ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE

z dnia …… 2026 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Puszcza Romincka PLH280005

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 1315) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005, zwanego dalej „obszarem Natura 2000".

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszaru Natura 2000.

§ 2. Opis granicy obszaru Natura 2000 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapa obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. 1. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

2. Lokalizację wybranych działań ochronnych w granicach obszaru Natura 2000 określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załączniki do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia ……. 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Załącznik nr 1

OPIS GRANICY OBSZARU NATURA 2000 PUSZCZA ROMINCKA PLH280005
W POSTACI WYKAZU WSPÓŁRZĘDNYCH PUNKTÓW ZAŁAMANIA GRANICY
W UKŁADZIE WSPÓŁRZĘDNYCH PŁASKICH PROSTOKĄTNYCH PL-1992[1]

Numer punktu załamania granicy	Współrzędne punktów załamania granicy (PL-1992)	
	X	Y
1	727603,32	739490,31
2	727557,02	739485,01
3	727529,24	739482,37
4	727498,68	739480,37
5	727499,40	739476,16
6	727500,83	739462,11
7	727502,89	739442,27
8	727504,47	739438,03
9	727509,74	739430,38
10	727532,08	739438,81
11	727551,06	739418,89
12	727567,71	739401,68
13	727537,01	739384,96
14	727546,08	739364,72
15	727542,10	739362,23
16	727516,73	739354,22
17	727496,84	739348,59
18	727490,22	739348,14
19	727493,22	739378,21
20	727495,76	739412,35
21	727496,39	739438,06
22	727495,44	739450,45
23	727494,33	739452,51
24	727488,46	739455,84
25	727434,01	739456,00
26	727409,56	739454,89
27	727392,73	739454,41
28	727374,63	739451,24
29	727340,82	739445,05
30	727305,10	739438,44
31	727262,10	739428,30
32	727228,70	739422,76
33	727193,29	739419,53
34	727181,43	739418,92
35	727172,24	739417,44
36	727151,38	739417,29
37	727144,82	739421,22
38	727117,59	739418,31
39	727091,70	739414,04
40	727029,81	739407,25
41	727007,96	739405,58
42	726970,41	739402,72
43	726932,44	739398,98
44	726901,93	739399,03
45	726885,86	739399,06
46	726865,46	739393,56
47	726810,28	739385,23
48	726770,54	739379,65
49	726728,25	739374,37
50	726672,25	739367,24
51	726639,14	739362,44
52	726638,74	739356,29
53	726675,43	739210,85
54	726606,91	739196,45
55	726592,57	739256,96
56	726485,62	739263,91
57	726463,96	739255,50
58	726436,22	739228,40
59	726419,84	739203,67
60	726401,74	739181,05
61	726380,87	739147,45
62	726367,19	739129,33
63	726316,71	739053,75
64	726296,46	739027,25
65	726287,66	739008,54
66	726278,92	739009,57
67	726248,13	739032,30
68	726203,61	739065,17
69	726191,93	739074,06
70	726150,06	739105,94
71	726093,35	739149,13
72	726066,20	739145,13
73	726057,50	739143,55
74	726037,00	739156,28
75	726020,90	739178,07
76	725998,64	739204,58
77	726001,68	739215,57
78	725999,98	739227,42
79	725995,69	739239,16
80	726000,37	739254,73
81	726009,56	739262,96
82	726011,95	739266,14
83	726012,94	739269,12
84	726004,93	739275,49
85	726009,23	739278,44
86	726005,34	739284,22
87	726012,80	739288,76
88	726015,44	739300,35
89	726013,08	739311,78
90	726023,24	739319,31
91	726038,34	739333,15
92	726058,99	739356,53
93	726082,94	739364,17
94	726088,77	739372,29
95	726086,66	739396,57
96	726096,08	739400,26
97	726101,01	739409,05
98	726120,46	739435,08
99	726125,80	739433,10
100	726129,70	739437,68
101	726128,38	739443,55
102	726134,17	739454,17
103	726132,65	739478,64
104	726145,34	739499,10
105	726148,28	739508,22
106	726162,91	739530,84
107	726147,03	739545,13
108	726138,93	739556,87
109	726130,84	739566,56
110	726120,36	739579,73
111	726105,60	739601,96
112	726093,53	739626,09
113	726085,59	739643,71
114	726076,70	739657,36
115	726070,67	739671,17
116	726060,19	739707,37

117	726054,00	739723,08
118	726049,24	739740,55
119	726041,62	739770,07
120	726039,24	739786,74
121	726038,29	739811,98
122	726035,91	739835,32
123	726036,22	739860,88
124	726036,54	739878,50
125	726040,35	739897,87
126	726043,37	739917,55
127	726054,48	739961,69
128	726069,94	740011,47
129	726079,88	740034,87
130	726144,81	740141,87
131	726184,34	740197,91
132	726244,19	740289,98
133	726306,27	740385,63
134	726405,79	740533,66
135	726496,50	740675,25
136	726570,42	740785,60
137	726590,74	740820,68
138	726603,76	740847,83
139	726614,29	740875,48
140	726639,09	740954,47
141	726644,79	740990,90
142	726647,38	741053,46
143	726641,11	741124,03
144	726616,17	741205,52
145	726596,24	741259,15
146	726554,17	741323,71
147	726505,15	741384,09
148	726483,63	741415,12
149	726404,15	741496,30
150	726335,36	741572,91
151	726147,98	741768,17
152	726122,97	741796,96
153	726106,85	741813,79
154	726080,67	741849,59
155	725700,29	742404,18
156	725580,47	742584,06
157	725549,40	742628,97
158	725524,64	742663,37
159	725505,33	742689,44
160	725483,36	742716,60
161	725460,73	742739,02
162	725407,72	742777,64
163	725369,60	742800,79
164	725320,81	742829,11
165	725258,96	742865,29
166	724762,92	743143,41
167	724738,82	743152,40
168	724563,78	743249,47
169	724561,20	743250,90
170	724553,56	743254,27
171	724545,72	743258,26
172	724488,80	743291,27
173	724433,30	743324,27
174	724411,25	743339,34
175	724392,84	743351,72
176	724330,63	743398,03
177	724318,35	743406,66
178	724138,56	743551,55
179	724061,15	743612,21
180	723970,31	743683,04
181	723944,06	743701,98
182	723921,90	743716,24
183	723899,33	743728,74
184	723871,81	743742,69
185	723847,97	743753,19
186	723826,04	743761,09
187	723807,22	743767,03
188	723786,92	743772,84
189	723776,94	743775,27
190	723774,23	743775,94
191	723760,64	743778,68
192	723740,17	743781,87
193	723715,84	743784,44
194	723694,25	743786,53
195	723646,63	743786,20
196	723556,87	743781,83
197	723511,92	743780,88
198	723400,43	743777,55
199	723305,99	743781,43
200	723254,94	743778,34
201	723187,47	743772,94
202	723154,93	743772,15
203	723049,28	743762,48
204	722926,93	743760,33
205	722895,31	743758,61
206	722845,56	743754,18
207	722810,75	743752,59
208	722746,27	743742,71
209	722695,69	743734,49
210	722624,43	743712,64
211	722522,76	743675,85
212	722473,31	743656,47
213	722418,72	743631,94
214	722346,73	743582,49
215	722221,33	743488,74
216	722120,06	743411,60
217	722045,29	743352,66
218	722037,81	743348,39
219	721991,40	743316,46
220	721960,97	743294,30
221	721928,89	743272,47
222	721917,32	743255,28
223	721876,30	743207,98
224	721847,86	743172,92
225	721826,03	743142,17
226	721814,79	743123,98
227	721798,58	743098,84
228	721782,71	743075,36
229	721770,47	743053,20
230	721762,26	743036,95
231	721746,27	743007,11
232	721718,30	742958,42
233	721707,51	742943,17
234	721682,96	742898,89
235	721671,80	742876,94
236	721660,26	742859,08
237	721645,01	742831,18
238	721623,05	742791,36
239	721608,54	742762,72
240	721597,38	742742,25
241	721591,43	742726,25
242	721581,38	742705,05
243	721570,97	742683,84
244	721550,50	742652,96
245	721529,29	742615,01
246	721509,20	742577,43
247	721480,18	742533,52
248	721463,07	742503,01
249	721444,84	742466,18
250	721405,02	742389,53
251	721377,86	742334,84
252	721326,15	742244,43
253	721293,78	742185,64
254	721246,52	742097,46
255	721233,13	742075,14
256	721214,53	742042,77
257	721195,55	742008,91
258	721182,90	741983,24
259	721170,62	741962,40
260	721148,30	741921,48
261	721119,65	741874,22
262	721104,02	741844,83
263	721091,00	741825,48
264	721048,80	741758,14
265	721036,12	741754,01
266	721032,36	741752,37
267	721026,30	741750,43
268	720999,31	741741,82
269	720984,58	741729,70
270	720970,32	741703,42
271	720967,74	741698,54
272	720962,10	741687,84

273	720955,19	741690,44
274	720953,74	741690,98
275	720907,85	741708,22
276	720792,34	741745,57
277	720601,73	741808,93
278	720601,48	741804,31
279	720612,15	741740,66
280	720613,03	741725,45
281	720609,37	741707,09
282	720597,40	741676,73
283	720567,86	741612,37
284	720544,01	741557,12
285	720534,39	741526,36
286	720532,68	741518,62
287	720532,03	741505,31
288	720541,99	741419,64
289	720542,41	741416,02
290	720547,57	741350,99
291	720551,77	741297,61
292	720556,52	741243,81
293	720558,21	741224,36
294	720552,09	741202,24
295	720542,84	741173,92
296	720531,51	741146,20
297	720531,79	741132,31
298	720533,58	741112,82
299	720533,81	741093,42
300	720528,96	741070,43
301	720528,81	741033,65
302	720531,57	741000,17
303	720531,87	740972,66
304	720524,41	740939,48
305	720510,96	740884,24
306	720501,96	740847,28
307	720499,24	740836,12
308	720496,78	740826,01
309	720495,21	740819,13
310	720466,37	740711,50
311	720436,62	740594,90
312	720421,51	740536,20
313	720412,26	740500,26
314	720384,63	740401,00
315	720372,44	740348,95
316	720363,68	740344,77
317	720350,67	740338,56
318	720350,57	740323,94
319	720343,98	740285,64
320	720348,78	740162,50
321	720387,53	740072,74
322	720387,45	740058,40
323	720436,18	739990,21
324	720453,08	739976,56
325	720471,42	739961,74
326	720478,98	739942,24
327	720523,85	739909,47
328	720583,25	739866,88
329	720647,30	739812,48
330	720651,74	739801,59
331	720658,69	739794,98
332	720772,97	739730,53
333	720921,79	739623,58
334	721132,91	739460,11
335	721207,30	739366,19
336	721255,78	739281,44
337	721276,83	739211,67
338	721273,49	739168,15
339	721270,56	739155,23
340	721270,91	739145,90
341	721274,49	739049,72
342	721274,75	739042,59
343	721256,92	738996,68
344	721244,80	738969,21
345	721222,85	738929,96
346	721121,52	738757,72
347	721112,84	738737,19
348	721101,91	738711,34
349	721064,57	738660,27
350	721028,10	738589,66
351	720963,35	738492,10
352	720959,21	738485,86
353	720852,10	738286,78
354	720841,86	738266,73
355	720832,25	738246,95
356	720825,60	738225,18
357	720821,27	738200,83
358	720813,72	738142,76
359	720812,56	738119,81
360	720812,83	738095,82
361	720818,33	738053,28
362	720823,41	737993,16
363	720825,11	737975,38
364	720826,80	737963,11
365	720829,36	737949,16
366	720833,64	737936,01
367	720827,99	737934,81
368	720826,83	737930,59
369	720824,20	737926,41
370	720824,14	737926,32
371	720817,41	737915,60
372	720803,19	737890,43
373	720775,01	737845,12
374	720762,71	737824,88
375	720751,00	737808,34
376	720740,28	737792,29
377	720734,57	737786,58
378	720731,82	737785,15
379	720731,66	737785,06
380	720724,83	737781,50
381	720718,48	737781,07
382	720715,54	737784,23
383	720707,32	737785,34
384	720702,61	737778,96
385	720695,41	737771,13
386	720678,05	737757,37
387	720655,40	737733,87
388	720642,70	737723,50
389	720635,08	737719,27
390	720627,04	737717,36
391	720616,67	737715,88
392	720607,14	737715,03
393	720596,16	737715,77
394	720585,38	737716,57
395	720583,23	737716,73
396	720570,53	737719,69
397	720560,15	737723,29
398	720548,72	737728,16
399	720534,33	737734,93
400	720524,38	737739,59
401	720492,42	737754,83
402	720481,36	737757,89
403	720470,08	737758,73
404	720466,13	737759,03
405	720459,82	737756,31
406	720444,58	737739,80
407	720424,05	737717,57
408	720408,81	737699,79
409	720395,27	737684,34
410	720384,89	737668,26
411	720373,25	737646,88
412	720367,75	737636,29
413	720363,11	737628,47
414	720362,25	737617,03
415	720363,30	737607,08
416	720368,78	737599,49
417	720389,49	737580,56
418	720407,28	737566,27
419	720468,77	737537,75
420	720473,68	737535,65
421	720496,87	737525,71
422	720511,33	737506,71
423	720544,64	737473,40
424	720557,68	737465,28
425	720577,97	737457,49
426	720609,57	737452,11
427	720625,02	737449,48
428	720646,38	737443,06

429	720646,59	737443,00
430	720689,74	737430,02
431	720769,72	737409,74
432	720788,05	737404,09
433	720816,43	737395,01
434	720877,75	737383,86
435	720896,21	737378,51
436	720896,24	737378,50
437	720904,12	737376,21
438	720933,47	737364,74
439	720977,87	737344,34
440	720978,08	737344,24
441	721166,62	737257,56
442	721195,00	737243,12
443	721212,38	737229,39
444	721224,46	737217,60
445	721270,02	737158,65
446	721272,24	737160,11
447	721280,73	737091,55
448	721092,41	736946,21
449	721060,66	736952,56
450	721068,60	736920,81
451	721082,88	736879,53
452	721105,11	736825,56
453	721125,75	736793,81
454	721151,15	736760,47
455	721170,20	736752,53
456	721228,93	736722,37
457	721257,51	736685,86
458	721278,15	736649,34
459	721308,31	736641,41
460	721327,86	736640,41
461	721330,11	736640,29
462	721342,38	736639,67
463	721346,71	736615,15
464	721348,60	736607,24
465	721369,42	736519,84
466	721373,05	736486,23
467	721333,34	736396,13
468	721328,44	736383,28
469	721321,09	736364,01
470	721336,09	736373,29
471	721336,26	736373,39
472	721343,05	736377,59
473	721351,04	736367,93
474	721350,08	736363,50
475	721367,21	736368,17
476	721364,85	736353,58
477	721344,25	736307,51
478	721296,97	736252,62
479	720694,15	735703,31
480	720676,08	735686,48

481	720651,74	735651,80
482	720615,46	735581,41
483	720603,08	735549,86
484	720588,51	735489,95
485	720583,71	735455,17
486	720585,01	735412,21
487	720589,43	735283,17
488	720604,28	734907,22
489	720602,63	734866,51
490	720605,26	734853,63
491	720607,18	734767,13
492	720607,98	734440,68
493	720605,08	733819,04
494	720570,50	733045,45
495	720565,63	732936,28
496	720554,62	732827,07
497	720516,03	732691,60
498	720299,34	732163,19
499	720169,42	731850,59
500	720107,79	731700,53
501	720079,76	731645,25
502	720033,02	731580,57
503	719910,26	731415,66
504	719943,67	731392,39
505	719932,70	731374,30
506	719925,99	731365,97
507	719943,06	731357,23
508	719947,53	731364,20
509	719967,04	731353,58
510	719980,51	731345,70
511	719976,93	731341,73
512	719962,25	731337,76
513	719944,39	731330,62
514	719938,18	731314,15
515	719922,70	731281,96
516	719906,28	731257,66
517	719873,40	731282,62
518	719848,74	731299,27
519	719830,54	731308,56
520	719718,05	731156,73
521	719723,53	731151,42
522	719729,02	731139,77
523	719735,53	731116,81
524	719743,41	731089,06
525	719745,12	731077,75
526	719755,40	731031,84
527	719755,74	731023,28
528	719759,85	731012,65
529	719760,88	731003,75
530	719756,43	730992,78
531	719746,49	730990,04
532	719722,51	731009,57

533	719712,23	730995,18
534	719704,35	730995,87
535	719697,49	731006,14
536	719689,27	731010,26
537	719681,39	731007,51
538	719676,25	731009,23
539	719671,80	731010,26
540	719665,29	731018,14
541	719663,92	731023,62
542	719665,97	731032,53
543	719649,18	731044,52
544	719645,76	731049,32
545	719642,50	731054,76
546	719343,84	730651,64
547	719151,15	730397,85
548	719124,74	730354,95
549	719106,93	730320,64
550	719078,51	730246,12
551	719070,25	730205,54
552	719061,99	730164,95
553	719056,21	730102,37
554	719055,92	730044,32
555	719064,25	729962,27
556	719072,79	729919,31
557	719083,12	729884,88
558	719309,02	729323,01
559	719309,86	729318,10
560	719310,93	729315,49
561	719331,06	729278,50
562	719350,08	729246,86
563	719384,00	729200,56
564	719411,62	729166,27
565	719706,06	728804,96
566	719719,31	728777,89
567	719730,89	728762,45
568	719743,70	728740,70
569	719777,83	728683,60
570	719823,35	728612,48
571	719868,26	728536,28
572	719926,37	728436,72
573	719986,52	728334,10
574	720027,16	728264,40
575	720067,60	728196,53
576	720138,92	728077,46
577	720196,83	727980,13
578	720249,05	727889,70
579	720295,18	727811,88
580	720326,47	727757,42
581	720358,99	727703,77
582	720403,08	727626,15
583	720439,66	727564,58
584	720480,91	727495,49

585	720517,89	727432,70
586	720546,74	727384,55
587	720571,33	727337,40
588	720590,43	727297,58
589	720615,22	727240,48
590	720645,50	727164,68
591	720683,50	727066,13
592	720720,48	726965,75
593	720752,18	726884,27
594	720799,73	726763,36
595	720819,03	726715,41
596	720827,16	726694,68
597	720842,40	726650,18
598	720852,21	726638,04
599	720862,52	726619,50
600	720871,86	726593,08
601	720877,96	726575,40
602	720885,98	726555,45
603	720888,93	726539,84
604	720889,74	726534,36
605	720901,53	726502,86
606	720926,12	726438,04
607	720956,19	726361,64
608	720972,04	726317,14
609	720988,91	726275,68
610	720997,64	726250,28
611	721004,35	726228,54
612	721012,07	726202,73
613	721019,59	726170,43
614	721022,64	726151,73
615	721025,28	726116,37
616	721026,50	726078,99
617	721025,89	726038,35
618	721023,76	726018,34
619	720995,82	725607,18
620	720982,90	725510,49
621	720965,17	725461,95
622	720942,96	725401,97
623	720849,79	725241,25
624	720581,27	724745,80
625	720564,92	724702,55
626	720484,22	724391,16
627	720476,13	724390,29
628	720481,45	724369,05
629	720484,80	724324,07
630	720475,54	724294,20
631	720474,86	724211,41
632	720450,98	723698,96
633	720439,23	723577,05
634	720443,84	723540,16
635	720479,19	723454,79
636	720489,24	723430,07

637	720498,58	723413,81
638	720509,15	723399,59
639	720531,30	723377,04
640	720565,03	723346,96
641	720585,35	723328,51
642	720607,45	723310,41
643	720838,16	722993,86
644	720880,25	722927,37
645	720951,27	722969,02
646	720956,07	722956,68
647	720961,55	722946,40
648	720969,77	722937,49
649	720973,89	722930,64
650	720986,22	722925,84
651	720993,76	722918,99
652	721005,41	722918,31
653	721008,15	722912,14
654	721015,00	722907,34
655	721017,74	722906,66
656	721020,48	722903,23
657	721022,54	722898,43
658	721028,71	722897,75
659	721032,82	722901,17
660	721035,56	722892,95
661	721037,62	722890,90
662	721043,10	722888,84
663	721049,95	722888,84
664	721057,49	722892,95
665	721063,66	722897,75
666	721069,82	722899,12
667	721071,88	722901,17
668	721075,99	722910,08
669	721086,95	722911,45
670	721091,07	722911,45
671	721094,49	722918,31
672	721098,60	722922,42
673	721104,77	722925,16
674	721110,94	722913,51
675	721122,59	722912,82
676	721126,02	722918,99
677	721132,87	722921,05
678	721138,35	722921,05
679	721157,54	722924,47
680	721175,35	722931,33
681	721178,10	722940,92
682	721183,58	722943,66
683	721192,49	722945,72
684	721195,91	722950,51
685	721200,71	722958,05
686	721206,88	722964,90
687	721206,88	722971,76
688	721209,62	722984,09

689	721204,82	722993,69
690	721198,65	723001,22
691	721192,49	723015,61
692	721187,69	723025,21
693	721188,37	723040,97
694	721188,37	723056,04
695	721188,37	723067,69
696	721194,54	723083,45
697	721202,08	723091,68
698	721206,19	723101,27
699	721213,73	723106,75
700	721219,21	723112,92
701	721224,69	723113,61
702	721269,92	723100,59
703	721302,13	723087,57
704	721341,19	723076,60
705	721338,98	723068,67
706	721381,58	723050,94
707	721399,56	723039,56
708	721410,35	723031,40
709	721410,42	723030,04
710	721411,60	723007,38
711	721411,56	723006,68
712	721410,00	722979,51
713	721389,25	722911,12
714	721354,33	722796,08
715	721350,78	722786,74
716	721412,72	722698,40
717	721426,85	722668,18
718	721426,85	722667,50
719	721492,63	722666,81
720	721493,32	722587,32
721	721432,33	722590,06
722	721432,33	722572,93
723	721432,33	722557,17
724	721433,01	722540,04
725	721433,70	722531,82
726	721407,66	722534,56
727	721397,38	722471,51
728	721382,30	722474,94
729	721372,02	722426,29
730	721352,15	722431,77
731	721345,99	722401,62
732	721341,37	722382,71
733	721309,14	722389,88
734	721305,23	722390,75
735	721272,99	722397,90
736	721269,09	722398,78
737	721236,85	722405,94
738	721223,96	722408,80
739	721211,08	722411,64
740	721210,20	722407,74

741	721161,94	722418,47
742	721143,89	722422,48
743	721147,94	722411,90
744	721171,93	722338,57
745	721156,66	722333,49
746	721193,34	722221,78
747	721303,88	721882,55
748	721315,34	721862,79
749	721372,52	721769,35
750	721391,46	721718,71
751	721425,99	721636,12
752	721430,49	721625,35
753	721433,84	721614,35
754	721439,09	721597,13
755	721439,68	721593,97
756	721457,30	721498,89
757	721458,24	721492,35
758	721463,65	721454,42
759	721463,20	721422,12
760	721455,01	721347,88
761	721450,03	721291,28
762	721444,30	721226,16
763	721444,16	721223,57
764	721440,76	721161,41
765	721442,45	721128,47
766	721441,41	721066,52
767	721441,51	721061,30
768	721441,72	721050,20
769	721444,16	720921,47
770	721442,76	720889,63
771	721436,21	720842,00
772	721431,91	720814,09
773	721430,41	720804,34
774	721427,91	720767,15
775	721426,75	720735,15
776	721426,74	720734,75
777	721426,65	720734,81
778	721417,50	720741,84
779	721417,42	720741,91
780	721406,04	720750,66
781	721405,94	720755,09
782	721385,81	720757,35
783	721383,61	720752,72
784	721377,54	720753,28
785	721373,91	720754,41
786	721318,24	720707,80
787	721301,49	720684,71
788	721276,72	720676,94
789	721276,45	720676,85
790	721211,12	720656,36
791	721183,10	720614,00
792	721147,47	720614,87

793	721117,49	720630,95
794	721081,00	720694,05
795	721029,52	720744,34
796	720974,58	720768,85
797	720972,07	720769,97
798	720942,45	720783,18
799	720943,31	720837,48
800	720942,88	720934,84
801	720942,62	720991,99
802	720942,56	721004,53
803	720604,80	721022,81
804	720566,04	721042,00
805	720542,76	721061,05
806	720514,71	721093,33
807	720493,55	721121,90
808	720464,97	721143,07
809	720445,51	721158,93
810	720401,24	721193,67
811	720373,19	721203,86
812	720379,37	721230,78
813	720379,86	721248,46
814	720385,05	721271,64
815	720388,18	721298,74
816	720380,67	721324,48
817	720382,71	721341,20
818	720397,22	721399,91
819	720398,87	721430,69
820	720404,18	721501,56
821	720388,08	721527,22
822	720386,57	721530,67
823	720380,57	721544,39
824	720378,55	721565,22
825	720280,83	721511,60
826	720199,19	721464,43
827	720158,91	721413,02
828	720154,06	721432,96
829	720165,46	721466,30
830	720163,18	721499,35
831	720134,40	721533,69
832	720023,56	721577,29
833	720017,38	721599,06
834	719968,87	721612,97
835	719905,66	721623,98
836	719896,33	721625,60
837	719869,14	721630,34
838	719830,29	721770,16
839	719779,19	721792,13
840	719766,27	721782,53
841	719725,38	721773,38
842	719697,94	721728,54
843	719695,86	721707,90
844	719704,19	721690,98

845	719694,83	721681,94
846	719689,80	721677,08
847	719652,35	721668,12
848	719578,12	721650,00
849	719557,02	721644,69
850	719571,90	721616,38
851	719592,80	721595,38
852	719610,18	721576,65
853	719660,21	721515,29
854	719677,12	721509,50
855	719701,53	721482,71
856	719700,51	721483,51
857	719657,93	721465,62
858	719659,97	721442,39
859	719647,10	721363,42
860	719646,53	721359,92
861	719601,94	721086,30
862	719597,29	721057,81
863	719584,29	720977,97
864	719536,31	720695,05
865	719521,42	720607,26
866	719515,37	720571,60
867	719511,92	720551,24
868	719499,84	720480,02
869	719373,11	720477,66
870	719213,93	720474,70
871	719048,27	720471,61
872	718947,18	720521,31
873	718894,20	720429,28
874	718928,75	720152,95
875	718914,13	720149,62
876	718934,05	720110,57
877	718972,91	720034,44
878	718973,16	720033,95
879	718996,48	719988,25
880	719009,79	719962,16
881	719016,81	719883,12
882	719022,87	719814,95
883	719031,53	719717,46
884	719034,77	719680,96
885	718982,02	719592,41
886	719048,73	719557,89
887	719100,62	719491,25
888	719136,60	719456,07
889	719156,47	719447,87
890	719172,61	719441,22
891	719208,55	719432,57
892	719208,96	719432,47
893	719327,21	719404,02
894	719386,69	719375,02
895	719413,36	719405,86
896	719447,65	719445,50

897	719491,89	719468,24
898	719501,46	719473,18
899	719501,48	719473,25
900	719502,72	719479,07
901	719505,20	719485,97
902	719527,42	719562,40
903	719529,53	719569,65
904	719572,46	719670,00
905	719713,45	719685,53
906	719717,99	719686,30
907	719724,25	719676,65
908	719745,33	719625,74
909	719804,60	719532,63
910	719925,30	719484,62
911	720036,75	719483,86
912	720155,93	719429,94
913	720167,97	719490,98
914	720171,52	719508,97
915	720173,06	719516,79
916	720174,48	719523,99
917	720199,59	719589,21
918	720228,08	719663,22
919	720216,32	719712,40
920	720174,89	719774,54
921	720152,67	719800,03
922	720194,17	719866,77
923	720196,48	719870,48
924	720203,44	719881,69
925	720223,14	719913,37
926	720292,78	719911,26
927	720410,01	719878,45
928	720410,60	719878,28
929	720486,78	719856,96
930	720645,63	719917,28
931	720681,80	719949,12
932	720698,74	719882,99
933	720716,76	719820,55
934	720728,61	719786,03
935	720734,25	719769,58
936	720747,62	719750,47
937	720752,31	719725,59
938	720764,37	719696,91
939	720770,05	719673,49
940	720792,45	719581,27
941	720802,32	719558,36
942	720806,16	719549,43
943	720831,83	719488,25
944	720842,57	719460,04
945	720843,68	719458,20
946	720908,70	719449,29
947	721194,55	719410,08
948	721183,03	719305,53

949	721183,93	719261,88
950	721210,58	719194,14
951	721225,66	719199,76
952	721223,34	719134,35
953	721238,82	719115,00
954	721313,11	719126,36
955	721313,57	719125,97
956	721321,64	719061,01
957	721291,11	719055,93
958	721294,51	719045,67
959	721403,44	719054,59
960	721407,26	719055,04
961	721413,18	719055,73
962	721424,91	719057,10
963	721438,49	719058,68
964	721473,59	719062,77
965	721502,13	719064,53
966	721515,42	719067,17
967	721514,76	719069,31
968	721518,96	719070,61
969	721519,76	719068,04
970	721524,69	719069,02
971	721546,89	719083,48
972	721553,36	719060,12
973	721579,00	719021,34
974	721588,49	718911,69
975	721597,31	718902,56
976	721607,69	718891,83
977	721618,65	718880,46
978	721630,60	718868,07
979	721613,97	718853,07
980	721610,27	718849,74
981	721593,14	718834,28
982	721582,91	718843,99
983	721570,49	718855,78
984	721559,72	718866,02
985	721557,07	718868,54
986	721546,39	718878,69
987	721509,98	718909,29
988	721489,93	718926,16
989	721465,45	718946,73
990	721481,10	718958,73
991	721478,07	718961,46
992	721454,31	718982,93
993	721475,27	719000,56
994	721498,46	719017,45
995	721476,17	719030,15
996	721470,78	719043,03
997	721441,32	719037,69
998	721437,43	719036,98
999	721407,38	719031,53
1000	721405,35	719031,15

1001	721346,22	719029,87
1002	721326,06	719029,46
1003	721293,13	719028,17
1004	721284,13	719027,82
1005	721273,38	719027,46
1006	721227,77	719025,92
1007	721210,81	719019,78
1008	721169,35	718996,98
1009	721164,37	718994,85
1010	721098,11	718966,50
1011	721017,79	718928,63
1012	721003,32	718915,53
1013	720968,77	718881,30
1014	720979,12	718849,08
1015	720980,84	718843,72
1016	720984,61	718832,00
1017	720987,46	718820,03
1018	720991,40	718798,58
1019	720995,98	718787,23
1020	721004,73	718765,54
1021	721004,74	718765,52
1022	721014,59	718741,10
1023	721026,42	718689,80
1024	721042,90	718624,98
1025	721071,80	718544,75
1026	721083,86	718544,94
1027	721090,10	718546,25
1028	721090,09	718545,04
1029	721091,69	718531,80
1030	721091,75	718531,33
1031	721101,46	718450,88
1032	721109,54	718384,70
1033	721105,46	718383,91
1034	721110,12	718366,12
1035	721129,46	718369,75
1036	721130,04	718369,86
1037	721288,59	718399,65
1038	721288,75	718399,68
1039	721350,14	718411,22
1040	721357,06	718408,03
1041	721366,10	718381,95
1042	721302,77	718344,17
1043	721343,50	718320,61
1044	721526,83	718214,57
1045	721530,89	718166,28
1046	721530,92	718165,92
1047	721531,62	718157,63
1048	721552,38	718127,82
1049	721589,10	718123,03
1050	721633,60	718096,50
1051	721814,12	717947,79
1052	721815,12	717946,96

1053	721840,53	717926,03
1054	721853,58	717802,34
1055	721868,94	717777,28
1056	721887,80	717785,50
1057	722117,15	717575,52
1058	722117,29	717575,38
1059	722246,62	717456,98
1060	722239,96	717318,12
1061	722149,20	717306,02
1062	722168,67	717213,11
1063	722210,75	717201,19
1064	722213,92	717201,09
1065	722275,66	717195,59
1066	722283,49	717190,74
1067	722283,99	717190,42
1068	722323,47	717165,94
1069	722345,85	717138,71
1070	722345,85	717101,19
1071	722282,92	717054,61
1072	722270,49	716971,00
1073	722303,82	717004,69
1074	722323,72	717024,22
1075	722345,48	717043,43
1076	722370,16	717049,73
1077	722389,44	717057,76
1078	722423,43	717045,05
1079	722436,88	717049,99
1080	722437,13	717050,08
1081	722455,32	717056,76
1082	722471,36	717065,60
1083	722493,50	717068,78
1084	722511,47	717077,04
1085	722515,56	717086,96
1086	722527,00	717090,35
1087	722529,31	717091,44
1088	722530,36	717091,94
1089	722533,86	717093,59
1090	722533,94	717093,49
1091	722536,18	717092,37
1092	722553,21	717074,87
1093	722579,74	717081,23
1094	722591,68	717074,47
1095	722605,38	717062,29
1096	722617,76	717048,56
1097	722625,89	717039,62
1098	722631,31	717030,13
1099	722649,46	716984,07
1100	722664,90	716947,50
1101	722671,95	716939,37
1102	722680,35	716935,04
1103	722685,50	716929,08
1104	722690,10	716923,11

1105	722694,98	716920,68
1106	722705,54	716916,61
1107	722713,13	716909,84
1108	722716,11	716908,48
1109	722724,51	716902,25
1110	722735,08	716891,14
1111	722744,02	716885,18
1112	722752,96	716881,12
1113	722767,05	716877,06
1114	722778,15	716872,99
1115	722786,28	716867,30
1116	722793,06	716861,88
1117	722802,54	716856,19
1118	722810,13	716856,19
1119	722818,25	716860,80
1120	722826,11	716867,30
1121	722835,32	716870,01
1122	722847,51	716872,18
1123	722856,24	716868,94
1124	722872,00	716860,10
1125	722890,11	716835,09
1126	722903,19	716819,28
1127	722920,22	716805,03
1128	722965,02	716797,04
1129	722978,42	716787,88
1130	723026,50	716788,29
1131	723076,03	716772,87
1132	723116,12	716773,76
1133	723149,42	716783,62
1134	723158,74	716783,54
1135	723169,96	716783,07
1136	723196,69	716771,57
1137	723211,80	716761,18
1138	723239,12	716742,41
1139	723258,52	716733,60
1140	723275,42	716725,94
1141	723293,12	716717,90
1142	723308,44	716710,95
1143	723322,21	716706,30
1144	723338,30	716700,88
1145	723379,38	716703,91
1146	723406,33	716705,90
1147	723460,60	716697,84
1148	723506,59	716691,00
1149	723567,52	716674,47
1150	723577,99	716671,63
1151	723593,36	716663,10
1152	723616,12	716670,73
1153	723617,97	716671,27
1154	723621,03	716672,28
1155	723645,27	716683,03
1156	723659,01	716687,83

1157	723689,97	716682,92
1158	723755,81	716663,89
1159	723774,15	716655,52
1160	723804,46	716637,44
1161	723822,77	716629,35
1162	723857,93	716617,18
1163	723875,04	716613,95
1164	723916,75	716613,11
1165	723971,09	716608,65
1166	723984,68	716606,52
1167	724000,79	716613,46
1168	724003,61	716607,98
1169	723996,16	716571,99
1170	723999,60	716567,42
1171	724022,65	716536,61
1172	724024,51	716534,48
1173	724050,57	716506,67
1174	724068,89	716484,15
1175	724069,14	716482,93
1176	724094,86	716441,24
1177	724095,45	716441,66
1178	724117,61	716420,54
1179	724151,79	716413,51
1180	724171,28	716373,99
1181	724192,87	716351,00
1182	724230,92	716300,72
1183	724236,40	716298,76
1184	724242,19	716292,50
1185	724283,72	716259,84
1186	724331,82	716219,14
1187	724391,00	716182,33
1188	724389,74	716168,39
1189	724389,90	716156,50
1190	724409,63	716123,33
1191	724427,59	716076,61
1192	724438,76	716042,58
1193	724184,11	716024,77
1194	724208,02	716134,98
1195	723913,03	716436,35
1196	723854,41	716348,94
1197	723846,34	716329,69
1198	723814,33	716284,95
1199	723790,80	716255,79
1200	723775,10	716240,32
1201	723759,81	716227,37
1202	723728,05	716203,09
1203	723688,13	716177,65
1204	723667,12	716163,66
1205	723655,56	716154,10
1206	723637,33	716136,54
1207	723640,62	716137,10
1208	723624,10	716098,57

1209	723619,11	716099,22
1210	723600,86	716101,63
1211	723599,34	716101,84
1212	723581,06	716103,45
1213	723571,68	716104,28
1214	723505,03	716110,17
1215	723408,82	716121,11
1216	723313,87	716132,09
1217	723302,76	716128,45
1218	723244,58	716144,95
1219	723138,49	716159,74
1220	723087,34	716165,48
1221	723077,15	716176,01
1222	723028,86	716189,34
1223	723010,84	716177,18
1224	722918,16	716198,46
1225	722908,83	716207,51
1226	722889,91	716192,20
1227	722717,26	716039,58
1228	722710,56	716015,19
1229	722696,72	715963,60
1230	722664,28	715908,15
1231	722651,10	715885,63
1232	722613,51	715806,72
1233	722603,72	715792,27
1234	722592,78	715775,90
1235	722556,66	715721,87
1236	722560,94	715696,78
1237	722561,98	715690,62
1238	722567,26	715659,71
1239	722568,70	715651,29
1240	722575,10	715613,78
1241	722579,13	715590,21
1242	722579,88	715583,07
1243	722582,22	715560,88
1244	722584,10	715542,99
1245	722586,08	715524,25
1246	722587,96	715506,35
1247	722589,21	715494,57
1248	722591,41	715473,54
1249	722590,69	715444,74
1250	722590,66	715443,69
1251	722597,09	715443,02
1252	722632,66	715439,33
1253	722681,35	715431,08
1254	722719,66	715424,58
1255	722771,63	715415,77
1256	722759,83	715346,92
1257	722711,85	715354,31
1258	722668,18	715371,60
1259	722616,58	715380,58
1260	722590,22	715383,68

1261	722590,35	715408,96
1262	722561,43	715398,15
1263	722559,11	715423,16
1264	722554,85	715421,19
1265	722510,37	715385,65
1266	722510,37	715254,88
1267	722532,16	715253,25
1268	722532,49	715186,90
1269	722583,88	715186,57
1270	722587,78	715153,40
1271	722588,59	715143,34
1272	722589,77	715128,76
1273	722590,45	715120,35
1274	722592,53	715094,55
1275	722574,90	715023,19
1276	722552,55	714979,87
1277	722480,51	715004,17
1278	722481,49	714999,13
1279	722466,28	714948,59
1280	722462,55	714936,18
1281	722654,51	714788,22
1282	722673,82	714765,28
1283	722687,73	714694,51
1284	722692,56	714653,68
1285	722679,11	714622,53
1286	722777,57	714575,02
1287	722739,64	714474,07
1288	722716,39	714482,63
1289	722705,97	714446,93
1290	722722,50	714429,53
1291	722764,66	714431,63
1292	722869,39	714417,63
1293	722986,41	714393,82
1294	723081,21	714374,53
1295	723122,37	714366,15
1296	723265,38	714326,06
1297	723370,20	714288,79
1298	723770,60	714152,69
1299	723820,89	714162,84
1300	723856,94	714170,12
1301	723937,26	714186,32
1302	724115,68	714218,73
1303	724153,78	714225,65
1304	724276,40	714247,80
1305	724284,47	714249,26
1306	724319,13	714255,49
1307	724405,62	714271,04
1308	724503,36	714288,88
1309	724679,31	714315,40
1310	724681,94	714315,80
1311	724687,69	714316,04
1312	724696,34	714396,53

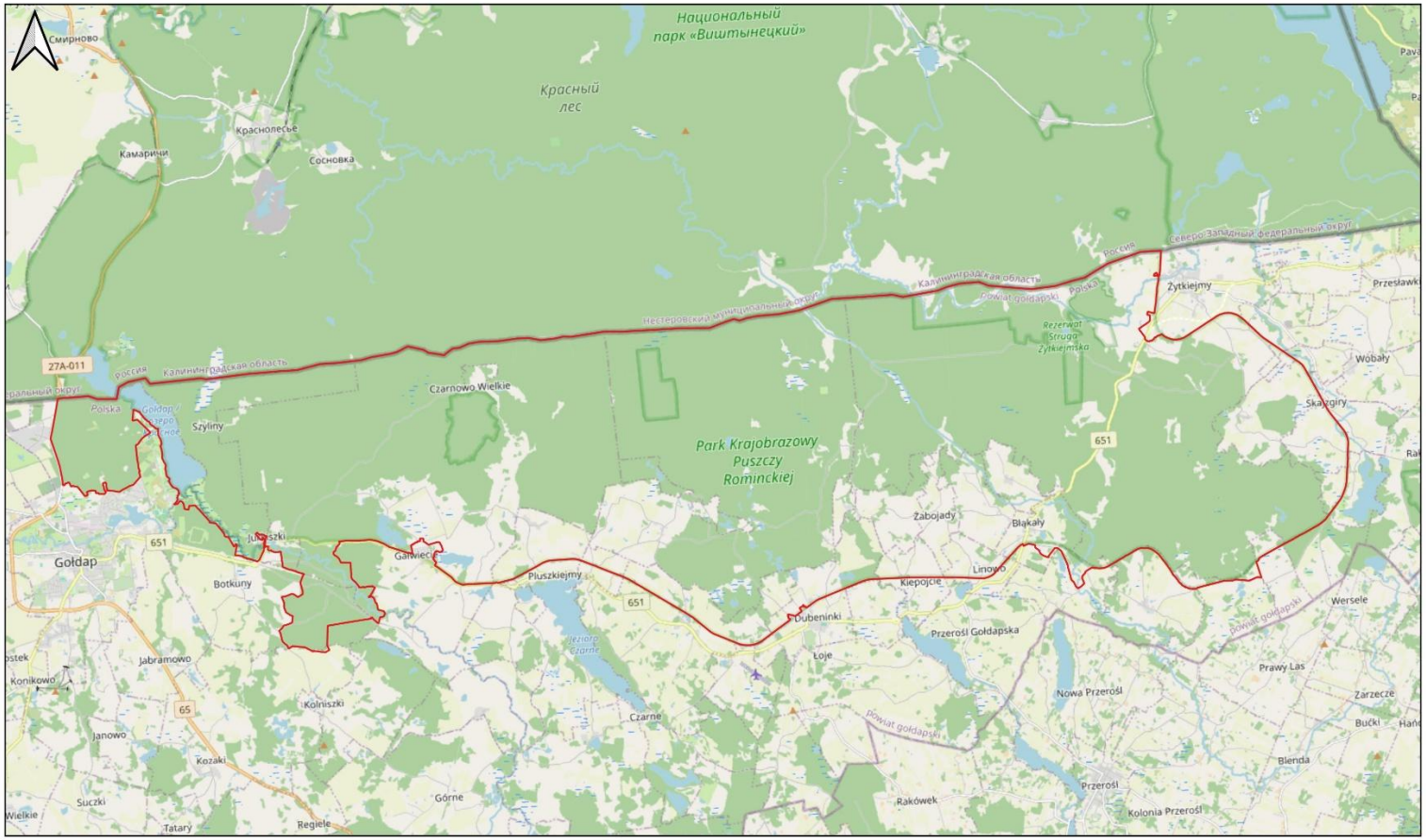
1313	724702,72	714455,82
1314	724709,76	714565,49
1315	724718,03	714694,42
1316	724724,26	714782,29
1317	724738,29	714933,99
1318	724745,93	715016,61
1319	724676,39	715220,65
1320	724676,44	715227,37
1321	724676,65	715253,22
1322	724677,56	715541,17
1323	724677,79	715613,84
1324	724677,94	715661,69
1325	724700,29	715665,97
1326	724700,68	715666,05
1327	724701,27	715666,16
1328	724705,43	715666,96
1329	724705,53	715666,95
1330	724707,87	715667,40
1331	724718,60	715669,48
1332	724867,34	715698,26
1333	724898,23	715703,84
1334	724951,03	715713,39
1335	725068,96	715925,38
1336	725133,61	716211,91
1337	725158,20	716320,91
1338	725120,80	716350,69
1339	725090,72	716374,63
1340	725025,95	716425,38
1341	725059,58	716732,87
1342	725097,34	717078,19
1343	725107,68	717172,70
1344	725125,57	717328,73
1345	725155,13	717586,43
1346	725129,48	717715,18
1347	725252,78	718658,35
1348	725269,89	718863,38
1349	725288,32	719084,13
1350	725315,06	719404,43
1351	725319,57	719475,10
1352	725335,26	719720,85
1353	725339,01	719779,72
1354	725478,06	720312,38
1355	725502,39	720691,93
1356	725502,84	720698,95
1357	725513,77	720789,30
1358	725569,37	721248,77
1359	725602,57	721365,34
1360	725640,23	721497,60
1361	725700,68	721843,92
1362	725713,94	721919,89
1363	725754,24	722067,68
1364	725881,65	722310,11

1365	725833,59	722529,07
1366	725801,86	722673,65
1367	725738,51	722778,27
1368	725736,60	722790,97
1369	725697,87	723048,28
1370	725690,22	723086,59
1371	725678,51	723145,15
1372	725715,97	723178,79
1373	725832,72	723338,30
1374	725851,90	723495,50
1375	725861,54	723516,97
1376	725944,89	723702,50
1377	725986,36	723940,67
1378	725994,39	724173,64
1379	726001,65	724383,93
1380	726053,79	724760,53
1381	726059,52	724801,87
1382	726074,80	725068,89
1383	726065,51	725120,47
1384	726023,57	725353,30
1385	726050,00	725574,55
1386	726062,67	725680,56
1387	726105,76	725856,48
1388	726103,92	725919,08
1389	726100,52	726034,26
1390	726147,98	726340,77
1391	726216,74	726784,83
1392	726216,32	726826,95
1393	726216,96	727233,01
1394	726226,65	727352,16
1395	726227,19	727361,73
1396	726233,88	727480,91
1397	726245,96	727696,17
1398	726260,46	727954,43
1399	726296,94	728538,12
1400	726303,79	729209,07
1401	726326,96	729268,76
1402	726434,28	729545,23
1403	726435,04	729547,19
1404	726435,44	729548,22
1405	726453,94	729602,45
1406	726507,56	729759,72
1407	726470,66	729883,39
1408	726527,13	730050,72
1409	726529,60	730063,01
1410	726573,92	730282,75
1411	726588,94	730449,78
1412	726618,13	730774,46
1413	726619,54	730790,07
1414	726701,69	731234,94
1415	726965,34	731992,33
1416	727001,69	732559,94
1417	727009,38	732680,13
1418	727012,80	732727,12
1419	727042,31	733133,09
1420	727060,27	733380,15
1421	727011,33	733618,70
1422	727050,45	733832,91
1423	727051,59	733839,14
1424	727056,80	733867,67
1425	727116,40	734193,97
1426	727155,23	734406,59
1427	727163,28	734427,56
1428	727201,63	734527,43
1429	727235,06	734614,48
1430	727316,97	734917,03
1431	727328,70	735063,76
1432	727352,01	735355,04
1433	727267,38	735576,80
1434	727201,69	736385,84
1435	727188,24	736551,48
1436	727199,16	736633,96
1437	727200,43	736643,57
1438	727260,57	737098,17
1439	727296,34	737215,76
1440	727317,07	737283,93
1441	727372,58	737466,41
1442	727381,49	737495,72
1443	727449,63	737767,86
1444	727531,29	737901,92
1445	727767,53	738289,82
1446	727773,73	738299,99
1447	727839,49	738485,58
1448	728039,27	739049,44
1449	728066,49	739496,71
1450	728067,46	739513,45
1451	728050,92	739512,11
1452	727978,70	739510,15
1453	727934,71	739507,50
1454	727898,99	739507,50
1455	727869,89	739506,51
1456	727823,92	739504,53
1457	727771,66	739499,24
1458	727729,99	739495,27
1459	727710,48	739495,60
1460	727684,35	739495,93
1461	727649,29	739494,27
1462	727625,48	739492,29
1463	727603,32	739490,31

[1] Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151, z późn. zm.).

Załącznik nr 2

MAPA OBSZARU NATURA 2000 PUSZCZA ROMINCKA PLH280005

Legenda

granice obszaru Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

0 2,5 5 km

Układ współrzędnych: PL-1992
Dane topograficzne: © autorzy OpenStreetMap (30.07.2026)

Załącznik nr 3

IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*	E01.03 Zabudowa rozproszona		E01.03: Zabudowa w pobliżu jezior jest źródłem oddziaływań antropogenicznych, w tym ścieków i oddziaływań związanych z penetracją linii brzegowej. Obserwuje się rosnącą presję na zabudowę terenów w okolicach jezior Rakówek i Ostrówek.
		E01.02 Nieciągła miejska zabudowa		E01.02: Zachodnia strefa brzegowa jeziora Gołdap jest zagospodarowana. Znajdują się tam pomosty, promenada zdrojowa, a w kolejnej linii zabudowy także ośrodki wypoczynkowe, place, parkingi, tężnie solankowe, sanatorium uzdrowiskowe, place zabaw.
		G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze		G01: Na zachodnim brzegu jeziora Gołdap znajduje się wiele ośrodków i kąpielisk, wypożyczalnie sprzętu pływającego. Cześć akwenu jest intensywnie wykorzystywana rekreacyjnie.
		F02.03 Wędkarstwo		F02.03: Samo wędkarstwo nie oddziałuje znacząco negatywnie na jeziora, ale w wyniku budowy pomostów wędkarskich dochodzi do niszczenia pasa szuwarów i roślinności podwodnej.
			A02.01 Intensyfikacja rolnictwa A08 Nawożenie	A02.01, A08: Spływy biogenów z terenów rolniczych mogą powodować eutrofizację jeziora.
2.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)	X Brak zagrożeń lub nacisków		X: Nie stwierdzono zagrożeń dla siedliska na stanowiskach, na których zostało znalezione.
			J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt	J02, J02.03.02: Potencjalne wykonywanie prac utrzymaniowych, np. odmulanie cieków, usuwanie roślinności wodnej, usuwanie rumoszu drzewnego, pogarszałoby parametry hydromorfologiczne koryt rzecznych, a tym samym stan ochrony siedliska przyrodniczego. Podobne oddziaływanie miałyby próby regulacji rzek bądź próby odtwarzania danych parametrów regulacyjnych.

			rzecznych	
			U Nieznane zagrożenie lub nacisk	U: W związku z brakiem pełnego rozpoznania występowania siedliska, mogą występować zagrożenia dotyczące nieznanych obecnie stanowisk.
3.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)	A03.02 Intensywne koszenie A03.03 Zaniechanie koszenia A04.01 Wypas intensywny G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		A03.02, A03.03, A04.01, G05.07: Łąki w obszarze są w większości wypasane lub koszone, ale proporcje wypasu i koszenia oraz szczegóły ich realizacji nie są optymalne z punktu widzenia stanu siedliska. Większość łąk jest tylko wypasana, co osłabia cechy siedliska 6510, choć sprzyja różnorodności florystycznej (podkolan, centurie). Niektóre łąki są koszone i mulczowane bez zbierania biomasy, co obniża bioróżnorodność a sprzyja pospolitym gatunkom rozłogowych traw. Obserwacje terenowe zestawione z danymi o przyznanych płatnościach rolnych i rolnośrodowiskowych do poszczególnych działek sugerują, że może mieć miejsce pobieranie płatności na takie łąki, mimo że ten sposób zagospodarowania nie jest zgodny z wymogami. Nieliczne łąki są koszone na siano, są to zwykle najuboższe płaty, podsiewane kupkówką i koniczyną. Brak urozmaicenia reżimu użytkowania nie sprzyja zachowaniu różnorodności florystycznej siedliska.
4.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: Powolna ekspansja sosny i wrzosu związane z przesuszeniem.
		J02.01.02 Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		J02.01.02: Torfowisko przecina stary, mało funkcjonalny, ale jednak okresowo drenujący rów odwadniający.
		J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		J02.05: Przesychanie torfowiska.
			M01.02 Susze i zmniejszenie opadów M01.01 Zmiana temperatury	M01.02, M01.01: Susze, zmniejszenie ilości opadów, obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem postępującego ocieplania się klimatu, mogą prowadzić do pogorszenia się warunków wodnych siedliska. Wzrost temperatur prowadzi m.in. do krótszego zalegania pokrywy śnieżnej (w związku z czym zmniejsza się ilość wód roztopowych wiosną) oraz do zwiększonego parowania - co nasila suszę.
5.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważanie	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: Powolna ekspansja drzew i krzewów dotyczy głównie obrzeży torfowiska.
		J02.05		J02.05: Obniżanie się poziomu wód gruntowych.

	z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*)	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		
			M01.02 Susze i zmniejszenie opadów M01.01 Zmiana temperatury	M01.02, M01.01: Susze, zmniejszenie ilości opadów, obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem postępującego ocieplania się klimatu, mogą prowadzić do pogorszenia się warunków wodnych siedliska. Wzrost temperatur prowadzi m.in. do krótszego zalegania pokrywy śnieżnej (w związku, z czym zmniejsza się ilość wód roztopowych wiosną) oraz do zwiększonego parowania - co nasila suszę.
6.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		J02: Oddziaływanie istniejącego, choć pozarastanego systemu rowów odwadniających w sąsiedztwie płatów siedliska.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: Przemiany roślinności - ekspansja torfowców oraz drzew i krzewów.
		K02.04 Zakwaszenie (naturalne)		K02.04: Zmniejszanie udziału wód gruntowych w zasilaniu, powodujące ekspansję torfowców, przyśpieszających proces zakwaszania poprzez proces wymiany jonów.
			M01.02 Susze i zmniejszenie opadów M01.01 Zmiana temperatury	M01.02, M01.01: Susze, zmniejszenie ilości opadów, obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem postępującego ocieplania się klimatu, mogą prowadzić do pogorszenia się warunków wodnych siedliska. Wzrost temperatur prowadzi m.in. do krótszego zalegania pokrywy śnieżnej (w związku, z czym zmniejsza się ilość wód roztopowych wiosną) oraz do zwiększonego parowania - co nasila suszę.
7.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum*)	B02.02 Wycinka lasu B02.06 Przerzedzanie warstwy drzew B02.01 Odnowienie lasu po wycince		B02.02, B02.06: Większość płatów siedliska polega gospodarce leśnej, której elementami są m.in. trzebieże i rębnie, a także odnawianie lasu. W płatach zniekształconych, odpowiednio prowadzona gospodarka leśna może mieć pozytywny wpływ na stan siedliska przyrodniczego, skracając perspektywę osiągnięcia celów ochrony. Jednak, mimo daleko idącego dostosowania tej gospodarki do uwarunkowań przyrodniczych (stosowanie rębni złożonych z długimi okresami odnowienia, pozostawianie fragmentów drzewostanu i drzew biocenotycznych, dążenie do składów gatunkowych naśladujących naturalną kompozycję gatunkową lasów na odpowiednich siedliskach, obserwacje terenowe wskazują, że gospodarka ta wywiera negatywny wpływ na stan ochrony siedliska w następujących aspektach: B02.01: Docelowe składy gatunkowe, mimo pewnego dostosowania do naturalnych uwarunkowań i lokalnej specyfiki grądów Puszczy Rominckiej, nadmiernie preferują dąb, nie doceniając wystarczająco roli klonu i lipy; umożliwiają na LMśw wprowadzanie sosny, która naturalnie w grądach nie występuje; umożliwiają wprowadzanie buka, który jest w Puszczy Rominckiej gatunkiem geograficznie obcym;

				- Mimo pozostawiania drzew biocenotycznych i martwego drewna, gospodarka leśna utrzymuje zasoby martwego drewna i mikrosiedlisk nadrzewnych na poziomie zbyt niskim z punktu widzenia różnorodności biologicznej, ponieważ cykl gospodarczy wymusza usuwanie większości drzew zanim dorosną do wieku, w którym zwykle nabierają cech biocenotycznych.
		B02.03 Usuwanie podszytu		B02.03: W przypadku realizacji cięć rębnych w obrębie wielu fragmentów siedliska 9170 dochodzi do usuwania podszytu, (co jest uzasadniane względami bezpieczeństwa), w szczególności graba pospolitego i leszczyny zwyczajnej. Spowalnia i osłabia to regenerację grądów po rębni.
		I01 Obce gatunki inwazyjne		I01: Inwazja niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* ograniczająca rozwój taksonów typowych dla siedliska obserwowana jest w większości płatów siedliska 9170 w obszarze. Sporadycznie obserwowano również występowanie dębu czerwonego *Quercus rubra*, nawłoci późnej *Solidago gigantea*, nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis,* łubinu trwałego *Lupinus polyphyllus* oraz – w najuboższych facjach siedliska – również czeremchy amerykańskiej *Prunus serortina*. Obecność tych gatunków – w niewielkim lub umiarkowanym stopniu – ogranicza rozwój taksonów właściwych dla siedliska, zarówno roślin zielnych, jak i młodego pokolenia krzewów oraz drzew.
		I02 Problematyczne gatunki rodzime		I02: Lokalnie w runie pojawiają się silne konkurencyjnie, ekspansywne byliny, aktualnie w niewielkim stopniu wpływające na szatę roślinną grądu. Najczęściej są to maliny *Rubus* spp., pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, orlica zwyczajna *Pteridium aquilinum*, czy – w płatach o zakwaszonej glebie – borówka czarna *Vaccinium myrtillus*. W obrębie niektórych płatów w drzewostanie widoczna jest wyraźna dominacja świerka pospolitego *Picea abies* - gatunku typowego dla grądów w tej części Polski, ale jedynie jako takson domieszkowy. Ponadto w płacie nr 9 zaznacza się także znaczny udział sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: We fragmentach siedliska zdominowanych przez świerka pospolitego dochodzi do powolnych zmian w warstwie roślin zielnych w efekcie nieznacznego zakwaszania podłoża na skutek opadu (i rozkładu) liści świerkowych – lokalnie zaznacza się wzrost udziału gatunków przywiązanych do kwaśnego podłoża, np. borówki czarnej, które wypierają taksony charakterystyczne dla siedliska. W tych samych wydzieleniach, na skutek całkowitej dominacji *Picea abies* w drzewostanie, najliczniej odnawia się przedmiotowy gatunek, które jest typowym składnikiem grądów w tej części Polski, ale wyłącznie jako takson domieszkowy.
		K04.01 Konkurencja		K04.01: W wydzieleniach z dominacją dębu szypułkowego (szczególnie w południowej części obszaru) lokalnie rozwój typowych i charakterystycznych elementów runa jest ograniczany przez silne konkurencyjnie, duże byliny, głównie malinę właściwą *Rubus idaeus*. Zjawisko będzie prawdopodobnie powoli ustępowało wraz dojrzewaniem

				przedmiotowych drzewostanów.
			B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji	B02: Istnieje potencjalne ryzyko wycinki lasu (poza obszarem rezerwatów przyrody) lub prowadzenia innych zabiegów gospodarczych, które przyczyniłyby się do dalszych zaburzeń w strukturze siedliska, w tym kontynuacji czyszczeń i trzebieży negatywnie oddziałujących na strukturę wiekową siedliska oraz na zasoby martwego drewna.
			I01 Obce gatunki inwazyjne	I01: Istnieje ryzyko wkraczania gatunków inwazyjnych z ekosystemów leśnych położonych w sąsiedztwie grądów (w szczególności niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*) i/lub rozwoju istniejących populacji.
			I02 Problematyczne gatunki rodzime	I02: Na obszarach objętych cięciami rębnymi istnieje prawdopodobieństwo wkraczania silnych konkurencyjnie, ekspansywnych bylin, które będą ograniczały rozwój właściwych dla siedliska gatunków.
8.	91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	B02.06 Przerzedzanie warstwy drzew		B02.06: Pomimo deklarowanego wyłączenia borów i lasów bagiennych z działań gospodarczych, w niektórych drzewostanach siedliska zaplanowane i wykonywane są trzebieże. Zabiegi gospodarcze polegające na czyszczeniach i trzebieżach niekiedy wkraczają także w zewnętrzne fragmenty płatów, w związku z niejednoznacznymi w terenie granicami wydzieleń. Działania takie oddziałują negatywnie na siedlisko, nieznacznie zaburzając strukturę pionową siedliska, ograniczając zasoby martwego drewna (z usuniętych drzew nie może się naturalnie wydzielać martwe drewno) oraz naruszając powierzchnię gleby torfowej.
		I01 Obce gatunki inwazyjne		I01: W niektórych płatach siedliska stwierdzono występowanie gatunków inwazyjnych, m.in. dębu czerwonego *Quercus rubra,* niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, czy (sporadycznie, w silnie zniekształconych płatach) nawłoci późnej (*Solidago gigantea*) oraz kanadyjskiej (*S. canadensis*). Wskazane gatunki – z różnym nasileniem – ograniczają rozwój typowych dla siedliska roślin zielnych oraz młodego pokolenia krzewów i drzew, w tym charakterystycznych dla borów bagiennych krzewinek (bagna zwyczajnego *Ledum palsutre* i borówki bagiennej *Vaccinium uliginosum*).
		I02 Problematyczne gatunki rodzime		I02: W runie wielu płatów stosunkowo licznie lub bardzo licznie występuje - uważana za ekspansywną w borach bagiennych i w borealnej świerczynie na torfie - borówka czarna *Vaccinium myrtillus*. Masowy pojaw tego niepożądanego gatunku związany jest z zaburzeniami układu hydrologicznego i – występującym w ich następstwie – okresowym przesychaniem wierzchniej warstwy torfu. W najsilniej odwodnionych płatach, w obrębie których wierzchnia warstwa torfu uległa częściowej mineralizacji, obserwowane jest wkraczanie silnych konkurencyjnie, dużych bylin, często zaliczanych do gatunków nitrofilnych, np. pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*, czy śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*. Obecność tych taksonów negatywnie oddziałuje na roślinność runa oraz młode pokolenie drzew i krzewów typowych dla siedliska,

				w tym może być przyczyną ekstynkcji wielu bardzo rzadkich elementów rodzimej flory występujących w borach i lasach bagiennych opisywanego terenu (np. turzycy życicowej *Carex loliacea*, listery sercowatej *Listera cordata*, turzycy szczupłej *Carex disperma*, maliny morożki *Rubus chamaemorus*, czy gruszycznika jednokwiatowego *Moneses uniflora*).
		J02.01.02 Osuszanie terenów morskich, ujściowych i bagiennych		J02.01.02: Znajdujące się w obrębie niektórych płatów oraz w ich sąsiedztwie rowy odwadniające przyczyniają się do częściowej mineralizacji podłoża, niekiedy (w przypadku lepiej zachowanej drożności) powodują również okresowe przesychanie siedliska. Aktualnie nie prowadzi się na terenie borów i lasów bagiennych w ostoi melioracji, jednak skala zabiegów wykonanych w przeszłości była bardzo duża i do dzisiaj oddziałuje na siedlisko, chociaż w wielu miejscach rowy utraciły już swoją drożność, ale wierzchnia warstwa torfu zdążyła ulec częściowej mineralizacji.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: W obrębie niektórych płatów siedliska w obszarze obserwowana jest sukcesja oligo- i mezotroficznych zbiorowisk leśnych (borów bagiennych, brzezin bagiennych i borealnych świerczyn na torfie) w kierunku żyźniejszych facji lasów. Na występowanie zagrożenia wpływ mają przede wszystkim zmiany w obrębie układu hydrologicznego, związane z jednej strony z istniejącą infrastrukturą melioracyjną (najczęściej o niewielkiej drożności) i jej oddziaływaniem aktualnym oraz historycznym, a z drugiej strony ze zmianami klimatycznymi powodującymi coraz częstsze występowanie długotrwałych okresów susz. Opisywane zagrożenie ma bardzo poważny wpływ na siedlisko, ponieważ może prowadzić nie tylko do pogorszenia stanu ochrony (poprzez zniekształcenie struktury roślinności, w tym eliminacji rzadkich i chronionych gatunków roślin związanych z siedliskiem), ale również do jego zaniku. Zjawisko cechuje się różnym nasileniem w poszczególnych płatach.
		K04.01 Konkurencja		K04.01: W płatach o zaburzonym chemizmie podłoża (mineralizacja torfu w różnych fazach) dochodzi do wypierania typowych dla siedliska gatunków runa oraz ograniczenia rozwoju typowych dla siedliska taksonów krzewów i drzew (w tym charakterystycznych krzewinek) na skutek nadmiernego rozwoju niepożądanych, silnych konkurencyjnie dużych bylin, np. pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*, czy śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, a w wielu płatach także borówki czarnej *Vaccinium myrtillus*. Zagrożenie związane z zagrożeniem I02 – problematyczne gatunki rodzime.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów		M01.02: Coraz częściej występujące długie okresy pozbawione opadów atmosferycznych (długotrwałe susze) przyczyniają się do przesychania wierzchnich warstw torfu, a w efekcie zaburzeń chemizmu podłoża, powodując – na drodze mineralizacji torfu – wzrost dostępności azotu, potasu i fosforu, umożliwiając rozwój niepożądanym, silnym konkurencyjnie bylinom o wysokich wymagania glebowych. Zjawisko to jest szczególnie odczuwalne w ostatnich latach (susze o znacznym nasileniu

				obserwowane były m.in. w 2015, 2016, 2018 i 2020 roku).
			I01 Obce gatunki inwazyjne	I01: Istnieje ryzyko nasilenia inwazji obcych gatunków, w szczególności niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* i dębu czerwonego *Quercus rubra*. Występowaniu zjawiska sprzyjać będą dalsze zaburzenia w obrębie układu hydrologicznego (wywołujące mineralizację torfu), a przeciwdziałać może ochrona bierna (przyczyniająca się do naturalnej regeneracji siedliska po prowadzonych dawniej w jego obrębie pracach gospodarczych).
			I02 Problematyczne gatunki rodzime	I02: Istnieje ryzyko wkraczania i intensywnego rozwoju gatunków ekspansywnych, np. pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*, dużych gatunków turzyc *Carex* spp., trzciny pospolitej *Phragmites australis*, borówki czarnej *Vaccinium myrtillus* i in. Wystąpieniu zjawiska będą sprzyjały zaburzenia układu hydrologicznego, w szczególności prowadzące do okresowego przesychania siedliska (w tym długotrwałe okresy susz).
			M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01.02: Istnieje znaczne ryzyko nasilenia zaburzeń układu hydrologicznego na skutek występowania długotrwałych okresów susz (powodujących mineralizację podłoża), ponieważ w efekcie obserwowanych zmian klimatycznych należy spodziewać się ich coraz częstszego występowania.
9.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)	B02.06 Przerzedzanie warstwy drzew		B02.06: Dla niewielkiej części płatów w obowiązującym PUL przewidziano zabiegi gospodarcze - trzebieże. Prace te negatywnie oddziałują na siedlisko powodując zaburzenia np. w obrębie struktury pionowej (uproszczenie). Działania te przyczyniają się również do uszczuplenia zasobów martwego drewna, ponieważ poprzez wycinanie nawet młodych drzew ogranicza się naturalny opad martwego drewna, a w trakcie prac niemal całość pozyskanego drewna jest usuwana.
		I01 Obce gatunki inwazyjne		I01: W większości płatów łęgów stwierdzono występowanie gatunków inwazyjnych, przede wszystkim niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, oraz m.in. dębu czerwonego *Quercus rubra*, czy (sporadycznie, w silnie zniekształconych płatach) nawłoci późnej (*Solidago gigantea*) oraz kanadyjskiej (*S. canadensis*). Wskazane wyżej gatunki – z różnym nasileniem – ograniczają rozwój typowych dla siedliska taksonów roślin zielnych oraz młodego pokolenia krzewów i drzew.
		I02 Problematyczne gatunki rodzime		I02: W obrębie fragmentów stanowisk podlegających okresowemu intensywnemu przesychaniu bujnie rozwijają się silne konkurencyjnie, duże gatunki bylin, np. pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, czy duże turzyce *Carex* spp., które ograniczają rozwój mniejszych, typowych dla łęgów gatunków runa.
		J02.04.01 Brak zalewów		J02.04.01: Obserwowane w obrębie płatów łęgów, w szczególności na terenie doliny Bludzi, Błędzianki i Żytkiejmskiej Strugi coraz częstsze zaburzenia zalewów (coraz rzadsze występowanie, zmniejszenie ich intensywności oraz skrócenie czasu trwania) oddziałują na siedlisko predystynując rozwój gatunków niepożądanych dla siedliska, mniej odpornych na długotrwałe zalewy, w szczególności nitrofilnych bylin, np.

				pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*. Oddziaływanie prowadzi do wystąpienia zaburzeń w obrębie struktury gatunkowej siedliska.
		K04.01 Konkurencja		K04.01: W najsilniej przesuszonych fragmentach niektórych płatów dochodzi do wypierania typowych dla siedliska gatunków runa na skutek nadmiernego rozwoju niepożądanych, silnych konkurencyjnie dużych bylin, np. pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*, czy trzciny pospolitej *Phragmites australis*. Zjawisko aktualnie charakteryzuje się niewielkim oddziaływaniem na siedlisko
			B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji	B02: Istnieje potencjalne ryzyko wznowienia prac gospodarczych w płatach siedliska, co przyczyniłoby się do dalszego zaburzenia struktury drzewostanu i mogłoby spowodować zmniejszenie zasobów martwego drewna oraz drzew biocenotycznych. Wystąpienie zjawiska jest mało prawdopodobne, ponieważ płaty zlokalizowane poza terenem rezerwatów przyrody są w większości wyłączone z użytkowania gospodarczego (jako lasy wodochronne), ale należy podkreślić, że wyłączenie z użytkowania na podstawie zapisów PUL nie jest trwałą ani formalną metodą ochrony siedliska i uzależnione jest od wewnętrznych decyzji Lasów Państwowych. Równocześnie część stanowisk położona jest w obrębie wydzieleń ze wskazaniami gospodarczymi, zaliczanych w typologii siedliskowej lasów np. do lasów świeżych, lasów świeżych mieszanych, lasów wilgotnych i lasów wilgotnych mieszanych. Jest to związane z niedokładnym wytyczeniem granic przedmiotowych wydzieleń leśnych – niektóre z nich obejmują w przeważającej części faktycznie suchsze facje lasów, ale ich brzeżne fragmenty w rzeczywistości zaliczają się do łęgów.
			M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01.02: Coraz częściej występujące długotrwałe susze mogą powodować dalsze zaburzenia w obrębie układu hydrologicznego na terenie łęgów. Prawdopodobnym jest zmniejszenie intensywności oraz skrócenie czasu zalewów, a także długotrwałe przesychanie gleby, szczególnie w okresie letnim. Opisywane zjawisko może sprzyjać zaburzeniom w strukturze siedliska, głównie w warstwie roślin zielnych, ale również w warstwie krzewów i drzew.
10.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)	Nie określa się z powodu braku występowania siedliska w obszarze.		
11.	1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*	B02.02 Wycinka lasu		B02.02: W efekcie prowadzonej wycinki drzew (głównie młodego pokolenia), wynikającej zarówno z planu ochrony dla rezerwatu przyrody Struga Żytkiejmska, jak i z PUL, dochodzi do uszczuplenia zasobów martwego drewna pochodzącego z naturalnego opadu oraz – lokalnie – niszczenia potencjalnego podłoża *Buxbaumia viridis* (fragmentów martwego drewna).
		B02.06		B02.06: Zabiegi ochronne, przewidziane w planie ochrony dla rezerwatu przyrody

		Przerzedzenie warstwy drzew		Struga Żytkiejmska oraz w obowiązującym PUL, powodują przerzedzenie warstwy drzew, a tym samym ograniczają (aktualnie w nieznacznym stopniu) wilgotność powietrza i wilgotność podłoża na stanowisku.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: Obecność (na niewielkiej powierzchni) ekspansywnych, wypierających *Buxbaumia viridis*, gatunków mchów (np. *Dicranum scoparium, Hypnum cupressiforme, Polytrichastrum formosum* i in.).
12.	1393 Haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*	J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		J02: Oddziaływanie istniejącego, choć pozarastanego systemu rowów odwadniających w sąsiedztwie stanowiska.
		J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie		J02.05: Obniżenie się poziomu wód gruntowych.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: Przemiany roślinności – ekspansja krzewów i drzew głównie na obrzeżach torfowiska (na stanowisku PLH280005_HamVer_1) i ekspansja torfowców oraz drzew i krzewów (stanowisko PLH280005_HamVer_2).
		K02.04 Zakwaszenie (naturalne)		K02.04: Zmniejszenie udziału wód gruntowych w zasilaniu powodujące ekspansję torfowców, przyśpieszających proces zakwaszania poprzez proces wymiany jonów (na stanowisku PLH280005_HamVer_1) i ekspansję gatunków acydofilnych i zanik elementów kalcyfilnych (na stanowisku PLH280005_HamVer_2).
			M01.01 Zmiana temperatury	M01.01: Wzrost temperatur prowadzi m.in. do krótszego zalegania pokrywy śnieżnej (w związku z czym zmniejsza się ilość wód roztopowych wiosną) oraz do zwiększonego parowania – co nasila suszę.
			M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01.02: Susze, zmniejszenie opadów, obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem postępującego ocieplania się klimatu, mogą prowadzić do pogorszenia się warunków wodnych siedliska.
13.	1528 Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*	J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		J02: Oddziaływanie istniejącego, choć pozarastanego systemu rowów odwadniających w sąsiedztwie stanowiska.
		K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: Przemiany roślinności – ekspansja torfowców oraz drzew i krzewów.
		K02.04 zakwaszenie (naturalne)		K02.04: Zmniejszenie udziału wód gruntowych w zasilaniu powodujące ekspansję torfowców, przyśpieszających proces zakwaszania poprzez proces wymiany jonów.

			M01.01 Zmiana temperatury	M01.01: Wzrost temperatur prowadzi m.in. do krótszego zalegania pokrywy śnieżnej (w związku z czym zmniejsza się ilość wód roztopowych wiosną) oraz do zwiększonego parowania – co nasila suszę.
			M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01.02: Susze, zmniejszenie opadów, obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem postępującego ocieplania się klimatu, mogą prowadzić do pogorszenia się warunków wodnych siedliska.
14.	1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*	J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		J02: Oddziaływanie istniejącego, choć pozarastanego systemu rowów odwadniających w sąsiedztwie znanego stanowiska.
		K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		K02.01: Przemiany roślinności - ekspansja torfowców, wysokich bylin oraz drzew i krzewów.
		K02.04 zakwaszenie (naturalne)		K02.04: Zmniejszanie udziału wód gruntowych w zasilaniu powodujące ekspansję torfowców, przyśpieszających proces zakwaszania poprzez proces wymiany jonów.
			U. Nieznane zagrożenie lub nacisk	U: W związku z brakiem rozpoznania występowania gatunku, mogą występować nieznane zagrożenia dotyczące nieznanych obecnie stanowisk.
15.	1352 Wilk *Canis lupus*	A04 Wypas A05.01 Hodowla zwierząt		A04, A05.01: Wypas zwierząt gospodarskich przy braku lub słabej ich ochronie, szczególnie bydła podczas intensywnego, wypasu powoduje żerowanie wilków na zwierzętach gospodarskich, a w konsekwencji niekorzystne przyzwyczajanie się do takiego pokarmu oraz negatywne nastawienie do wilków u hodowców. Niezgodne z prawem składowanie padłych zwierząt gospodarskich lub ich fragmentów w dołach i na pryzmach na zapleczu lub poza ogrodzeniami zabudowań fermowych prowokuje wilki do żerowania w takich miejscach, powoduje uwarunkowanie pokarmowe i przyzwyczajanie się wilków, szczególnie młodych osobników do ludzi (habituacja).
		B07 Inne rodzaje praktyk leśnych		B07: Budowa nowych, modernizacja istniejących dróg leśnych oraz udostępnianie ich do ruchu publicznego zwiększa fragmentację środowiska i ułatwia dostęp ludziom, w tym pieszym, rowerzystom i zmotoryzowanym do miejsc wychowu wilków. Umożliwia też daleką penetrację obszaru przez psy i koty. Obecność parkingów leśnych zachęca do zatrzymania się i penetrowania siedlisk wilków i pozostawiania odpadków żywności w koszach, co powoduje uzależnienie pokarmowe i habituację u młodych wilków.
		D01.01 Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		D01.01, G01.02: Z uwagi na wydłużony kształt obszaru Natura 2000 dwa długie, meandrujące szlaki: pieszy zielony i czerwony rowerowy (Tropami Rominckich Jeleni) umożliwiają dostęp do ostoi ważnych dla wychowu szczeniąt wilków. Gęsta sieć

		G01.02 Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		szlaków turystycznych w obszarze, szczególnie szlak zielony pieszy i czerwony rowerowy, jest wykorzystywana głównie w okresie wegetacyjnym przez pieszych i rowerzystów, co pokrywa się z okresem wychowu szczeniąt. Może to powodować niepokojenie szczeniąt w miejscach wychowu.
		F03.01 Polowanie		F03.01: Oddziaływanie zewnętrzne, transgraniczne. W Rosji wilk jest zwierzęciem łownym bez limitów, a na Litwie gatunkiem łownym z okresem ochronnym. Obie grupy rodzinne wilków z obszaru Natura 2000 mają części areałów w Rosji, jedna także częściowo na Litwie, i przechodziły regularnie głównie przez granicę polsko-rosyjską. Aktualnie, w związku z zabezpieczeniem granicy państwa polskiego, migracja jest utrudniona. Tam wilki z tych grup są zabijane. Polowanie w polskiej cz. Puszczy Rominckiej, może prowadzić do pomyłkowego zabijania młodych wilków, które można pomylić z szakalami złocistymi. Wykładanie padliny mięsnej na nęciskach prowadzi do przyzwyczajania się wilków do pokarmu antropogenicznego.
			B02.04 Usuwanie martwych i zamierających drzew stojących i leżących	B02.04: Usuwanie dużych wykrotów, martwych i zamierających drzew stojących i leżących może obniżać liczbę dostępnych ukryć dla szczeniąt, szczególnie na obszarach o wysokim poziomie wód gruntowych, gdzie nie da się kopać nor.
			D01.02 Drogi, autostrady. G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	D01.02, G05.11: Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej oraz wzrost natężenia ruchu może powodować kolizje z wilkami na drogach i co za tym idzie zagrożenie dla lokalnej populacji i jej puli genowej.
			E01.04 Inne typy zabudowy G05.09 Płoty, grodzenia	E01.04: Brak planów zagospodarowania przestrzennego obu gmin może powodować chaotyczną zabudowę mieszkaniową i rekreacyjną wzdłuż drogi 651 oraz grodzenie kolejnych działek. To prowadzi do ograniczania możliwości dyspersji wilków do i na zewnątrz obszaru. G05.09: Grodzenie posesji wzdłuż DW651 może ograniczać dyspersję wilków do i z obszaru.
			I03.01 Genetyczne zanieczyszczenia (zwierzęta) K03.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe)	I03.01: Obecność wałęsających się psów w obszarze stwarza zagrożenie hybrydyzacją wilka z psem. K03.03: Intensywna penetracja obszaru przez wałęsające się psy prowadzić może do rozprzestrzeniania się chorób (szczególnie nosówka i parwowiroza) i pasożytów. K03.06: Intensywna penetracja obszaru przez wałęsające się psy stwarza zagrożenie dla szczeniąt wilków, grozi też zabijaniem psów przez wilki i pogarszaniem społecznej

			K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi	akceptacji dla gatunku.
16.	1361 Ryś *Lynx lynx*	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych		B07: Budowa nowych, modernizacja istniejących dróg leśnych oraz udostępnianie ich do ruchu publicznego zwiększa fragmentację środowiska i ułatwia dostęp ludziom, w tym pieszym, rowerzystom i zmotoryzowanym do siedlisk rysi. Drogi te ułatwiają też dostęp wałęsającym się psom i kotom. Obecność parkingów leśnych zachęca do zatrzymania się i penetrowania siedlisk rysi i pozostawiania odpadków żywności.
		D01.01 Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	G01.02 Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych	D01.01: Z uwagi na wydłużony kształt obszaru Natura 2000 dwa długie, meandrujące szlaki: pieszy zielony i czerwony rowerowy (Tropami Rominckich Jeleni) umożliwiają dostęp do ostoi ważnych dla wychowu kociąt rysi. G01.02: Gęsta sieć szlaków turystycznych w obszarze, szczególnie szlak zielony pieszy i czerwony rowerowy, jest wykorzystywana głównie w okresie wegetacyjnym przez pieszych i rowerzystów, co pokrywa się z okresem wychowu kociąt. Może to powodować niepokojenie w miejscach wychowu. Jednak brak jest odpowiednich danych.
		B02.04 Usuwanie martwych i zamierających drzew stojących i leżących		B02.04: Usuwanie martwych i zamierających drzew stojących i leżących z dużymi wypróchnieniami może obniżać liczbę dostępnych schronień (w tym ukryć dla małych kociąt), usuwanie drzew leżących dodatkowo zmniejsza liczbę ukryć niezbędnych podczas podkradania się do zdobyczy podczas polowania.
			D01.02 Drogi, autostrady G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	D01.02, G05.11: Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej oraz wzrost natężenia ruchu może powodować kolizje z rysiami na drogach i co za tym idzie zagrożenie dla lokalnej populacji i jej puli genowej.
			E01.04 Inne typy zabudowy G05.09 Płoty, grodzenia	E01.04: Zabudowa mieszkaniowa i rekreacyjna wzdłuż drogi 651 oraz grodzenie posesji wzdłuż drogi. To prowadzi do ograniczania możliwości dyspersji rysi do i na zewnątrz obszaru. G05.09: Grodzenie posesji wzdłuż drogi 651 może ograniczać dyspersję rysi do i z obszaru.
			F03.02.03 Chwytanie, trucie, kłusownictwo F03.01 Polowanie	F03.02.03: W Obrębie Kaliningradzkim ryś jest zwierzęciem chronionym, ale występują tam nielegalne odstrzały. Rysie z obszaru Natura 2000 mają części areałów w Rosji i przechodzą regularnie przez granicę polsko-rosyjską. Tam bywają zabijane. Rysie mogą stawać się ofiarami kłusowników, szczególnie wnykarstwa. F03.01: Polowanie w polskiej cz. Puszczy Rominckiej na gatunki łowne, w tym

				polowania zbiorowe, mogą prowadzić do płoszenia rysi, szczególnie kotek z młodymi.
			K03.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe) K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi	K03.03: Penetracja obszaru przez wałęsające się zwierzęta domowe, a zwłaszcza koty, prowadzić może do rozprzestrzeniania chorób i pasożytów. Zagrożenie FIV jest duże i może mieć bardzo negatywny wpływ na populację rysia. K03.06: Penetracja obszaru przez wałęsające się psy prowadzi do płoszenia kociąt, a także do zjadania przez psy ofiar rysi (tzw. kleptopasożytnictwo), co zwiększa wydatki energetyczne na zdobywanie pokarmu u rysi.
17.	1308 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus* populacja rozrodcza		J03.02.01 Bariery w migracji F04 Pozyskiwanie / usuwanie roślin lądowych - ogólnie	J03.02.01, F04: Usuwanie zadrzewień liniowych- wycinanie drzew przy drogach i zadrzewień wzdłuż cieków wodnych czy miedz może powodować utratę tras przelotów i utrudniać migracje mopków między koloniami rozrodczymi i żerowiskami a miejscami rojenia i zimowej hibernacji.
			B02 Gospodarka leśna B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	B02, B02.04: Usuwanie starych, martwych i zamierających drzew, skutkujące zmniejszeniem liczby dostępnych kryjówek letnich, takich jak przestrzenie pod odstającą korą i szczeliny w pniach drzew oraz dziuple.
			H03.02.02 Skażenie syntetycznymi związkami chemicznymi	H03.02.02: Stosowanie w lasach chemicznych środków ochrony roślin, powodujące zmniejszanie i pogarszanie jakości bazy pokarmowej nietoperzy (zmniejszających populację nocnych motyli, które są podstawowym pokarmem mopka).
18.	1308 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus* populacja zimująca		E06 Inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją, w tym rozbiórki i zaniechanie remontów	E06: Zanikanie schronień zimowych- na terenie Obszaru, jak również w jego bliskim sąsiedztwie, znajduje się dużo potencjalnych kryjówek zimowych, takich jak stare bunkry czy piwniczki ziemianki, jednak wiele z nich wymaga remontu i przystosowania do potrzeb nietoperzy. Inne, już wyremontowane, w których mopek zachodni zimuje, wymagają bieżących napraw by utrzymać je w dobrym stanie. Zaniechanie remontów piwnic może doprowadzić do utraty miejsc w których gatunek zimuje.
			E06.02 Odbudowa, remont budynków	E06.02: Opuszczony budynek Markowo 1 jest wykorzystywany przez mopki po okresie rozrodu. Pustostan znajduje się w atrakcyjnej lokalizacji. W najbliższych latach może zostać rozebrany albo wyremontowany, co spowoduje zniszczenie siedliska.
19.	1337 Bóbr europejski *Castor fiber*	M01.02. Susze i zmniejszanie opadów		M01.02: Susze, zmniejszenie ilości opadów, obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem postępującego ocieplania się klimatu, prowadzą do pogorszenia się warunków wodnych siedlisk gatunku. Obserwuje się niższy poziom wody w porównaniu do lat poprzednich.

			D01.02. Drogi, autostrady G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	D01.02, G05.11: Siedliska znajdują się w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej. Istnieje realne ryzyko śmierci w wyniku kolizji. Może to być jedna z przyczyn opuszczenia przez bobry siedlisk ozn. 1337-21; 1337-23. Planowana modernizacji DW651 i związana z nią zmiana organizacji ruchu w regionie może prowadzić do eskalacji tego zagrożenia.
			F03.02.03. Chwytanie, trucie, kłusownictwo	F03.02.03: Ryzyko niszczenia tam bobrowych lub zabijania samych bobrów, np. w związku z powodowanymi szkodami na gruntach prywatnych.
20.	1355 Wydra europejska *Lutra lutra*		D01.02. Drogi, autostrady G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	D01.02, G05.11: Siedliska znajdują się w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej. Istnieje realne ryzyko śmierci w wyniku kolizji. Planowana modernizacji DW651 i związana z nią zmiana organizacji ruchu w regionie może prowadzić do eskalacji tego zagrożenia.
			F03.02.03. Chwytanie, trucie, kłusownictwo	F03.02.03: Ryzyko kłusownictwa. Ryzyko zabijania wydr w związku z powodowanymi szkodami w ryb ostanie, w prywatnych zbiornikach wodnych.
21.	1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*	K03.04. Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt – drapieżnictwo (ryby)	K03.04. Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt – drapieżnictwo (ryby)	K03.04: W dwóch zbiornikach stanowiących siedlisko gatunku występuje bardzo dużo ryb. Wpływa to niekorzystnie na populację traszki. Istnieje ryzyko zarybiania innych zbiorników wodnych stanowiących siedlisk tego gatunku
		J03.02.01 Bariery w migracji		J03.02.01: Na jednym ze stanowisk traszki grzebieniaste i traszki zwyczajne hibernują w niewielkiej ziemiance. Wyjście z niej jest utrudnione. Stwierdzono martwe, zasuszone osobniki należące do obu gatunków.
			J02.01. Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	J02.01: Zasypywanie zbiorników na terenach rolniczych.
			A08. Nawożenie K02. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	A08, K02: Zarastanie i zanikanie drobnych zbiorników spowodowane nadmiernym nawożeniem obszaru zlewni.
			G05.11. Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	G05.11, D01.02: Istnieje ryzyko śmierci lub urazu w wyniku kolizji na drogach. Trwająca przebudowa drogi wojewódzkiej 651 i związany z tym większy ruch pojazdów może spowodować zwiększenie śmiertelności płazów podczas sezonowych migracji.

			D01.02. Drogi, autostrady	
22.	1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*	M01.02. Susze i zmniejszanie opadów		M01.02: Wysychanie zbiorników wodnych, w których w poprzednich latach obserwowano kumaki. Zagrożenie dotyczy całej puszczy.
			J02.01. Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	J02.01: Zasypywanie zbiorników na terenach rolniczych.
			A08 Nawożenie K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	A08, K02: Zarastanie i zanikanie drobnych zbiorników spowodowane nadmiernym nawożeniem obszaru zlewni
			K03.04. Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt – drapieżnictwo (ryby)	K03.04: Istnieje ryzyko zarybiania innych siedlisk tego gatunku
			G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji D01.02 Drogi, autostrady	G05.11, D01.02: Trwająca przebudowa drogi wojewódzkiej 651 może spowodować zwiększenie śmiertelności płazów podczas sezonowych migracji.
23.	1920 Ponurek Schneidera *Boros schneideri*	X. Brak zagrożeń lub nacisków		X: Nie stwierdzono zagrożeń dla gatunku na stanowisku, na którym został znaleziony. Dane wydzielenie leśne stanowi „obszar nieobjęty gospodarowaniem”, tj. nie wykonuje się w nim i nie planuje żadnych zabiegów gospodarczych.
			B02.02 Wycinka drzew B02.04 Usuwanie martwych i zamierających drzew	B02.02, B02.04: Wycinanie i usuwanie drzew żywych i martwych, realizowane w ramach gospodarki leśnej, może powodować nieumyślne niszczenie nie rozpoznanych jeszcze stanowisk gatunku.
24.	1013 Poczwarówka Geyera *Vertigo geyeri* 1014 Poczwarówka	J02. Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		J02, J02.15: Osuszanie siedlisk mięczaków przez istniejące rowy melioracyjne, a także wszelkie czynności i prace powodujące zwiększony odpływ wody z siedlisk mięczaków: melioracje, osuszanie, budowanie nowych rowów melioracyjnych, czyszczenie istniejących rowów: pogłębianie, poszerzanie, odmulanie, odkrzaczanie.

	zwężona *Vertigo angustior* 1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana* 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*	J02.15 Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		
			D01.02 Drogi, autostrady J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska M01.02 Susze i zmniejszenie opadów H01.09 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych z innych źródeł rozproszonych	D01.02: Prace budowlane ingerujące w zmiany poziomu wód gruntowych w sąsiedztwie siedlisk mięczaków (w tym nowe drogi, przebudowy dróg). J03.01: Inne działania, które intencjonalnie lub niezamierzenie wpływają na spadek wilgotności i/lub obniżenie wód gruntowych na siedliskach mięczaków lub w sąsiedztwie tych siedlisk. M01.02: Susze, zmniejszenie opadów, obniżenie poziomu wód gruntowych, będące efektem postępującego ocieplania się klimatu, mogą prowadzić do pogorszenia się warunków wodnych siedliska. H01.09: Zanieczyszczenie wód, gleby, powietrza.
			U. Nieznane zagrożenie lub nacisk	U: W związku z brakiem rozpoznania występowania gatunku, mogą występować nieznane zagrożenia dotyczące nieznanych obecnie stanowisk.

Załącznik nr 4

CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH W OBSZARZE NATURA 2000 PUSZCZA ROMINCKA PLH280005

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*	Ogólny cel ochrony: zachowanie trofii uwarunkowanej tylko czynnikami naturalnymi, poprzez zapobieżenie antropogenicznej eutrofizacji, utrzymanie rekreacyjnego wykorzystania jezior oraz gospodarki rybackiej w jeziorach na poziomie nie wpływającym negatywnie na różnorodność biologiczną jezior. Powierzchnia siedliska: utrzymanie siedliska w jeziorach Gołdap, Ostrówek i Rakówek, o łącznej powierzchni 184 ha. Specyficzna struktura i funkcja: • Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. utrzymanie jezior Ostrówek i Rakówek jako naturalnie rozwijających się zbiorników wodnych ze zróżnicowaną roślinnością podwodną, pływającą i szuwarową wypełniającą całe misy zbiorników, w tym z pełną sekwencją i ciągłym pasem roślinności w strefie brzegowej. Utrzymanie jeziora Gołdap jako zbiornika z ciągłym pasem szuwaru trzcinowego i szuwaru skrzypowego, z odcinkowym występowaniem nymfeidów, z roślinnością podwodną co najmniej do głębokości 1.5 m. Utrzymanie różnorodności zbiorowisk roślinnych na nie pogorszonym poziomie, tj. jez. Gołdap i jez. Rakówek – po co najmniej 6 zbiorowisk roślinności wodnej; jez. Ostrówek – co najmniej 4 zbiorowiska. Zapobieżenie pogłębieniu fragmentacji pasa szuwaru we wszystkich jeziorach przez plaże i pomosty; • Gatunki wskazujące na degenerację siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym brak gatunków obcych i inwazyjnych; • Przewodnictwo elektrolityczne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. dla jezior Ostrówek i Rakówek < 250µS/cm, jez. Gołdap - 350 µS/cm; • Barwa wody, utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. słabozielona; • Przezroczystość: dopuszcza się naturalne fluktuacje w zakresie oceny U2 do FV wskaźnika, jednak nie mniejsza niż 0,5m w okresie letnik w każdym z jezior.
2.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)	Utrzymanie występowania siedliska w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony siedliska oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
3.	6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)	Ogólne cele ochrony: • zachowanie optymalnej różnorodności florystycznej typowej dla siedliska; • zapewnienie obowiązku zbioru siana z łąk będących przedmiotem płatności bezpośrednich lub dopłat rolno-środowiskowo-klimatycznych.

		Powierzchnia siedliska: zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 400 ha. Specyficzna struktura i funkcja: • Struktura przestrzenna płatów siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika - niepowiększony stopień fragmentacji płatów siedliska; • Gatunki charakterystyczne: poprawa oceny U1 wskaźnika na 20% stanowisk do oceny FV, czyli występowania przeciętnie w płacie 5 lub więcej gatunków charakterystycznych dla siedliska; • Gatunki dominujące: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. braku wyraźnej dominacji lub dominacji gatunków charakterystycznych dla siedliska; • Obce gatunki inwazyjne: utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 70% stanowisk, tj. brak lub najwyżej pojedyncze osobniki gatunków inwazyjnych, niezagrażające naturalnej różnorodności biologicznej; • Gatunki ekspansywne roślin zielnych: utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 50% stanowisk, w których brak gatunków silnie ekspansywnych, a łączne pokrycie gatunków ekspansywnych nie przekracza 20% powierzchni siedliska; • Ekspansja krzewów i podrostu drzew: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w których pokrycie nie przekracza 1% powierzchni siedliska; • Udział dobrze zachowanych płatów siedliska: co najmniej utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. udziału > 50% powierzchni siedliska; • Wojłok (martwa materia organiczna): utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 20% stanowisk, tj. co najmniej 75% płatów grubość nie przekracza 2 cm.
4.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Ogólne cele działań ochronnych: • powstrzymanie odpływu wody z torfowiska na kopule w rezerwacie przyrody Mechacz Wielki; • zapewnienie działań ochrony czynnej i usuwania drzew z torfowiska przy granicy obszaru, celem nie powinno być jednak osiągnięcie stanu właściwego (FV) wg kryteriów PMŚ GIOŚ, a tylko utrzymanie roślinności torfowiskowej, przy akceptacji pewnego udziału drzew. Powierzchnia siedliska: zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 6 ha. Specyficzna struktura i funkcje: • Gatunki charakterystyczne: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 80% stanowisk, tj. występują co najmniej 3 gatunki torfowców i 2 gatunki roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych, na pozostałych stanowiskach utrzymanie oceny U1 wskaźnika; • Pokrycie i struktura gatunkowa torfowców: utrzymanie oceny co najmniej U1 wskaźnika na 80% stanowisk, tj. całkowite pokrycie torfowców w przedziale 20-50%, gatunki torfowców magellańskiego *Sphagnum magellanicum*, brodawkowatego S. *papillosum*, brunatnego S. *fuscum*, czerwonego S. *rubellum*, ostrolistnego S. *capillifolium* zajmują powierzchnię od 5 do 40% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki torfowców, dominują torfowce: kończysty S. *fallax*, spiczastolistny S. *cuspidatum* lub inne gatunki z tej sekcji – *Cuspidata* (generalnie gatunki o barwie zielonej ewentualnie żółtawej); • Obce gatunki inwazyjne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym brak takich gatunków;

		• Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych: utrzymanie oceny wskaźnika FV na 40% stanowisk, tj. brak gatunków ekspansywnych oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 40% stanowisk – gatunki ekspansywne zajmują do 5% powierzchni; • Odpowiednie uwodnienie: utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 80% stanowisk oraz poprawa oceny U2 do co najmniej oceny U1 na pozostałych stanowiskach, tj. poziomu wody mierzony w piezometrze – 10 – 30 cm poniżej powierzchni torfowiska; • Struktura powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp): utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 80% oraz poprawa oceny U2 do co najmniej oceny U1 na pozostałych stanowiskach, tj. mszar dywanowy z nieznacznie wyniesionymi (kilka cm) płatami budowanymi przez takie torfowce jak: torfowiec magellański *S. magellanicum*, brodawkowany *S. papillosum*, czerwony *S. rubellum*, ostrolistny *S. capilifolium*, Russowa *S. russowi* oraz niżej położonymi płatami z torfowcami z „grupy" torfowca kończystego *S. Fallax* często porośniętymi też turzycą bagienną *Carex limosa*, przygiełką białą *Rhynchospora alba*, turzycą dzióbkowatą *Carex rostrata*, wełnianką wąskolistną *Eriophorum angustifolium*; • Pozyskanie torfu: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak pozyskania torfu; • Melioracje odwadniające: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. siec rowów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury w niewielkim stopniu oddziałuje na warunki wodne torfowiska z uwagi na brak konserwacji, częściowe uszkodzenia oraz naturalne zarastanie rowów bądź też podejmowane działania ochronne, np. budowa zastawek, zasypywanie rowów, itp.; • Obecność krzewów i drzew: utrzymanie oceny wskaźnika FV na 20% stanowisk oraz poprawa oceny U1 wskaźnika do oceny FV na 40% stanowisk – osiągnięcie stanu, w którym pokrycie drzew poniżej 10%, krzewów (borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*, bagno zwyczajne *Ledum palustre* itp. poniżej 30% oraz utrzymanie oceny U1 na 40% stanowisk, tj. pokrycia drzew < 30% powierzchni torfowiska; z dopuszczeniem fluktuacji naturalnych.
5.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważanie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*)	<u>Ogólne cele działań ochronnych:</u> • utrzymanie reżimu wodnego. <u>Powierzchnia siedliska:</u> zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 2 ha. <u>Specyficzna struktura i funkcje:</u> • Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. 100%; • Gatunki charakterystyczne: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 80% stanowisk, tj. występuje powyżej 6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie gatunków charakterystycznych na transekcie powyżej 50% oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 20% stanowisk – występuje 4-6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie na transekcie 20-50%; • Gatunki dominujące: utrzymanie oceny FV na 40% stanowisk - dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska oraz utrzymanie oceny U1 na 60% stanowisk – brak wyraźnych dominantów, udział gatunków charakterystycznych dla siedliska 7140 i innych mniej więcej równy; • Pokrycie i struktura gatunkowa warstwy mchów: utrzymanie oceny FV wskaźnika - całkowite pokrycie mchów ponad 50% i mchy torfowce zajmują łącznie ponad 50% całkowitej powierzchni porośniętej przez wszystkie gatunki mchów;

		• Obce gatunki inwazyjne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym brak tych gatunków; • Gatunki ekspansywne roślin zielnych: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 80% stanowisk – brak lub pojedyncze oraz utrzymanie oceny U1 na pozostałych stanowiskach – zajmują do 5% powierzchni; • Obecność krzewów i podrostu drzew: poprawa oceny U2 (60% stanowisk) i oceny U1 (20% stanowisk) wskaźnika do oceny FV, tj. brak lub pojedyncze; • Stopień uwodnienia: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 60% stanowisk, tj. poziomu wody utrzymującego się przez większość roku nie głębiej niż 10 cm pod powierzchnią torfowiska oraz utrzymanie oceny U1 na 40% stanowisk – poziom wodny mierzony w piezometrze – 10 – 20 cm poniżej powierzchni torfowiska; • Pozyskanie torfu: utrzymanie oceny FV wskaźnika – brak pozyskania; • Melioracje odwadniające: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko bądź infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu „zneutralizowana” na skutek podjętych działań ochronnych (zasypywanie rowów, budowa zastawek itp.).
6.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<u>Ogólne cele działań ochronnych:</u> • utrzymanie warunków wodnych, w tym zasilania kopuł źródliskowych wodami podziemnymi. <u>Powierzchnia siedliska</u>: zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 2 ha. <u>Specyficzna struktura i funkcje:</u> • Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. 80- 100%; • Gatunki charakterystyczne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej ośmiu gatunków charakterystycznych lub pokrycie gatunków charakterystycznych na transekcie powyżej 50%; • Gatunki dominujące: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. brak wyraźnych dominantów, udział gatunków charakterystycznych dla siedliska 7230 i innych mniej więcej równy; • Pokrycie i struktura gatunkowa mchów: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. całkowite pokrycie mchów - ponad 50%, mchy brunatne zajmują łącznie ponad 70% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki mchów; • Obce gatunki inwazyjne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym brak tych gatunków; • Gatunki ekspensywne roślin zielnych: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym brak tych gatunków lub występujące pojedynczo; • Zakres pH: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. 6-7; • Ekspansja krzewów i podrostu drzew: poprawa oceny U1 do FV wskaźnika, tj. brak lub pojedyncze; • Stopień uwodnienia: poprawa stanu niezadowalającego (U1) do stanu właściwego (FV), tj. wody stale przesycającej torf, nie opadającej niżej niż 10 cm pod powierzchnią terenu; zakres pH wód przesycających torfowisko powyżej 7; • Obce gatunki inwazyjne i rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych: utrzymanie stanu właściwego (FV), w którym brak takich gatunków; • Pozyskanie torfu i melioracje odwadniające: utrzymanie stanu właściwego (FV), w którym brak takich oddziaływań; • Melioracje odwadniające: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko bądź infrastruktura melioracyjna

		w wystarczającym stopniu „zneutralizowana” na skutek podjętych działań ochronnych (zasypywanie rowów, budowa zastawek itp.).
7.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum*)	Ogólne cele ochrony: • umożliwienie kształtowania części płatów przez naturalne procesy; • dostosowanie gospodarki leśnej w pozostałych płatach do potrzeb ochrony siedliska przyrodniczego, tak by skracała perspektywę osiągnięcia celów ochrony w drzewostanach zniekształconych. Powierzchnia siedliska: w krótkookresowej perspektywie czasowej zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 3 000 ha, a w długiej perspektywie czasowej odtworzenie naturalnego areału grądów w Puszczy, odpowiadającego grądowej potencjalnej roślinności naturalnej. Specyficzna struktura i funkcje: • Charakterystyczna kombinacja florystyczna: poprawa oceny U2 do U1 na 35% stanowisk oraz utrzymanie co najmniej oceny U1 na pozostałych stanowiskach - typowa lokalnie dla grądów, w szczególności średni w obszarze Natura 2000 udział dębu w drzewostanie nie większy niż 20%, świerka nie większy niż 20%, grabu, klonu i lipy nie mniejszy niż po 10% (FV) oraz zniekształcona w stosunku do typowej dla siedliska w danym regionie; • Obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie: poprawa oceny U2 wskaźnika (zahamowanie dalszej ekspansji) na 20% stanowisk oraz utrzymanie co najmniej oceny U1 na pozostałych stanowiskach, tj. co najwyżej sporadycznego ich występowania, pokrycia nie przekraczającego średnio 2%; • Ekspansywne gatunki rodzime w runie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. co najwyżej pojedynczego występowania; • Struktura pionowa i przestrzenna roślinności; Naturalne odnowienie drzewostanu: nie określono celów ze względu na bardzo dużą naturalną zmienność czasowo-przestrzenną tych cech; • Wiek drzewostanu (udział starodrzewu): poprawa ocen U2 i U1 do oceny FV wskaźnika na 75% stanowisk, tj. osiągnięcie i utrzymanie co najmniej 10% przeciętnego udziału drzew starszych niż 100 lat; • Gatunki obce geograficznie w drzewostanie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym ich brak; • Martwe drewno (łączne zasoby): poprawa oceny U2 i U1 do oceny FV na 35% stanowisk, tj. osiągnięcie i utrzymanie średniego stanu > 20m^3/ha; • Martwe drewno wielkowymiarowe: poprawa ocen U2 i U1 do FV na 80% stanowisk, tj. osiągnięcie i utrzymanie na co najmniej 25% areału siedliska, średniego stanu > 5 szt./ha kłód grubszych niż 50 cm i dłuższych niż 3m; • Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne): poprawa ocen U2 i U1 do FV na 60% stanowisk, tj. średnio co najmniej 20 drzew biocenotycznych/ha; • Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna: utrzymanie oceny wskaźnika co najmniej U1, w którym są obserwowane najwyżej sporadycznie (w nie więcej niż 5% wydzieleń leśnych w areale grądów w obszarze Natura 2000).
8.	91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi*	Ogólne cele ochrony: • umożliwienie naturalnego rozwoju i kształtowania się wszystkich płatów siedliska; • zachowanie właściwego uwodnienia płatów, tj. ich całorocznego bagiennego charakteru.

	Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Powierzchnia siedliska: zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 1 000 ha; Specyficzna struktura i funkcje: • Gatunki charakterystyczne: poprawa ocen U2 i U1 do oceny FV wskaźnika na 27% stanowisk, tj. obecnych >60% listy gatunków w charakterystycznych; • Gatunki dominujące: poprawa ocen U2 i U1 do oceny FV wskaźnika na 73% stanowisk, tj. we wszystkich warstwach dominują gatunki, które dominują w naturalnym zbiorowisku roślinnym, a stosunki ilościowe ich dominacji są naturalne; • Występowanie mchów torfowców: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 73% stanowisk, na których dominuje w runie normalne zróżnicowanie gatunkowe oraz utrzymanie ocen U1 i U2 na 27% stanowisk; • Występowanie charakterystycznych krzewinek: utrzymanie oceny U1 wskaźnika: występują skąpo, ale obecne; • Wiek drzewostanu: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. co najmniej 20% udziału drzew starszych niż100 lat, z zastrzeżeniem procesu naturalnych; • Obce gatunki inwazyjne w runie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym ich brak; • Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym ich brak; • Gatunki obce geograficznie w drzewostanie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. udział <1% i nie odnawiajce się; • Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. udział <10%; • Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna, inne zniekształcenia: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym ich brak; • Naturalne odnowienie drzewostanu, pionowa struktura roślinności: nie określa się celu w tym zakresie ze względu na bardzo dużą naturalną zmienność czasowo- przestrzenną tych cech.
9.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)	Ogólny cel ochrony: umożliwienie naturalnego rozwoju i kształtowania się wszystkich płatów siedliska. Powierzchnia siedliska: zachowanie siedliska na powierzchni nie mniejszej niż 270 ha Specyficzna struktura i funkcje: • Gatunki charakterystyczne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. dotychczasowego składu gatunkowego siedliska - kombinacja florystyczna typowa dla łęgu; • Gatunki dominujące: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska we wszystkich warstwach (możliwe zaburzone relacje ilościowe); • Gatunki obce geograficznie w drzewostanie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. <1% i nie odnawiające się; • Obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym obecny jest najwyżej 1 gatunek, nieliczny – sporadyczny; • Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. nie bardzo silnie ekspansywne; • Martwe drewno (łączne zasoby): poprawa ocen U2 i U1 do oceny FV wskaźnika, tj. osiągnięcie i utrzymanie średniego stanu > 20 m^3/ha; • Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm średnicy): poprawa ocen U1 i U2

		wskaźnika do oceny FV, tj. osiągnięcie i utrzymanie na co najmniej 25% areału siedliska, średniego stanu > 5 szt./ha kłód grubszych niż 30 cm i dłuższych niż 3m; • Naturalność koryta rzecznego: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak regulacji lub ciek zupełnie zrenaturalizowany po dawniejszej regulacji; • Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują): utrzymanie oceny FV wskaźnika poprzez zachowanie naturalnego reżimu wodnego wszystkich płatów, w tym ich ewentualnego zabagnienia oraz naturalności cieków związanych z łęgami, z zastrzeżeniem akceptowalności lokalnego oddziaływania piętrzeń bobrowych; • Wiek drzewostanu: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. co najmniej 20% udziału drzew starszych niż 100 lat, z zastrzeżeniem procesu naturalnych; • Pionowa struktura roślinności: poprawa oceny wskaźnika U1 do oceny FV, tj. naturalna, zróżnicowana. • Naturalne odnowienie drzewostanu: nie określa się celu w tym zakresie ze względu na bardzo dużą naturalną zmienność czasowo- przestrzenną tych cech; • Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna: utrzymanie oceny FV wskaźnika, w którym ich brak; • Inne zniekształcenia: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak zniszczeń.
10.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)	Nie określa się z powodu braku występowania siedliska w obszarze.
11.	1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*	<u>Ogólny cel ochrony:</u> zachowanie warunków do występowania gatunku, tj. zachowanie, w skali obszaru Natura 2000, przeciętnych zasobów martwego drewna w lasach jako kluczowego siedliska gatunku, na poziomie powyżej 20 m^3/ha. <u>Populacja:</u> • Liczna sporofitów: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 5 osobników; • Areał populacji: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. 0,1 m^2 lub więcej; <u>Siedlisko:</u> • Liczba zasiedlony pni: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 40% stanowisk – powyżej 5 sztuk oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 60% stanowisk, tj. 1-5 sztuk; • Powierzchnia potencjalnego siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. nie mniej niż 500 m^2; • Powierzchnia zajmowanego siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. nie mniej niż 0,5 m^2; • Fragmentacja siedliska: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. średnia • Ocienienie: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 80%; • Wilgotność powietrza: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. wysoka; • Zwarcie drzew i krzewów: utrzymanie oceny FV wskaźnika, powyżej 50%; • Zwarcie runi lub runa: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. poniżej 30%, luźna; • Zwarcie i charakterystyka warstwy mszystej: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. powyżej 90%, jednowarstwowa, luźna, o wysokości 0,5-1,5 cm; • Konkurencyjne gatunki mszaków: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. pojedynczo w obrębie powierzchni zajętej przez sporofity;

		• Gatunki ekspansywne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak; • Gatunki obce, inwazyjne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak.
12.	1393 Haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*	Ogólny cel ochrony: • zachowanie populacji gatunku na powierzchni min. 150 m^2; • utrzymanie stabilnego, wysokiego uwodnienia siedliska. Populacja: • Liczebność (Powierzchnia darni): utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powierzchni darni 150 m^2 na stanowisku PLH280005_1393_1 oraz utrzymanie oceny U2 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2, tj. poniżej 1 m^2; • Typ rozmieszczenia: utrzymanie oceny FV wskaźnika – typ skupiskowy, duże skupienia na stanowisku PLH280005_1393_1 oraz utrzymanie oceny U2 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2, tj. typ rozproszony; • Liczba darni: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. ponad 100, w tym kilkanaście o powierzchni kilku m^2 na stanowisku PLH280005_1393_1 oraz utrzymanie oceny U2 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2, tj. 1, o powierzchni poniżej 1 m^2 lub kilka mniejszych; • Liczba (%) osobników generatywnych: utrzymanie oceny U2 wskaźnika, brak pojedynczych sporofitów lub powierzchni darni z wytworzonymi sporofitami; • Stan zdrowotny: utrzymanie oceny FV wskaźnika, co odpowiada braku uszkodzeń. Siedlisko: • Powierzchnia potencjalnego siedliska: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. mała – kilkakrotnie przewyższająca zajęte siedlisko; • Powierzchnia zajętego siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_1, tj. duża, ok. 15 arów oraz utrzymanie ochrony U2 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2 – niewielka, nie przekraczająca powierzchni zajętego siedliska; • Fragmentacja siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_1, tj. brak fragmentacji oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2 – małej fragmentacji; • Gatunki ekspansywne: utrzymanie oceny FV wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_1, tj. brak gatunków ekspansywnych oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2 – słabo ekspensywne, do 20% powierzchni siedliska; • Gatunki obce, inwazyjne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak gatunków obcych i inwazyjnych; • Ocienienie przez drzewa i krzewy: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. poniżej 20% stopnia pokrycia płatu siedliska; • Wysokość runi: utrzymanie oceny U2 wskaźnika, tj. powyżej 30 cm; • Zwarcie runi lub runa: utrzymanie oceny U1 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_1, tj. duże zwarcie roślin zielnych (70%) w płacie siedliska zajętego przez haczykowca oraz utrzymanie oceny U2 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2, która odpowiada 75% zwarcia runa; • Uwodnienie terenu (wilgotność podłoża): utrzymanie oceny FV wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_1, tj. optymalne do dużego oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na stanowisku PLH280005_1393_2 – widoczne symptomy przesuszenia – średnia.

13.	1528 Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*	Ogólny cel ochrony: • zapewnienie stabilnego, wysokiego poziomu wód gruntowych na stanowisku gatunku; • powstrzymanie zarastania stanowiska przez rośliny zielne. Populacja: • Liczba pędów: utrzymanie oceny U2 wskaźnika, co odpowiada liczbie pędów do 50, skupionych po kilka pędów; • Liczba osobników generatywnych: utrzymanie oceny U2 wskaźnika, co odpowiada liczbie pędów mniej niż 10; • Stan zdrowotny: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. brak bądź uszkodzenia sporadyczne. Siedlisko: • Powierzchnia potencjalnego siedliska: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, co odpowiada powierzchni 500 – 10 000 m^2 lub/i mniejszej niż w poprzednim okresie monitoringowym, ale nie więcej niż 10%; • Powierzchnia zajętego siedliska: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, co odpowiada powierzchni 50 – 5 000 m^2 lub/i mniejszej niż w poprzednim okresie monitoringowym, ale nie więcej niż 10%; • Fragmentacja siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. od braku do małej fragmentacji; • Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. do 10% całego płatu stanowiącego potencjalne miejsce występowania gatunku – torfowiska pokrytego roślinnością; • Stopień zarośnięcia siedliska przez wysokie byliny jedno- i dwuliścienne: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. do 10% całego płatu stanowiącego potencjalne miejsce występowania gatunku – torfowiska pokrytego roślinnością; • Zwarcie warstwy ziół: utrzymanie oceny U2 wskaźnika, co odpowiada wartości powyżej 85% zwarciu ziół; • Pokrycie sprzyjających gatunków mchów: utrzymanie oceny FV wskaźnika, co odpowiada wartości powyżej 25% łącznego pokrycia gatunku mchów z rodzajów *Tomentypnum*, *Aulacomnium*, *Paledella* i *Helodium* w płace; • Udział wskaźników eutrofizacji i acydyfikacji w warstwie mszystej: utrzymanie oceny FV wskaźnika, co odpowiada wartości do 25% łącznego pokrycia przez torfowce *Sphagnum* spp. i *Calliergonella cuspidata* w płacie; • Poziom wód gruntowych: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. w okresie kwitnienia gatunku odległość lustra wody od powierzchni torfowiska w wykopanej studzience sięga 10-25 cm (z wyłączeniem silnych susz letnich).
14.	1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
15.	1352 Wilk *Canis lupus*	Ogólny cel ochrony: • ograniczanie konfliktów społecznych poprzez wspieranie metod zabezpieczania zwierząt hodowlanych. Populacja: • Zagęszczenie populacji: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 2,5 osobników/100 km^2; • Liczba watah: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 0,5 watahy/100 km^2. Siedlisko: • Lesistość: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 40%;

		• Fragmentacja siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. mniej niż 3 km/km^2; • Dostępność bazy pokarmowej (jeleń, sarna i dzik): utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. nie mniej niż 100 kg/km^2; • Zagęszczenie dróg: utrzymanie oceny U2 wskaźnika, tj. ograniczenie gęstości dróg udostępnionych do publicznego ruchu samochodowego do 0,2 km/km^2; • Stopień izolacji siedlisk: utrzymanie oceny FV wskaźnika - zachowanie ciągłych połączeń z innymi obszarami zasiedlonymi przez populacje wilków.
16.	1361 Ryś *Lynx lynx*	<u>Ogólny cel ochrony:</u> • zachowanie stabilnej populacji gatunku o liczebności nie mniejszej niż 4 rysie; • utrzymanie regularności rozrodu rysia w obszarze. <u>Populacja:</u> • Zagęszczenie populacji: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 2 osobników/100 km^2; • Liczba samic prowadzących młode: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 0,5 samicy/100 km^2; • Średnia liczba młodych na dorosłą samicę: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 2. <u>Siedlisko:</u> • Lesistość: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 50%; • Fragmentacja siedliska: utrzymanie oceny FV wskaźnika – poniżej 3 km/km^2; • Dostępność bazy pokarmowej (jeleń i sarna): utrzymanie oceny FV wskaźnika – powyżej 100 kg/km^2; • Zagęszczenie dróg: utrzymanie oceny U2 wskaźnika – powyżej 0,2 km/km^2; • Stopień izolacji siedlisk: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. 1 - ciągłe połączenia z innymi obszarami zasiedlonymi przez gatunek.
17.	1308 Mopek *Barbastella barbastellus* populacja rozrodcza	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony populacji rozrodczej oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
18.	1308 Mopek *Barbastella barbastellus* populacja zimująca	<u>Ogólny cel ochrony:</u> • utrzymanie sieci miejsc potencjalnie nadających się do zimowania gatunku, w szczególności sieci piwniczek, w liczbie nie mniejszej niż 13 dogodnych miejsc. <u>Populacja:</u> • Liczebność: utrzymanie co najmniej oceny U1 wskaźnika na – liczba osobników nie mniejsza niż stwierdzona podczas ostatniej kontroli, ale niższa niż 70% maksymalnej liczebności stwierdzonej na stanowisku. <u>Siedlisko:</u> • Powierzchnia zimowiska: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu; • Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po monitoringu;

		• Dostępność wlotów dla nietoperzy: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu; • Temperatura powietrza: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu; • Udział terenów zalesionych: utrzymanie oceny FV wskaźnika – udział terenów zalesionych w otoczeniu schronienia zbliżony do stanu z okresu referencyjnego (roku rozpoczęcia monitoringu); • Łączność zimowiska z biotopami letnimi: utrzymanie oceny FV wskaźnika - liczba nieprzerwanych (odległości pomiędzy elementami nie większe niż 10 m), liniowych elementów środowiska (alei, rzek) i/lub łączność lasu otaczającego zimowisko z innymi kompleksami leśnymi zbliżona do stanu z okresu referencyjnego (roku rozpoczęcia monitoringu).
19.	1337 Bóbr europejski *Castor fiber*	<u>Ogólne cele ochrony:</u> • utrzymanie pospolitego występowania gatunku w obszarze; • utrzymanie naturalnego charakteru cieków w obszarze i ich stref brzegowych; • akceptowanie lokalnych piętrzeń bobrowych na rowach i ciekach, jako elementu naturalnej dynamiki siedlisk w obszarze i elementu integralności obszaru. <u>Populacja:</u> • Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. powyżej 40%; • Indeks populacyjny: utrzymanie oceny FV wskaźnika na co najmniej 60% stanowisk, powyżej 60, a także utrzymanie oceny U1 i poprawa oceny U2 do U1 na pozostałych stanowiskach – 20-40; • Roczny wskaźnik trendu populacji: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu; • Zagęszczenie rodzin: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu. <u>Siedlisko:</u> • Baza pokarmowa: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 25% stanowisk, tj. powyżej 0,8 oraz utrzymanie oceny U1 na 75% stanowisk – 0,50 – 0,80; • Udział siedliska kluczowego dla gatunku: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 60% stanowisk, tj. powyżej 0,65 oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 40% stanowisk – 0,40-0,65; • Charakter strefy brzegowej: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 87% stanowisk, tj. powyżej 0,80 oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na pozostałych stanowiskach – 0,50-0,80; • Stopień antropopresji: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 60% stanowisk, tj. powyżej 0,75 oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika na 40% stanowisk – 0,50-0,75.
20.	1355 Wydra europejska *Lutra lutra*	<u>Ogólne cele ochrony:</u> • utrzymanie pospolitego występowania gatunku w obszarze, mierzonego śladami obecności gatunku na 50% losowo wybranych odcinków cieków; • utrzymanie naturalnego charakteru cieków w obszarze i ich dobrego stanu ekologicznego w zakresie ichtiofauny;

		• eliminacja kłusownictwa wydry. <u>Populacja:</u> • Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. powyżej 60%; • Indeks populacyjny: utrzymanie oceny FV wskaźnika na co najmniej 75% stanowisk, powyżej 60, a także utrzymanie oceny U1 na pozostałych stanowiskach – 20-40; • Roczny wskaźnik wzrostu populacji: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu; • Zagęszczenie populacji: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu. <u>Siedlisko:</u> • Baza pokarmowa: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 25% stanowisk, tj. powyżej 0,80; • Udział siedliska kluczowego dla gatunku: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 15% stanowisk, tj. powyżej 0,65 oraz utrzymanie oceny U1 i poprawa oceny U2 do U1 wskaźnika na pozostałych stanowiskach – 0,50-0,65; • Charakter strefy brzegowej: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. powyżej 0,85; • Stopień antropopresji: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. powyżej 0,70 oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika – 0,50-0,70.
21.	1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*	<u>Ogólny cel ochrony:</u> • utrzymanie sieci drobnych zbiorników wodnych i starorzeczy, spełniających warunki siedliskowe gatunku. <u>Populacja:</u> • liczba osobników dorosłych: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu; • liczba osobników młodych/larw: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu; • liczba jaj lub tylko obecność jaj: ocena wskaźnika nieznana (XX), określenie wartości wskaźnika po przeprowadzeniu monitoringu. <u>Siedlisko:</u> • SI_1: Region geograficzny: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. A – tereny nizinne Polski; • SI_2: Powierzchnia zbiornika: utrzymanie oceny FV wskaźnika, tj. 400-2000 m^2 oraz utrzymanie oceny U1 wskaźnika – powyżej 2000 m^2; • SI_3: Stałość zbiornika: utrzymanie oceny U1 wskaźnika, tj. 3-6 lat, w których zbiornik wysycha w 10 latach; • SI_4: Jakość wody: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. wysoka jakość; • SI_5: Zacienienie: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. 0-60% zacienione; • SI_6: Wpływ ptaków wodnych: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. 0-2 ptaki na

		1000 m^2; • SI_7: Wpływ ryb: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 73% stanowisk, tj. brak wpływu oraz utrzymanie oceny U1 i poprawa oceny U2 do U1 wskaźnika na pozostałych stanowiskach – możliwy; • SI_8: Liczba zbiorników w odległości ≥500 m: utrzymanie oceny FV wskaźnika na 85% stanowisk, tj. liczba zbiorników w odległości 500 m: 4 lub więcej; • SI_9: Ocena środowiska lądowego: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. dobra – siedlisko lądowe posiadające dobre warunki troficzne i liczne schronienia dla traszek (środowisko leśne; łąki z kępami traw i turzyc); siedlisko zajmuje znaczną powierzchnię i całkowicie otacza zbiornik; brak barier dla migracji osobników (brak pól uprawnych, dróg); • SI_{10}: Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. 60-80%.
22.	1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*	Ogólny cel ochrony: utrzymanie w obszarze sieci drobnych zbiorników wodnych i starorzeczy, spełniających warunki występowania gatunku. Populacja: • Osobniki dorosłe; Osobniki młodociane; Larwy; Jaja: oceny wskaźników nieznane (XX), określenie wartości wskaźników po przeprowadzeniu monitoringu. Siedlisko: • Udział szuwaru: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. powyżej 25% udziału szuwaru w powierzchni zbiornika; • Wysokość szuwaru: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. obecność szuwaru o wysokości 1m lub niższego; • Roślinność zanurzona lub pływająca: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. bardzo liczna o pionowych pędach; • Nachylenie brzegów: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. łagodne; • Zacienienie zbiornika: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. poniżej 50% powierzchni zacienione; • Obecność płycizn: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. obecne; • Obecność ryb: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 90% stanowisk, tj. obecne; • Bariery wokół zbiornika: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. obecność wokół 5-0% brzegów palisadek lub innych barier (murki); • Zabudowa w otoczeniu zbiornika: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. brak; • Inne zbiorniki wodne w odległości do 0,5 km: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. obecny co najmniej 1 zbiornik wody stojącej; • Droga asfaltowa: utrzymanie oceny FV wskaźnika dla co najmniej 95% stanowisk, tj. brak dróg asfaltowych.
23.	1920 Ponurek Schneidera *Boros schneideri*	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu

		o stwierdzone zagrożenia.
24.	1013 Poczwarówka Geyera *Vertigo geyeri*	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
25.	1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
26.	1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
27.	1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.

Załącznik nr 5

DZIAŁANIA OCHRONNE ZE WSKAZANIEM PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA ICH WYKONANIE I OBSZARÓW ICH WDRAŻANIA NA OBSZARZE NATURA 2000 PUSZCZA ROMINCKA PLH280005

LP.	**Przedmiot ochrony**	**Działania ochronne**	**Obszar wdrażania**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków				
1.	6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)	Działanie obligatoryjne Zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Właściciel, dzierżawca, posiadacz lub zarządca terenu
2.	6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)	Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW ukierunkowanego na ochronę siedliska.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
3.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważanie	- Rozpoznanie stosunków wodnych w obrębie siedlisk. - Określenie działań mających na celu przywrócenie właściwych stosunków wodnych (w obrębie wskazanych stanowisk).	Wszystkie płaty siedlisk w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z Nadleśnictwem Gołdap

	z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	- Przywrócenie właściwych stosunków wodnych – wdrożenie działań określonych w ramach realizacji działania.		
4.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważanie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Pozostawianie pasa buforowego wokół siedliska (optymalnie dwie wysokości drzewostanu), wyłączonego z użytkowania rębnego.	Wszystkie płaty siedlisk w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Gołdap
5.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*)	Wykonanie dodatkowych przegród na rowach odwadniających płaty siedliska – kaskada przegród, co 50 m.	7110-1 (kompleks torfowy w rezerwacie Mechacz Wielki); 7110-3 (torfowisko wysokie przy granicy rezerwatu przyrody Dziki Kąt)	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z Nadleśnictwem Gołdap

	i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne			
6.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważanie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*)	Redukcja pokrycia roślinności krzewiastej i drzewiastej do maksimum 10% powierzchni płatu siedliska, z możliwym pozostawieniem sosen (maksymalnie jednej / dwa ary) o najbardziej torfowiskowym (parasolowatym, karłowatym) pokroju, w tym drzew o znaczeniu krajobrazowym. Wykonanie: - Wycinka wierzby i sosny: zabieg należy przeprowadzić jednorazowo, w okresie zimowym, od 15 grudnia do 28 lutego (optymalnie w okresie zamarznięcia torfowiska), biomasę usunąć poza torfowisko i poza płaty chronionych siedlisk przyrodniczych. Cięcie przy nasadzie korzeniowej (na wysokości nie większej niż 5 cm ponad gruntem), w sposób możliwie nieuszkadzający występujących w otoczeniu roślin zielnych oraz mszaków. - Jednorazowe zaobrączkowanie (usunięcie kory na wysokości 1 m na długości 10 cm pnia) wszystkich brzóz i olch o wysokości ponad 2 m. Zabieg należy wykonać w okresie sierpień-wrzesień. *Po rozpoznaniu stosunków wodnych*	7110-2 7110-3 7110-4 7110-5 7110-6 7140-3	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z Nadleśnictwem Gołdap
7.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	- Usuwanie nalotu drzew i krzewów z usunięciem ich poza płaty siedliska i miejsca występowania skalnicy torfowiskowej, sierpowca błyszczącego oraz lipiennika Loesela. - Ekstensywne użytkowanie kośne. - Budowa piętrzeń na rowach odwadniających, konserwacja istniejących	7230-1 7230-2 7230-3	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z Nadleśnictwem Gołdap

		zastawek, zasypanie rowów.		
8.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*)	Kształtowanie drzewostanów na siedliskach grądowych w rezerwatach przyrody: Czarnówko, Boczki, Czerwona Struga poprzez zachowanie naturalnych procesów i dynamiki siedliska.	9170_05 9170_21 9170_23 9170_25 9170_44 9170_47 9170_120 9170_177	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z Nadleśnictwem Gołdap
9.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*)	Kształtowanie płatów siedliska przez swobodne procesy naturalne, bez korekty składu drzewostanu.	9170_02 9170_04 9170_08 9170_14 9170_20 9170_24 9170_33 9170_40 9170_48 9170_105 9170_107 9170_135 9170_136 9170_170 9170_175 9170_182 Płaty grądów niewymagające korekty składu drzewostanu i równocześnie kluczowe dla elementów różnorodności biologicznej typowych dla lasów o naturalnym charakterze, w których naturalne procesy zapewniają najszybszą i najskuteczniejszą poprawę stanu ochrony.	Nadleśnictwo Gołdap
10.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*)	Modyfikacja gospodarki leśnej polegająca na przyjęciu, w planowaniu urządzenia lasu oraz w przypadku realizacji działań gospodarczych i ochronnych,	9170_01 9170_07 9170_12 9170_15	Nadleśnictwo Gołdap

		następujących zasad: a) Docelowy typ drzewostanu Gb-Lp lub Lp-Gb, w tym skład drzewostanu z nie większym niż 20% udziałem dębu szypułkowego, nie większym niż 20% udziałem świerka, nie mniejszym niż 20% udziałem graba, nie mniejszym niż 10% udziałem lipy, nie mniejszym niż 10% udziałem klonu; obligatoryjny udział domieszkowy wiązu górskiego, fakultatywny udział domieszkowy jesionu wyniosłego oraz olszy czarnej. b) Wykorzystywanie wszystkich pojawiających się naturalnie odnowień rodzimych niepionierskich gatunków liściastych, nawet gdyby prowadziło do innego składu gatunkowego docelowego drzewostanu, niż określony w pkt (a); ewentualne sztuczne uzupełnianie klonu, lipy, wiązu. c) Niewprowadzanie gatunków obcych geograficznie (w szczególności buka, modrzewia) lub ekologicznie (sosny); d) Eliminacja sosny (pozostawianie jedynie najstarszych osobników, tj. drzew w wieku >120 lat, jako elementu biocenotycznego), modrzewia europejskiego oraz gatunków inwazyjnych obecnych w drzewostanie (przede wszystkim dębu czerwonego). e) Planowanie użytkowania rębnego z przyjęciem wieków rębności gatunku głównego w drzewostanie: dla dębu nie mniej niż 160 lat, dla, lipy, klonu, wiązu, jesionu nie mniej niż 130 lat, dla grabu nie mniej niż 120 lat; w drzewostanach o szczególnych	9170_17 9170_19 9170_22 9170_27 9170_30 9170_32 9170_35 9170_38 9170_42 9170_50 9170_51 9170_53 9170_55 9170_57 9170_60 9170_62 9170_67 9170_68 9170_69 9170_73 9170_75 9170_76 9170_78 9170_79 9170_85 9170_86 9170_94 9170_95 9170_97 9170_98 9170_101 9170_103 9170_108 9170_109 9170_111 9170_112 9170_114 9170_116 9170_117	

		wartościach przyrodniczych przyjmowanie wieków dojrzałości rębnej podwyższonych o 20-30 lat w stosunku do przeciętnego wieku rębności. f) W przypadku użytkowania rębnego, realizacja za pomocą rębni złożonych (IVd lub V) z okresem odnowienia 50 i więcej lat, bez wykorzystywania gniazd i zrębów >0,5 ha; z pozostawieniem co najmniej 30% drzewostanu na kolejne pokolenie. g) Maksymalne pozostawianie podszytu leszczyny i in. gatunków liściastych; h) Pozostawianie wszystkich drzew biocenotycznych w znaczeniu określonym w Instrukcji Ochrony Lasu (2012), z zastrzeżeniem możliwości obalania drzew stanowiących niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia.	9170_121 9170_124 9170_125 9170_127 9170_128 9170_130 9170_131 9170_132 9170_134 9170_137 9170_141 9170_142 9170_144 9170_145 9170_147 9170_149 9170_150 9170_152 9170_153 9170_157 9170_162 9170_164 9170_169 9170_173 9170_174 9170_176 9170_178 9170_181 Płaty grądów z dominacją drzewostanów o składzie zbliżonym do naturalnego, ewentualnie z nadmiernym udziałem dębu.	
11.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*)	Modyfikacja gospodarki leśnej polegająca na przyjęciu, w planowaniu urządzenia lasu oraz w przypadku realizacji działań gospodarczych i ochronnych, następujących zasad: a) Docelowy typ drzewostanu Św-Gb-Lp	9170_01 9170_03 9170_06 9170_09 9170_11 9170_16	Nadleśnictwo Gołdap

		lub Św-Lp-Gb, w tym skład drzewostanu z nie większym niż 10% udziałem dębu szypułkowego, nie większym niż 30% udziałem świerka, nie mniejszym niż 20% udziałem graba, nie mniejszym niż 10% udziałem lipy, nie mniejszym niż 10% udziałem klonu; obligatoryjny udział domieszkowy wiązu (górskiego), fakultatywny udział domieszkowy jesionu wyniosłego oraz olszy czarnej. b) Wykorzystywanie wszystkich pojawiających się naturalnie odnowień rodzimych niepionierskich gatunków liściastych, nawet gdyby prowadziło do innego składu gatunkowego docelowego drzewostanu, niż określony w pkt (a); ewentualne sztuczne uzupełnianie klonu, lipy, wiązu. c) Niewprowadzanie gatunków obcych geograficznie (w szczególności buka, modrzewia) lub ekologicznie (sosny); d) Eliminacja sosny (pozostawianie jedynie najstarszych osobników, tj. drzew w wieku >120 lat jako elementu biocenotycznego), modrzewia europejskiego oraz gatunków inwazyjnych obecnych w drzewostanie (przede wszystkim dębu czerwonego), e) Planowanie użytkowania rębnego z przyjęciem wieków rębności gatunku głównego w drzewostanie: dla dębu nie mniej niż 160 lat, dla, lipy, klonu, wiązu, jesionu nie mniej niż 130 lat, dla grabu nie mniej niż 120 lat; f) W przypadku użytkowania rębnego, realizacja za pomocą rębni stopniowej IVd z okresem odnowienia 40 i więcej	9170_18 9170_26 9170_28 9170_29 9170_31 9170_34 9170_36 9170_37 9170_39 9170_41 9170_43 9170_45 9170_46 9170_49 9170_52 9170_56 9170_58 9170_59 9170_61 9170_63 9170_64 9170_65 9170_66 9170_71 9170_74 9170_77 9170_80 9170_81 9170_82 9170_83 9170_84 9170_88 9170_89 9170_90 9170_91 9170_92 9170_93 9170_96 9170_99	

		lat (w drzewostanach iglastych wymagających pilnej przebudowy dopuszczalna także rębnia IIIb ze średnim i długim okresem odnowienia), bez wykorzystywania gniazd i zrębów >0,5 ha; z pozostawieniem co najmniej 20% drzewostanu na kolejne pokolenie; g) Maksymalne pozostawianie podszytu leszczyny i in. gatunków liściastych; h) Pozostawianie wszystkich drzew biocenotycznych w znaczeniu określonym w Instrukcji Ochrony Lasu (2012), z zastrzeżeniem możliwości obalania drzew stanowiących niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia.	9170_100 9170_102 9170_106 9170_110 9170_113 9170_118 9170_119 9170_122 9170_123 9170_126 9170_129 9170_133 9170_138 9170_139 9170_140 9170_143 9170_146 9170_148 9170_154 9170_159 9170_160 9170_163 9170_165 9170_166 9170_167 9170_172 9170_179 9170_180 Płaty grądów silnie zniekształcone nadmiernym udziałem świerka.	
12.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*)	Modyfikacja gospodarki leśnej polegająca na przyjęciu, w planowaniu urządzenia lasu oraz w przypadku realizacji działań gospodarczych i ochronnych, następujących zasad: a) Docelowy typ drzewostanu Gb-Lp lub Lp-Gb, w tym skład drzewostanu z nie większym niż 20% udziałem dębu	9170_10 9170_104 9170_155 9170_168 Płaty grądów silnie zniekształcone nadmiernym udziałem sosny.	Nadleśnictwo Gołdap

		szypułkowego, nie większym niż 20% udziałem świerka, nie mniejszym niż 20% udziałem graba, nie mniejszym niż 20% udziałem lipy, nie mniejszym niż 10% udziałem klonu; obligatoryjny udział domieszkowy wiązu (górskiego), fakultatywny udział domieszkowy jesionu wyniosłego oraz olszy czarnej. b) Wykorzystywanie wszystkich pojawiających się naturalnie odnowień rodzimych niepionierskich gatunków liściastych, nawet gdyby prowadziło do innego składu gatunkowego docelowego drzewostanu, niż określony w pkt (a); ewentualne sztuczne uzupełnianie klonu, lipy, wiązu. c) Niewprowadzanie gatunków obcych geograficznie (w szczególności buka, modrzewia) lub ekologicznie (sosny); d) Eliminacja sosny (pozostawianie jedynie najstarszych osobników, tj. drzew w wieku >120 lat jako elementu biocenotycznego), modrzewia europejskiego oraz gatunków inwazyjnych obecnych w drzewostanie (przede wszystkim dębu czerwonego), e) Planowanie użytkowania rębnego z przyjęciem wieków rębności gatunku głównego w drzewostanie: dla dębu nie mniej niż 160 lat, dla, lipy, klonu, wiązu, jesionu nie mniej niż 130 lat, dla grabu nie mniej niż 120 lat; przyjmowanie wieku dojrzałości rębnej w drzewostanach sosnowych nie wyższego niż 70 lat; f) W przypadku użytkowania rębnego, realizacja za pomocą rębni stopniowej		

		IVd, z okresem odnowienia 30 i więcej lat (w drzewostanach iglastych wymagających pilnej przebudowy dopuszczalna także rębnia IIIb ze średnim i długim okresem odnowienia), bez wykorzystywania gniazd i zrębów >0,5 ha; z pozostawieniem con. 5% drzewostanu na kolejne pokolenie; g) Maksymalne pozostawianie podszytu leszczyny i in. gatunków liściastych; h) Pozostawianie wszystkich drzew biocenotycznych w znaczeniu określonym w Instrukcji Ochrony Lasu (2012); z zastrzeżeniem możliwości obalania drzew stanowiących niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia.		
13.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*)	Modyfikacja gospodarki leśnej polegająca na przyjęciu, w planowaniu urządzenia lasu oraz w przypadku realizacji działań gospodarczych i ochronnych, następujących zasad: a) Docelowy typ drzewostanu Kl-Gb-Lp lub Kl-Lp-Gb, w tym skład drzewostanu z nie większym niż 20% udziałem dębu szypułkowego, nie większym niż 30% udziałem świerka, nie mniejszym niż 20% udziałem graba, nie mniejszym niż 20% udziałem lipy, nie mniejszym niż 20% udziałem klonu; obligatoryjny udział domieszkowy wiązu (górskiego), fakultatywny udział domieszkowy jesionu wyniosłego oraz olszy czarnej. b) Wykorzystywanie wszystkich pojawiających się naturalnie odnowień rodzimych niepionierskich gatunków liściastych, nawet gdyby prowadziło	9170_13 9170_54 9170_70 9170_72 9170_87 9170_115 9170_151 9170_156 9170_158 9170_161 9170_171 Płaty grądów z dużym udziałem pionierskich drzewostanów brzozowych.	Nadleśnictwo Gołdap

		do innego składu gatunkowego docelowego drzewostanu, niż określony w pkt (a); ewentualne sztuczne uzupełnianie klonu, lipy, wiązu. c) Niewprowadzanie gatunków obcych geograficznie (w szczególności buka, modrzewia) lub ekologicznie (sosny); d) Eliminacja sosny (pozostawianie jedynie wszystkich najstarszych osobników, tj. drzew w wieku >120 lat), modrzewia europejskiego oraz gatunków inwazyjnych obecnych w drzewostanie (przede wszystkim dębu czerwonego), e) Planowanie użytkowania rębnego z przyjęciem wieków rębności gatunku głównego w drzewostanie: dla dębu nie mniej niż 160 lat, dla, lipy, klonu, wiązu, jesionu nie mniej niż 130 lat, dla grabu nie mniej niż 120 lat; przyjmowanie wieku dojrzałości rębnej w drzewostanach brzozowych nie wyższego niż 60 lat; f) W przypadku użytkowania rębnego, realizacja za pomocą rębni stopniowej IVd, z okresem odnowienia 30 i więcej lat (w drzewostanach iglastych wymagających pilnej przebudowy dopuszczalna także rębnia IIIb ze średnim i długim okresem odnowienia), bez wykorzystywania gniazd i zrębów >0,5 ha; z pozostawieniem con. 10% drzewostanu na kolejne pokolenie; g) Maksymalne pozostawianie podszytu leszczyny i in. gatunków liściastych; h) Pozostawianie wszystkich drzew biocenotycznych w znaczeniu		

		określonym w Instrukcji Ochrony Lasu (2012); z zastrzeżeniem możliwości obalania drzew stanowiących niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia.		
14.	91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Kształtowanie płatów siedliska przez swobodne procesy naturalne.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Gołdap
15.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)	Kształtowanie płatów siedliska przez swobodne procesy naturalne.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze Natura 2000	Nadleśnictwo Gołdap
16.	1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*	Zachowanie naturalnych procesów i dynamiki siedliska gatunku sprzyjających utrzymaniu stabilnych warunków świetlno-wilgotnościowych, koniecznych dla funkcjonowania populacji *Buxbaumia viridis.* Zastosowanie ochrony biernej w drzewostanach na stanowiskach gatunku, w celu zapewnienia ciągłości depozycji martwego drewna i naturalnej regeneracji drzewostanów w kierunku zbiorowisk grądowych.	BuxVir_03 (fragment wydzielenia leśnego 01-13-2-03-11 -j -00). BuxVir_04 (fragment 01-13-2-03-180 -d -00) BuxVir_05 (fragment 01-13-2-03-10 -i -00)	RDOŚ w Olsztynie
17.	1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*	Modyfikacja gospodarki leśnej polegająca na pozostawieniu nieużytkowanej strefy buforowej w promieniu 150 m od stanowiska bezlistu, z zastrzeżeniem możliwości wykonywania w niej działań potrzebnych dla ochrony bezpieczeństwa publicznego a nie zmieniających warunków mikroklimatycznych stanowiska gatunku.	BuxVir_01 (01-13-1-06-285-a -00, 01-13-1-06-285-b-00, 01-13-1-06-285-c-00, 01-13-1-06-205-d-00, 01-13-1-06-205-g-00, 01-13-1-06-205-h-00,) BuxVir_02	Nadleśnictwo Gołdap

			(01-13-2-03-65 -a -00, 01-13-2-03-65 -b -00, 01-13-2-03-65 -c -00, 01-13-2-03-65 -d -00)	
18.	1393 Haczykowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus* 1528 Skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*	Koszenie runi ręczne lub samobieżną kosiarką listwową z częstotliwością raz na 3 lata. Ręczne zebranie skoszonej biomasy w stogi lub brogi, w terminie do 2 tygodni po ścięciu. Wywóz biomasy poza torfowisko po zamarzniętym gruncie, bądź przy niskim poziomie wód gruntowych, gwarantującym nie uszkodzenie darni i wierzchniej warstwy gleby. Wykonanie zabiegów w terminie od 16 sierpnia do końca lutego kolejnego roku.	HamVer_2 (fragment 01-13-2-03-10 -g -00) SaxHir_1 (fragmenty: 01-13-2-03-10 -g -00, 01-13-2-03-10 -d -00)	RDOŚ w Olsztynie
19.	1352 Wilk *Canis lupus* 1361 Ryś eurazjatycki *Lynx lynx*	Przeciwdziałanie powstawaniu szkód wśród inwentarza: przekazywanie hodowcom narzędzi do ochrony stad (np. pastuchy elektryczne, fladry, psy stróżujące) oraz edukacja w zakresie dobrych praktyk zabezpieczenia inwentarza	Cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z właścicielami obiektów
20.	1308 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus* populacja zimująca	Optymalizacja siedlisk zimowania mopka w piwniczkach i bunkrach przez ich zabezpieczenie przed zbyt niskimi temperaturami i niepokojeniem oraz wykonanie sztucznych szczelin z cegły dziurawki.	Cały obszar Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z właścicielami obiektów
21.	1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*	Montaż rury Arot lub innego elementu umożliwiającego swobodne wejście i wyjście traszek z piwniczki ziemnej, w której hibernują.	281802_2.0005.353	RDOŚ w Olsztynie we współpracy z właścicielem obiektu
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
22.	3150 Starorzecza i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (*Potamion, Nymphaeion*)	Wykonanie monitoringu wyznaczonych stanowisk wg metodyki monitoringu PMŚ GIOŚ (optymalnie co 3 lata). Realizacja pierwszej kontroli optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie

23.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Wykonanie monitoringu wyznaczonych stanowisk wg metodyki monitoringu PMŚ GIOŚ (optymalnie co 3 lata, w terminie od 15 lipca do 30 sierpnia). Realizacja pierwszej kontroli optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
24.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*)	Wykonanie monitoringu wyznaczonych stanowisk wg metodyki monitoringu PMŚ GIOŚ (optymalnie co 3 lata, w terminie lipiec – połowa sierpnia). Realizacja pierwszej kontroli optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
25.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Wykonanie monitoringu wyznaczonych stanowisk wg metodyki monitoringu PMŚ GIOŚ (optymalnie co 3 lata, w terminie lipiec – połowa sierpnia). Realizacja pierwszej kontroli optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
26.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważanie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum*	Monitoring warunków wodnych za pomocą ciągłej rejestracji poziomu wody w piezometrach.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie

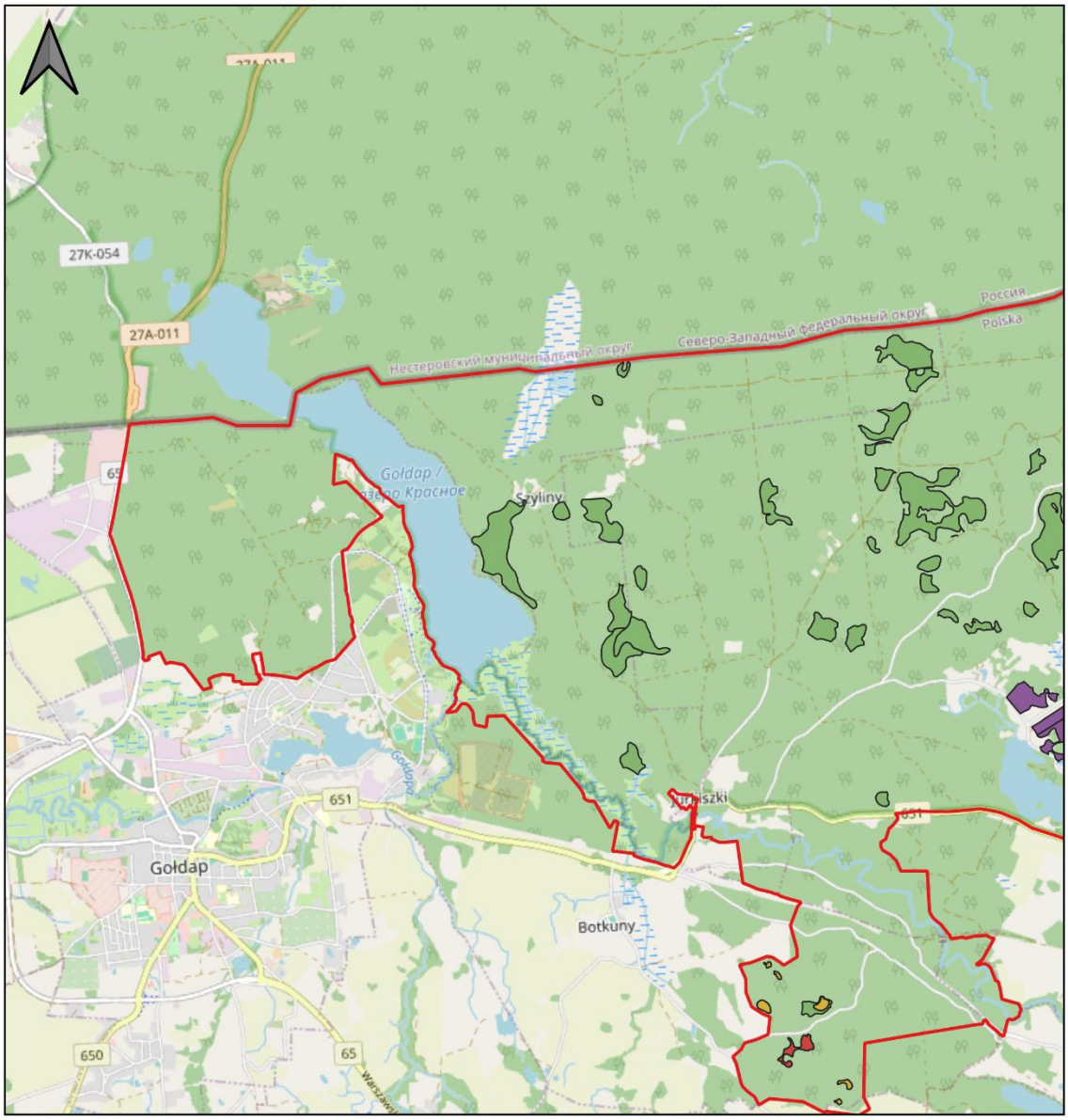
	pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)			
27.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum*)	Wykonanie monitoringu wyznaczonych stanowisk wg metodyki monitoringu PMŚ GIOŚ (optymalnie co 3 lata, w terminie lipiec – połowa sierpnia). Realizacja pierwszej kontroli optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
28.	91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Wykonanie monitoringu wyznaczonych stanowisk wg metodyki monitoringu PMŚ GIOŚ (optymalnie co 3 lata). Realizacja pierwszej kontroli optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
29.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)	Wykonanie monitoringu wyznaczonych stanowisk wg metodyki monitoringu PMŚ GIOŚ (optymalnie co 3 lata). Realizacja pierwszej kontroli optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
30.	1352 Wilk *Canis lupus*	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. Termin realizacji: Optymalnie co 6 lat.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOS w Olsztynie

		Pierwszy monitoring w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu.		
31.	1361 Ryś eurazjatycki *Lynx lynx*	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. Termin realizacji: Optymalnie co 6 lat. Pierwszy monitoring w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOS w Olsztynie
32.	1308 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus* populacja zimująca	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. Termin realizacji: Co roku kontrola zimowisk, w terminie od 15 grudnia do 15 lutego. Pierwszy monitoring optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
33.	1337 Bóbr europejski *Castor fiber*	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. Termin realizacji: Optymalnie co 6 lat. Pierwszy monitoring w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
34.	1355 Wydra europejska *Lutra lutra*	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. Dokonanie oceny zagęszczenia populacji w okresie zimowym w czasie występowania pokrywy śnieżnej. Termin realizacji: Optymalnie co 6 lat. Pierwszy monitoring w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
35.	1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. Termin realizacji: Optymalnie co 6 lat. Pierwszy monitoring optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie
36.	1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ.	Wybrane stanowiska w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Olsztynie

		Termin realizacji: Optymalnie co 3 lata, w okresie od 1 kwietnia do końca lipca. Pierwszy monitoring optymalnie w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu.		
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				
37.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu siedliska, jego zagrożeniach i potrzebach ochrony w obszarze.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie
38.	1166 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus* populacja rozrodcza	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku, jego zagrożeniach i potrzebach ochrony w obszarze.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie
39.	1166 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus* populacje: rozrodcza i zimujaca	Uzupełnienie wiedzy w zakresie miejsc (obiektów) wykorzystywanych w okresie rojenia.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie
40.	1920 Ponurek Schneidera *Boros schneideri*	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku, jego zagrożeniach i potrzebach ochrony w obszarze.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie
41.	1013 Poczwarówka Geyera *Vertigo geyeri*	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku, jego zagrożeniach i potrzebach ochrony w obszarze.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie
42.	1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku, jego zagrożeniach i potrzebach ochrony w obszarze.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie
43.	1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku, jego zagrożeniach i potrzebach ochrony w obszarze.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie
44.	1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*	Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku, jego zagrożeniach i potrzebach ochrony w obszarze.	Cały obszar	RDOS w Olsztynie

Załącznik nr 6

LOKALIZACJA WYBRANYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH W OBSZARZE NATURA 2000 PUSZCZA ROMICNKA PLH280005

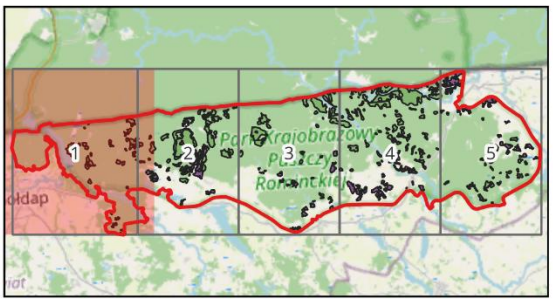
0 1 2 km

Objaśnienia

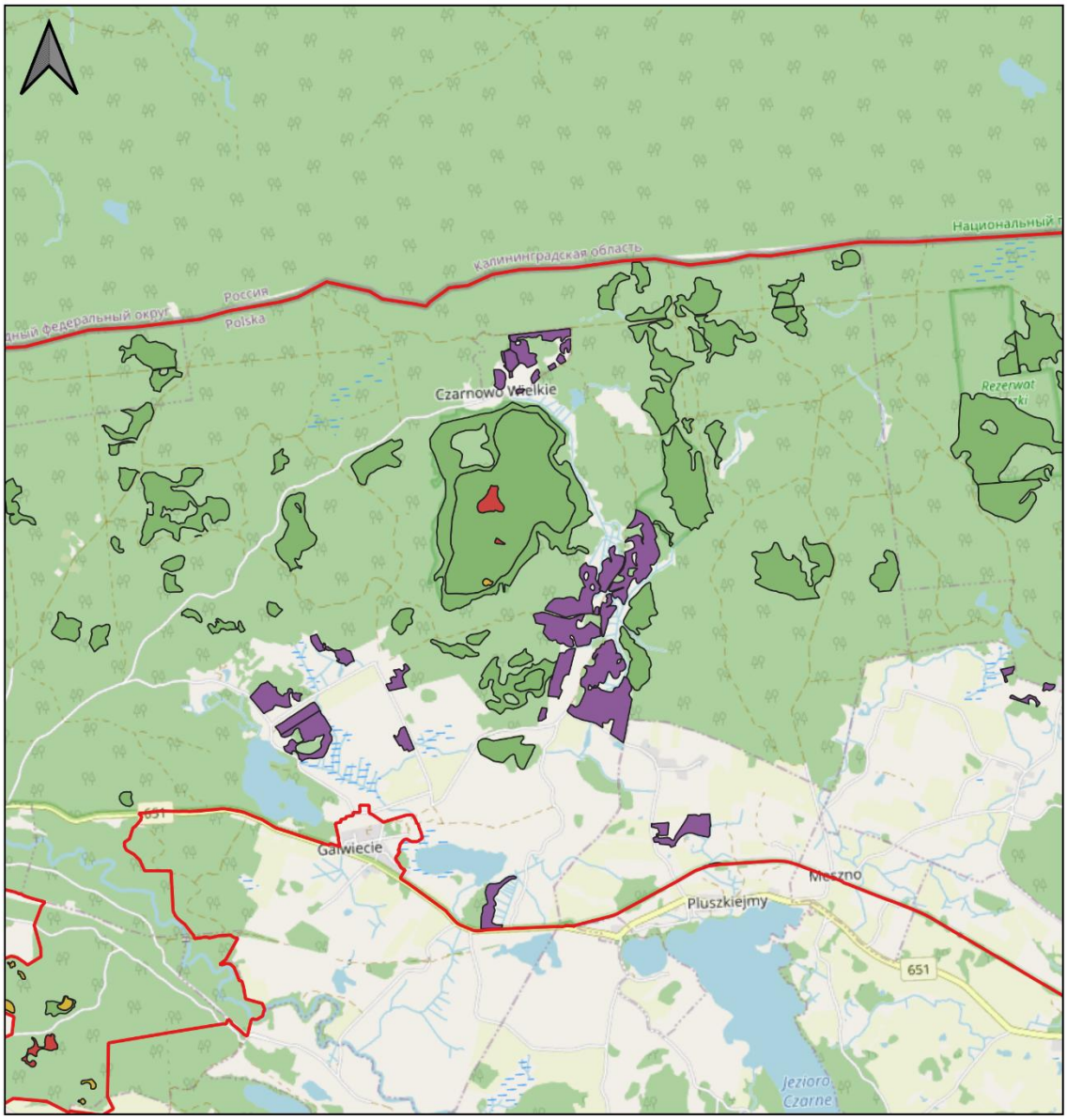
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 1-4

- 6510 Ekstensywnie użtkowane niżowe łąki świeże
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiskową
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 91D0 Bory i lasy bagienne

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

Strona 2 z 5

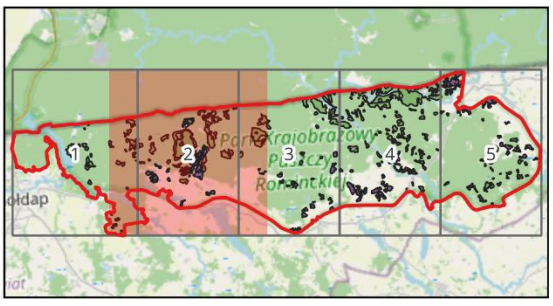
0 1 2 km

Objaśnienia

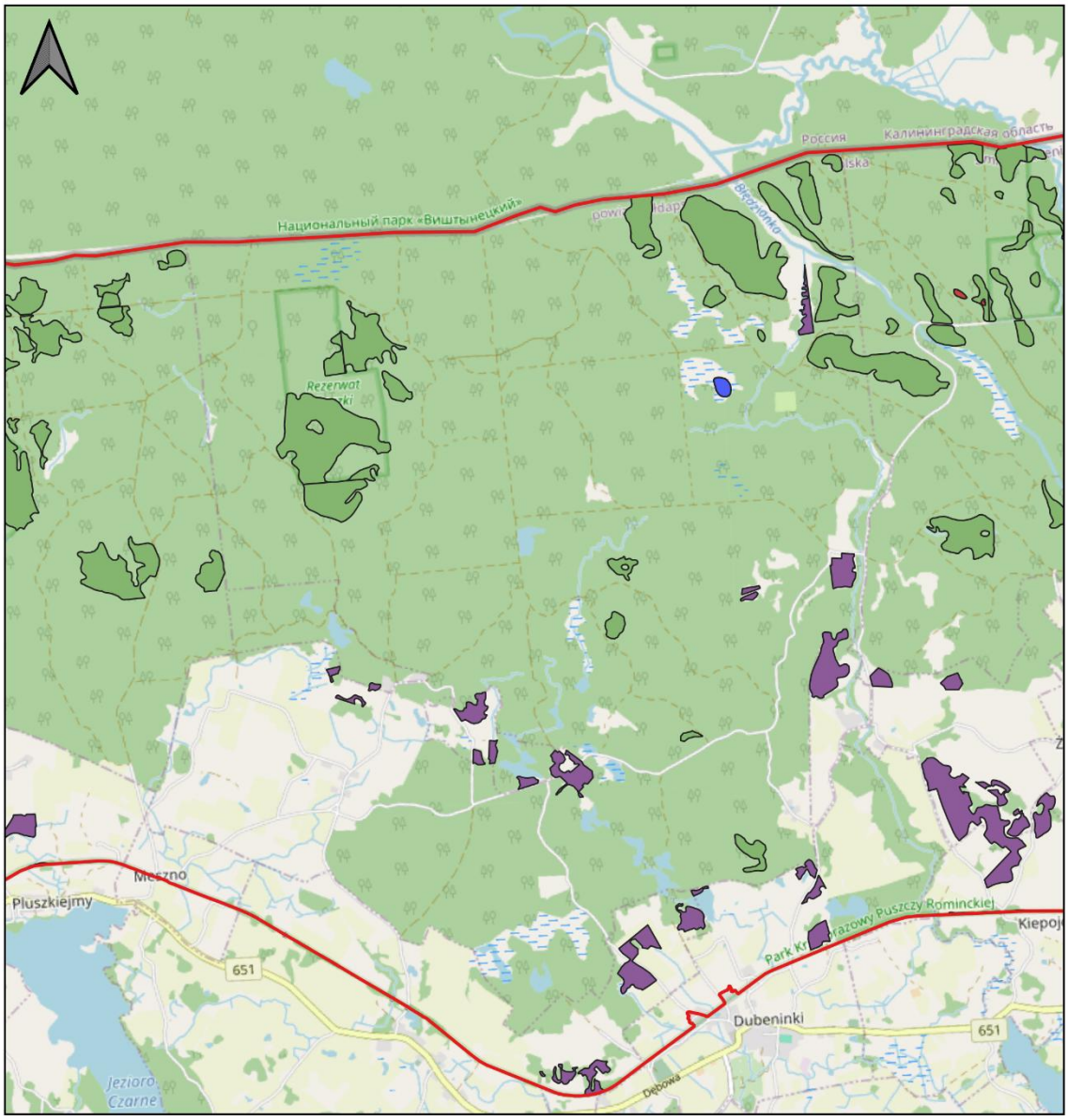
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 1-4

- 6510 Ekstensywnie użtkowane niżowe łąki świeże
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiskową
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 91D0 Bory i lasy bagienne

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

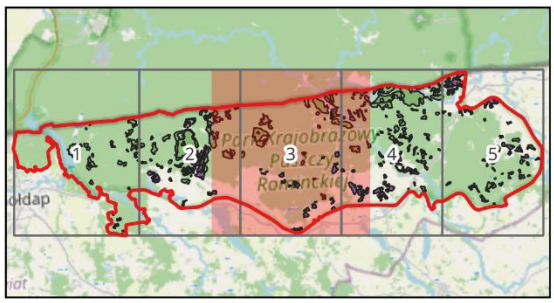
0 1 2 km

Objaśnienia

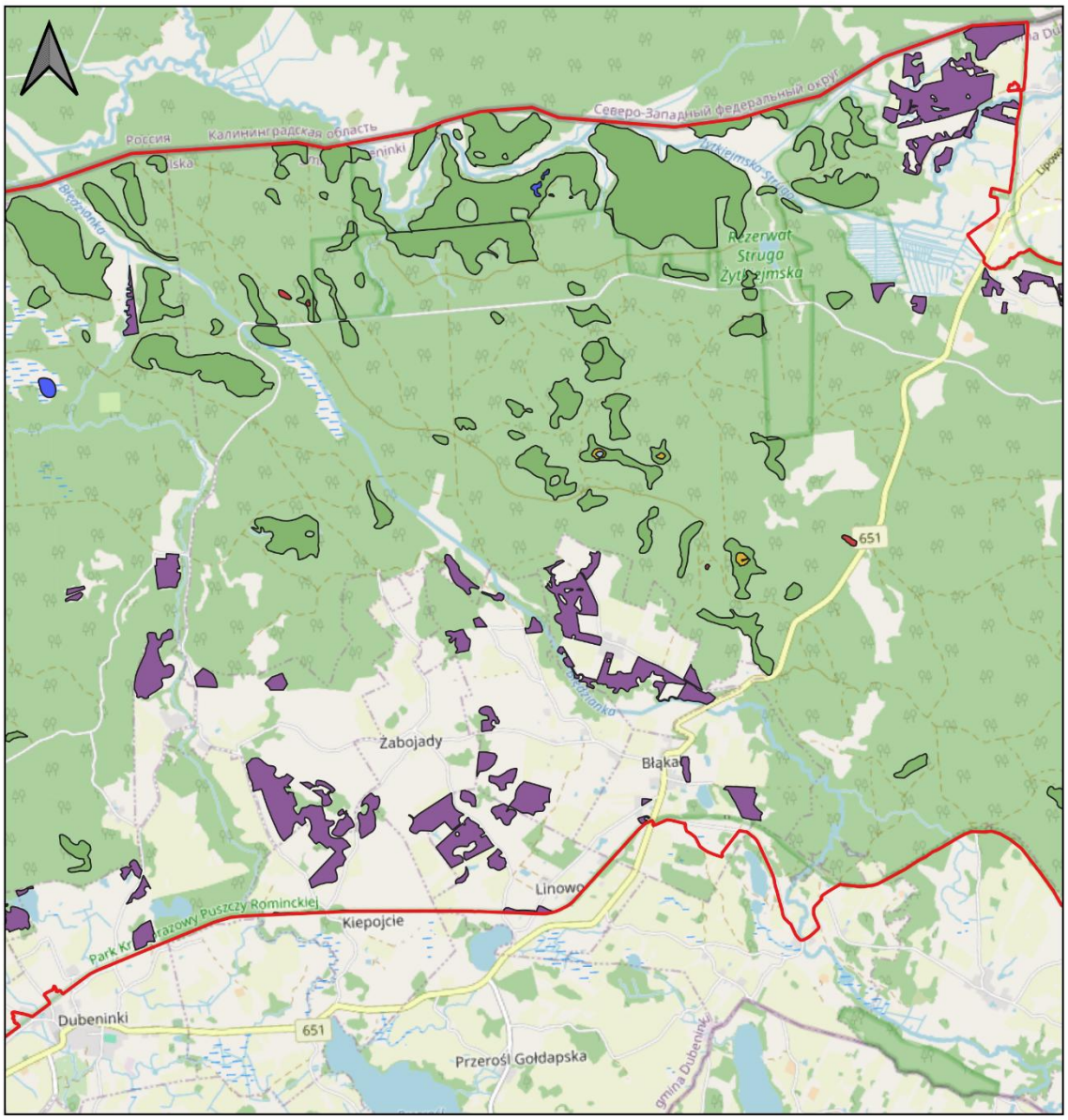
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 1-4

- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiskową
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 91D0 Bory i lasy bagienne

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

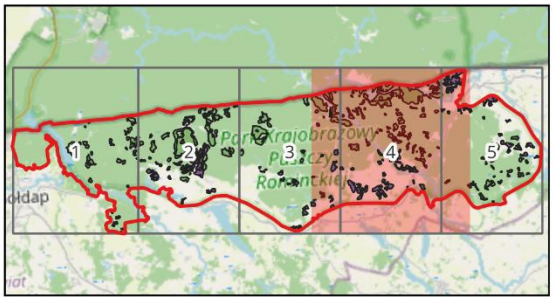
0 1 2 km

Objaśnienia

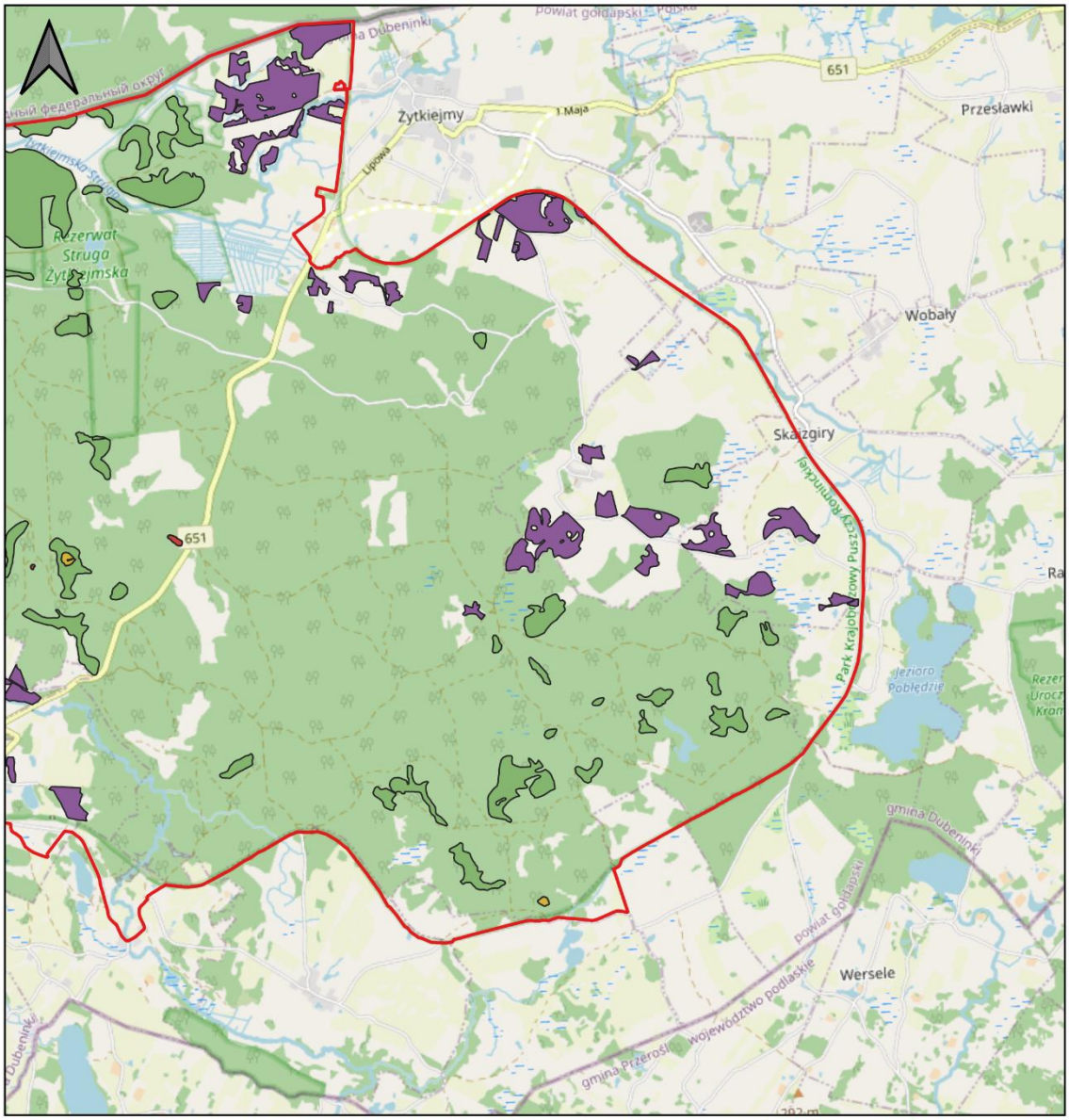
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 1-4

- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiskową
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 91D0 Bory i lasy bagienne

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

Strona 5 z 5

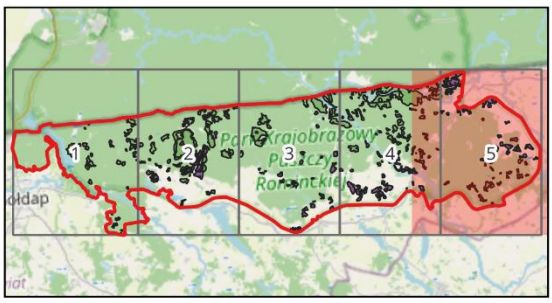
0 1 2 km

Objaśnienia

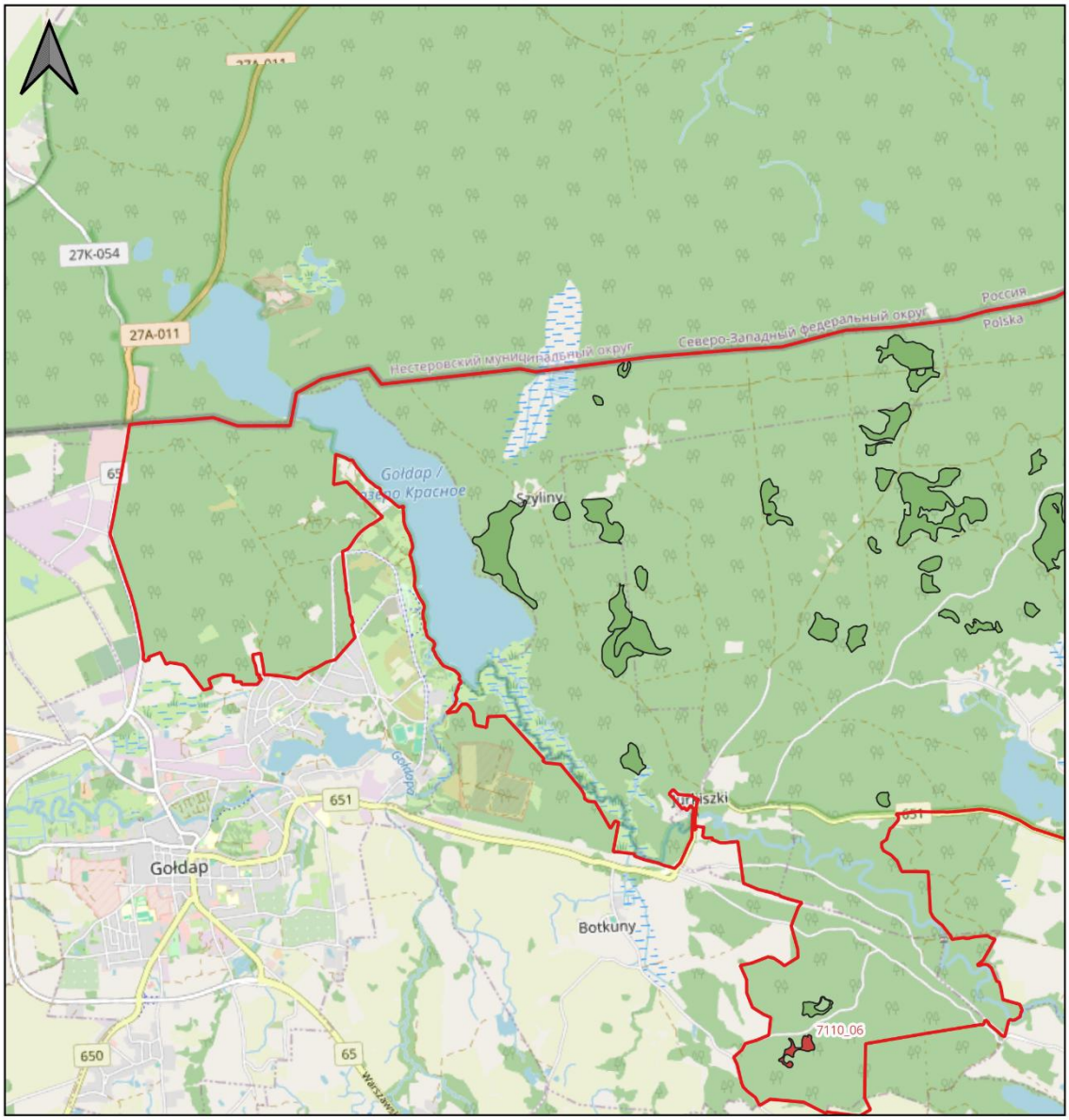
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 1-4

- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiskową
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 91D0 Bory i lasy bagienne

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

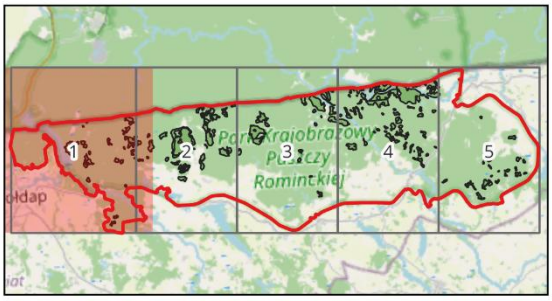
0 1 2 km

Objaśnienia

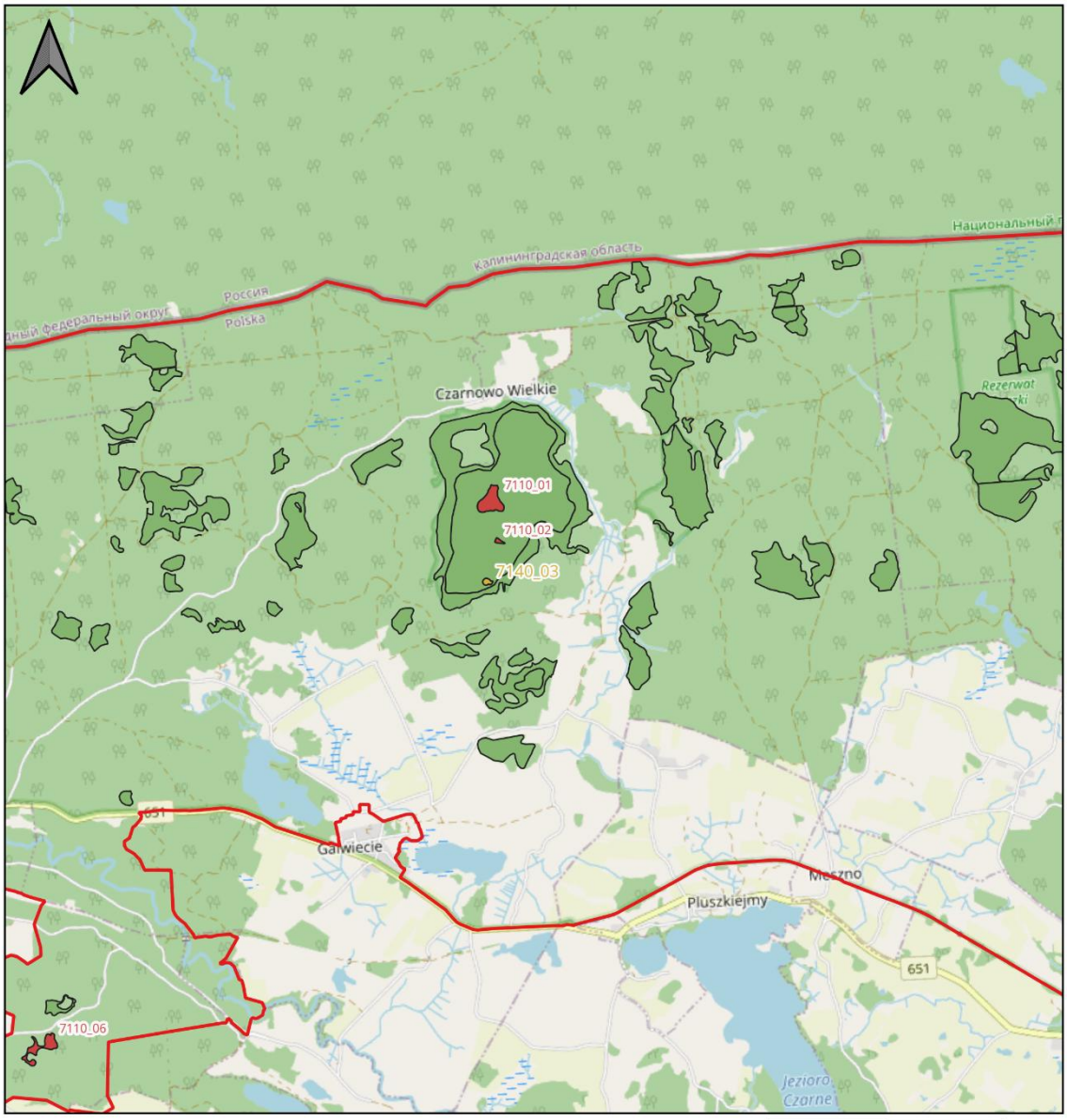
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 5-7

- 91D0 Bory i lasy bagienne
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

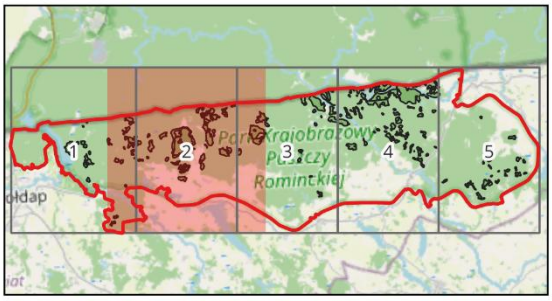
0 1 2 km

Objaśnienia

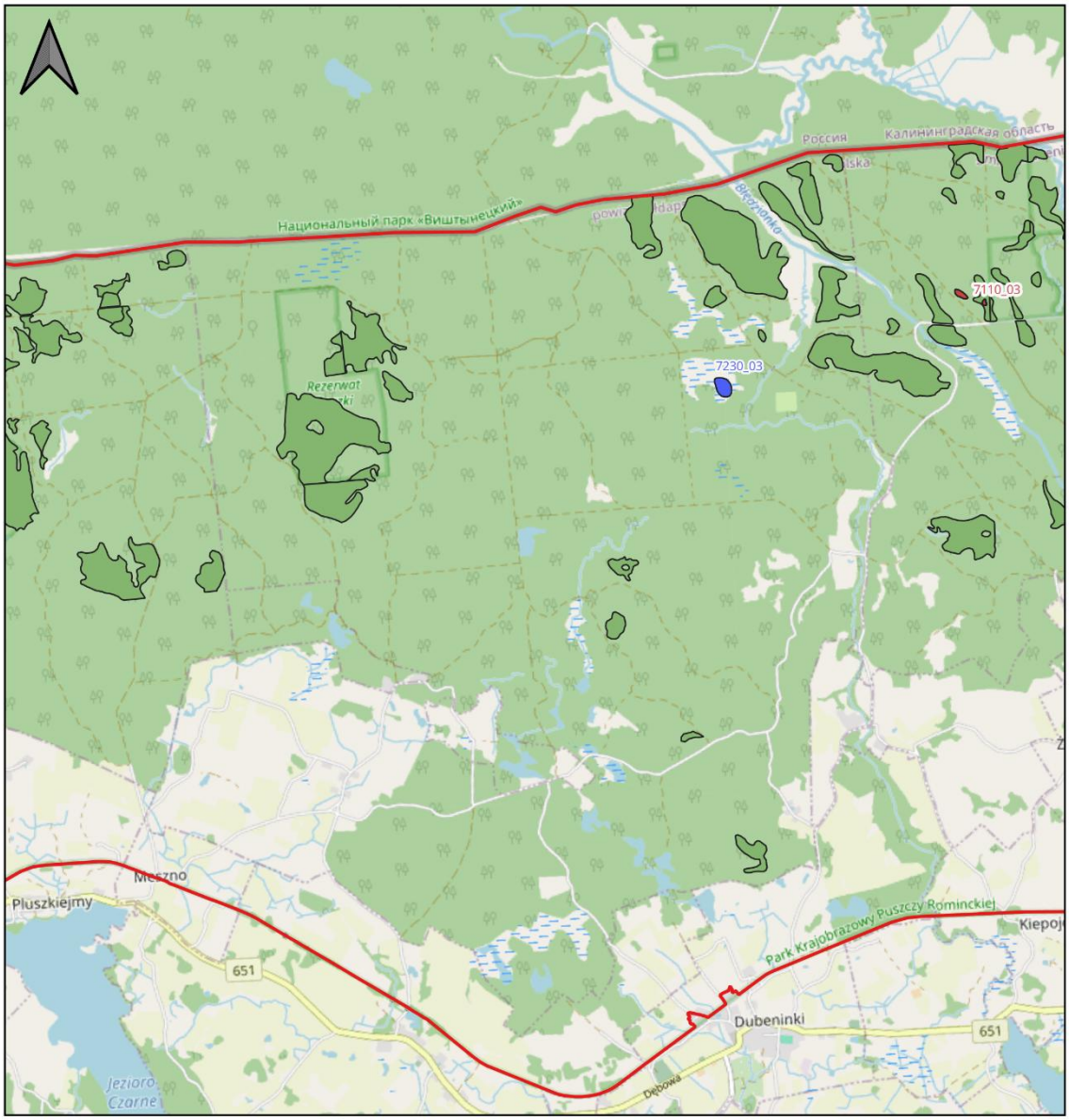
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 5-7

- 91D0 Bory i lasy bagienne
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

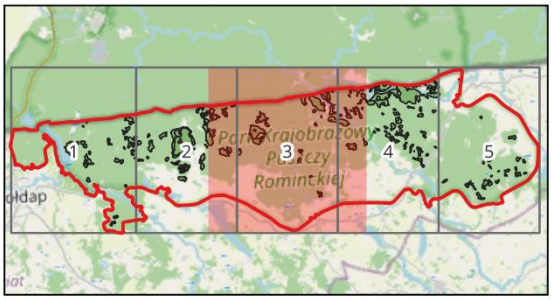
0 1 2 km

Objaśnienia

granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 5-7

- 91D0 Bory i lasy bagienne
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

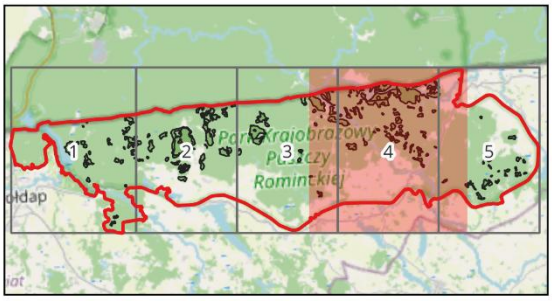

Objaśnienia

granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 5-7

- 91D0 Bory i lasy bagienne
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

Strona 5 z 5

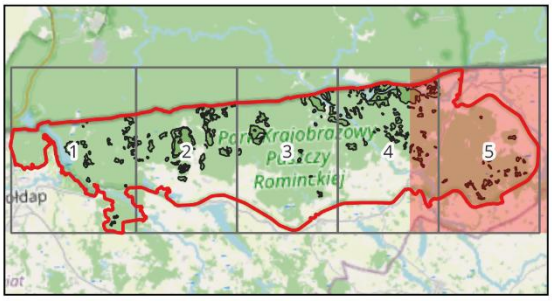
0 1 2 km

Objaśnienia

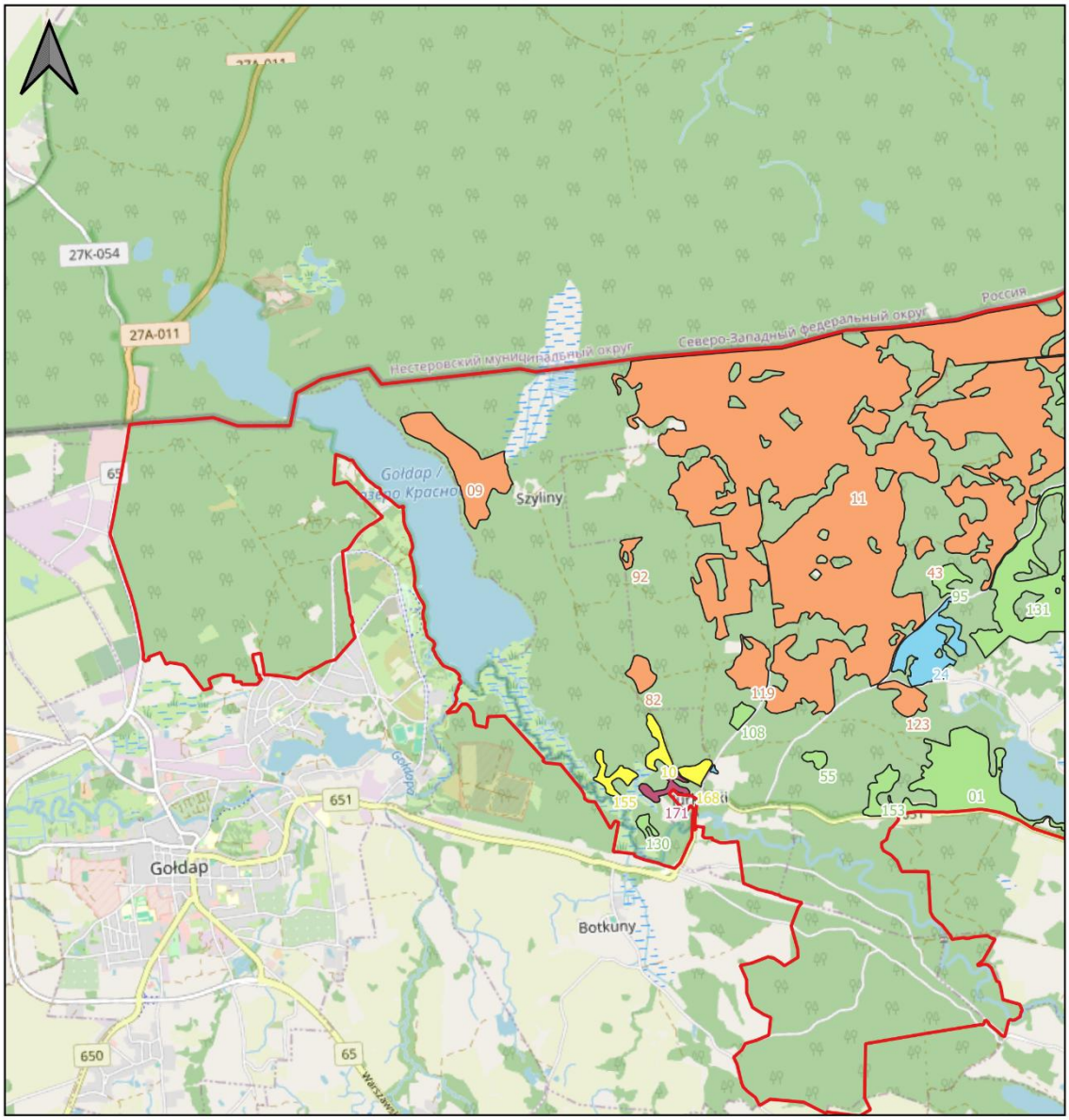
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 5-7

- 91D0 Bory i lasy bagienne
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

Strona 1 z 5

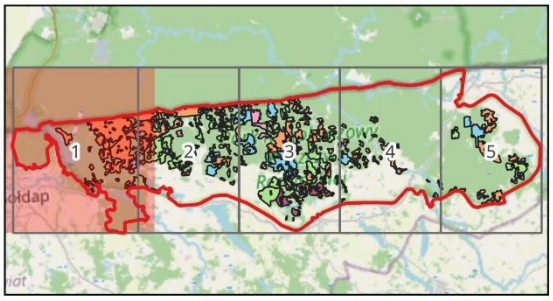
0 1 2 km

Objaśnienia

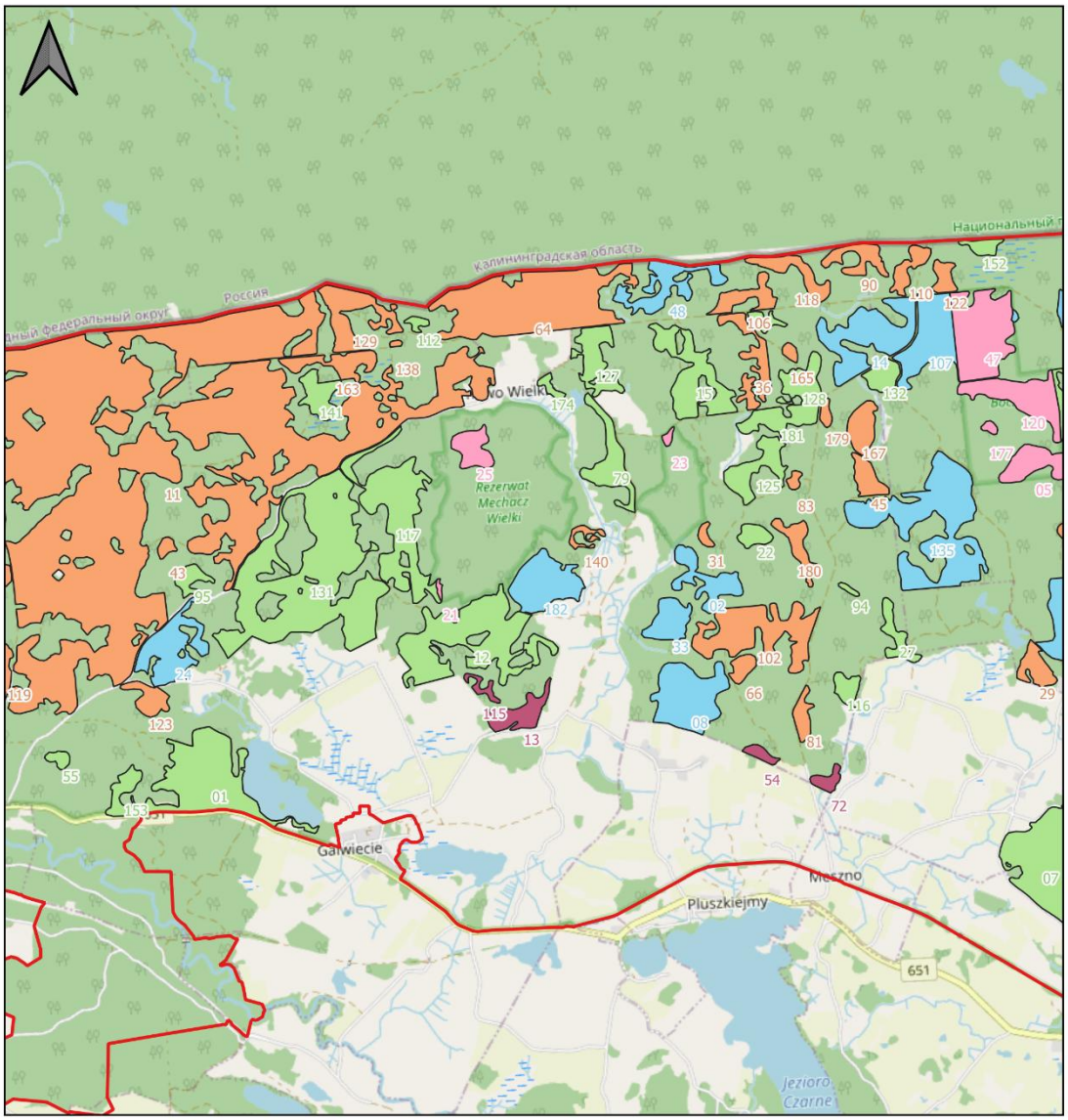
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny

- Działanie 8
- Działanie 9
- Działanie 10
- Działanie 11
- Działanie 12
- Działanie 13

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

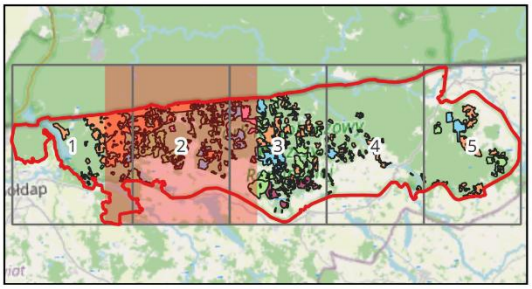
0 1 2 km

Objaśnienia

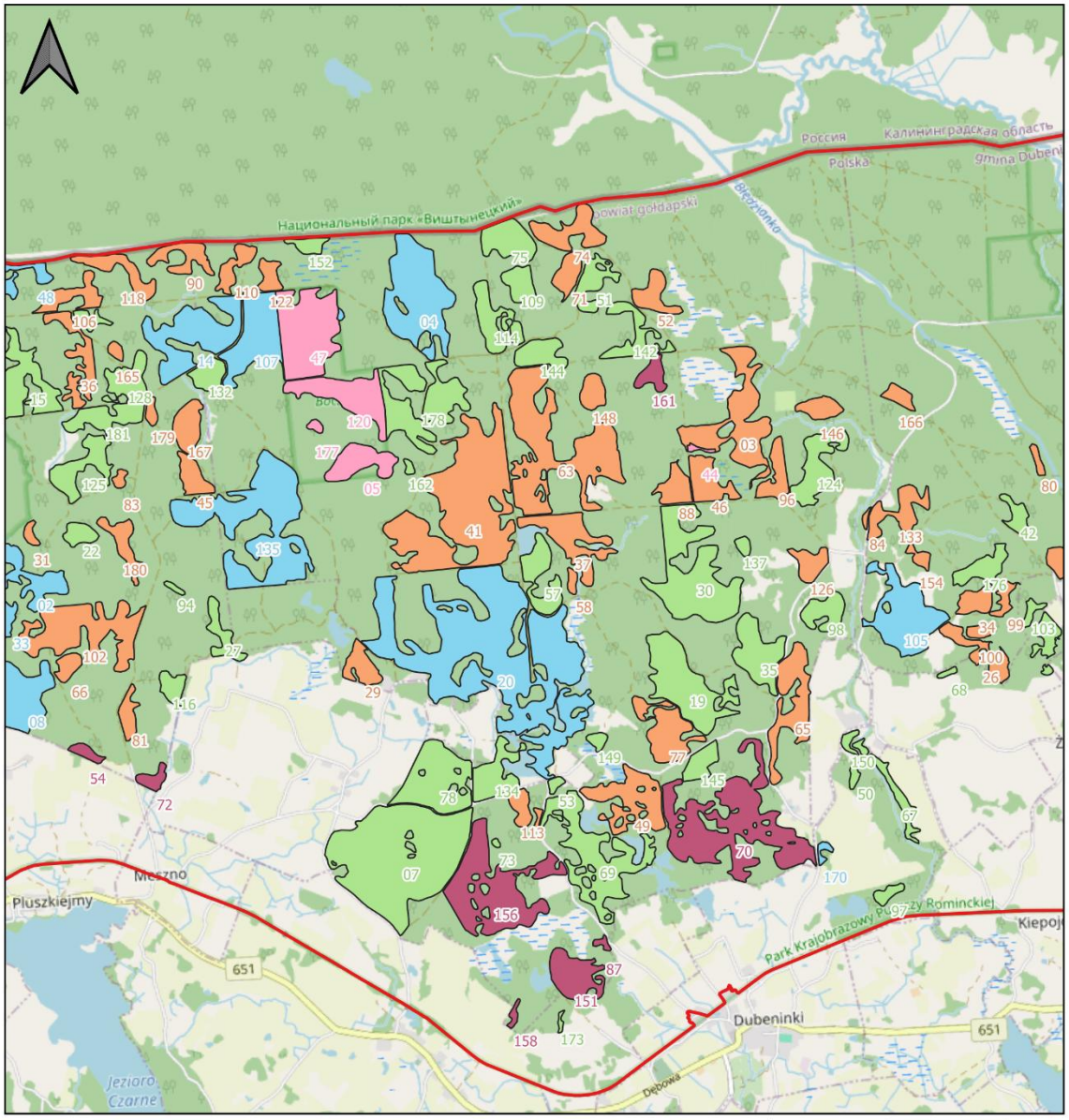
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny

- Działanie 8
- Działanie 9
- Działanie 10
- Działanie 11
- Działanie 12
- Działanie 13

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

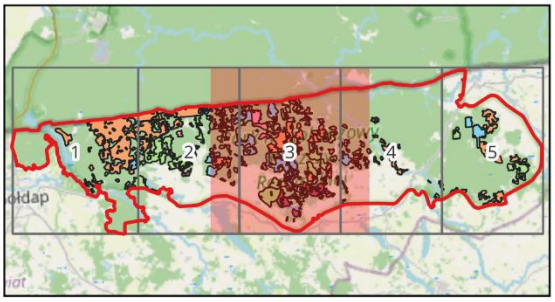
0 1 2 km

Objaśnienia

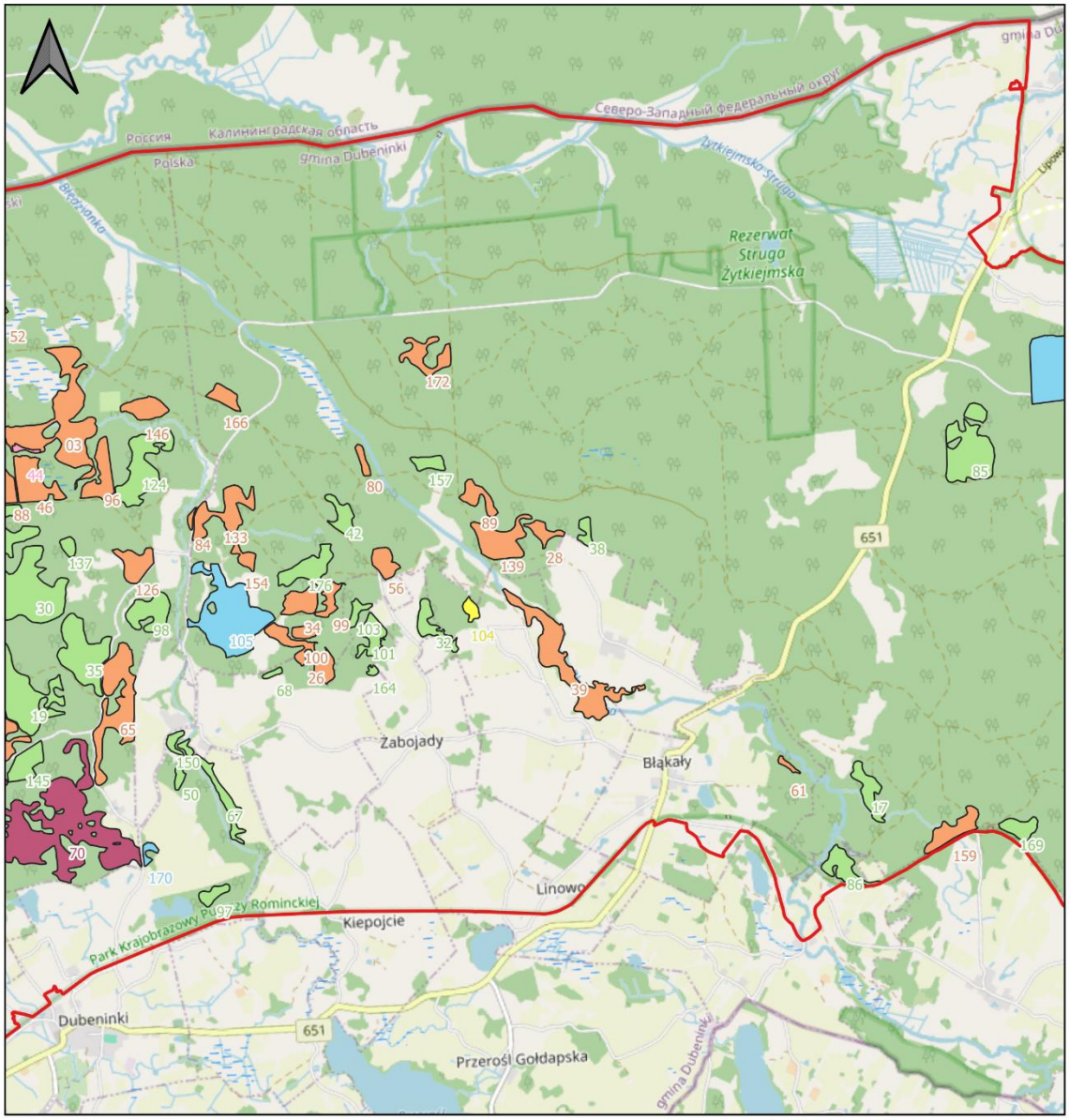
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny

- Działanie 8
- Działanie 9
- Działanie 10
- Działanie 11
- Działanie 12
- Działanie 13

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

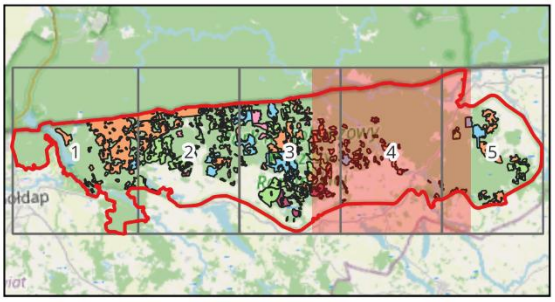
0 1 2 km

Objaśnienia

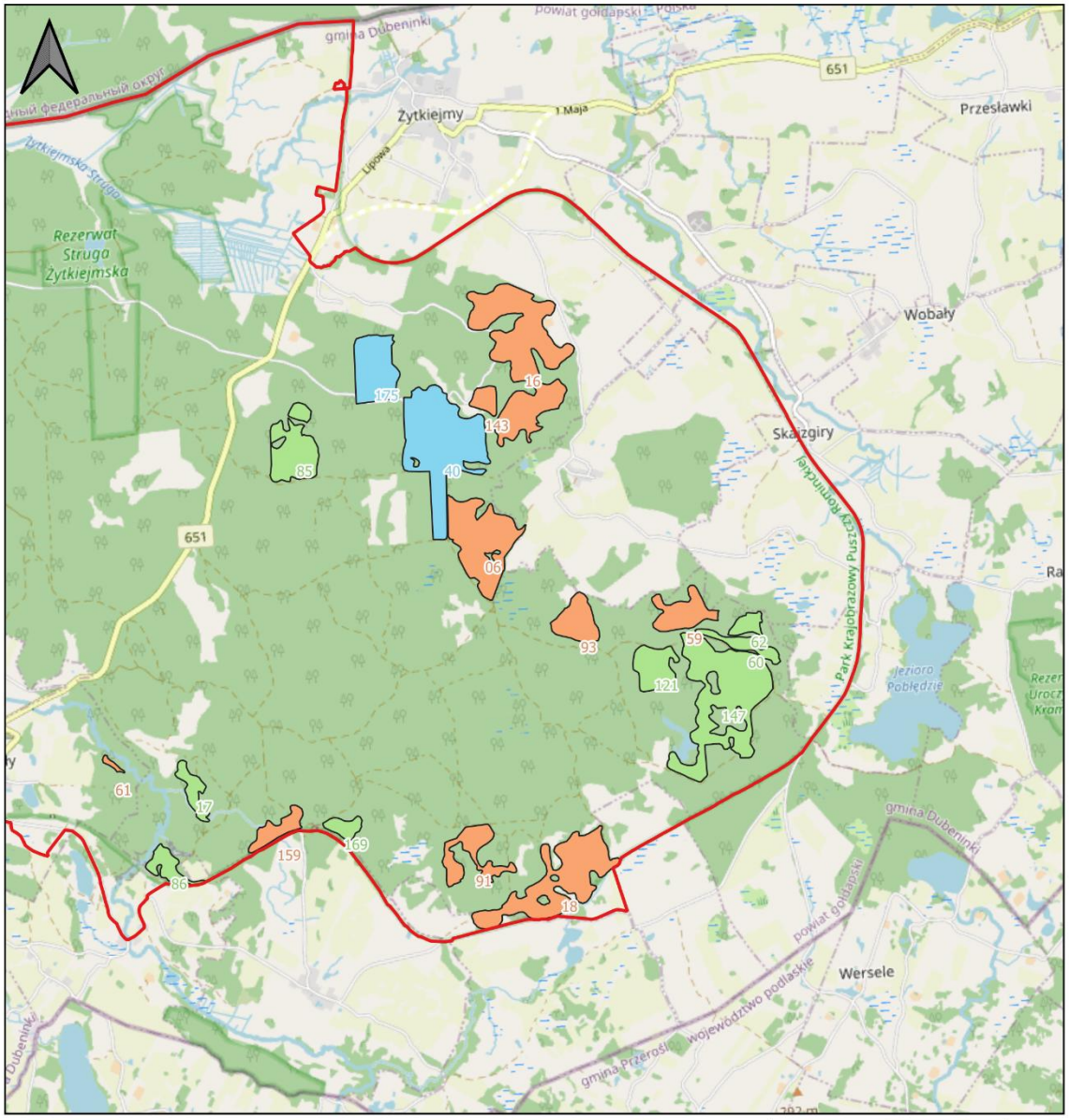
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny

- Działanie 8
- Działanie 9
- Działanie 10
- Działanie 11
- Działanie 12
- Działanie 13

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

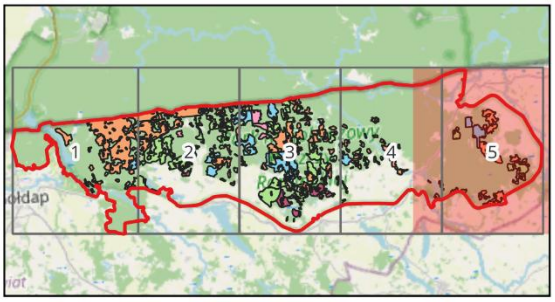
0 1 2 km

Objaśnienia

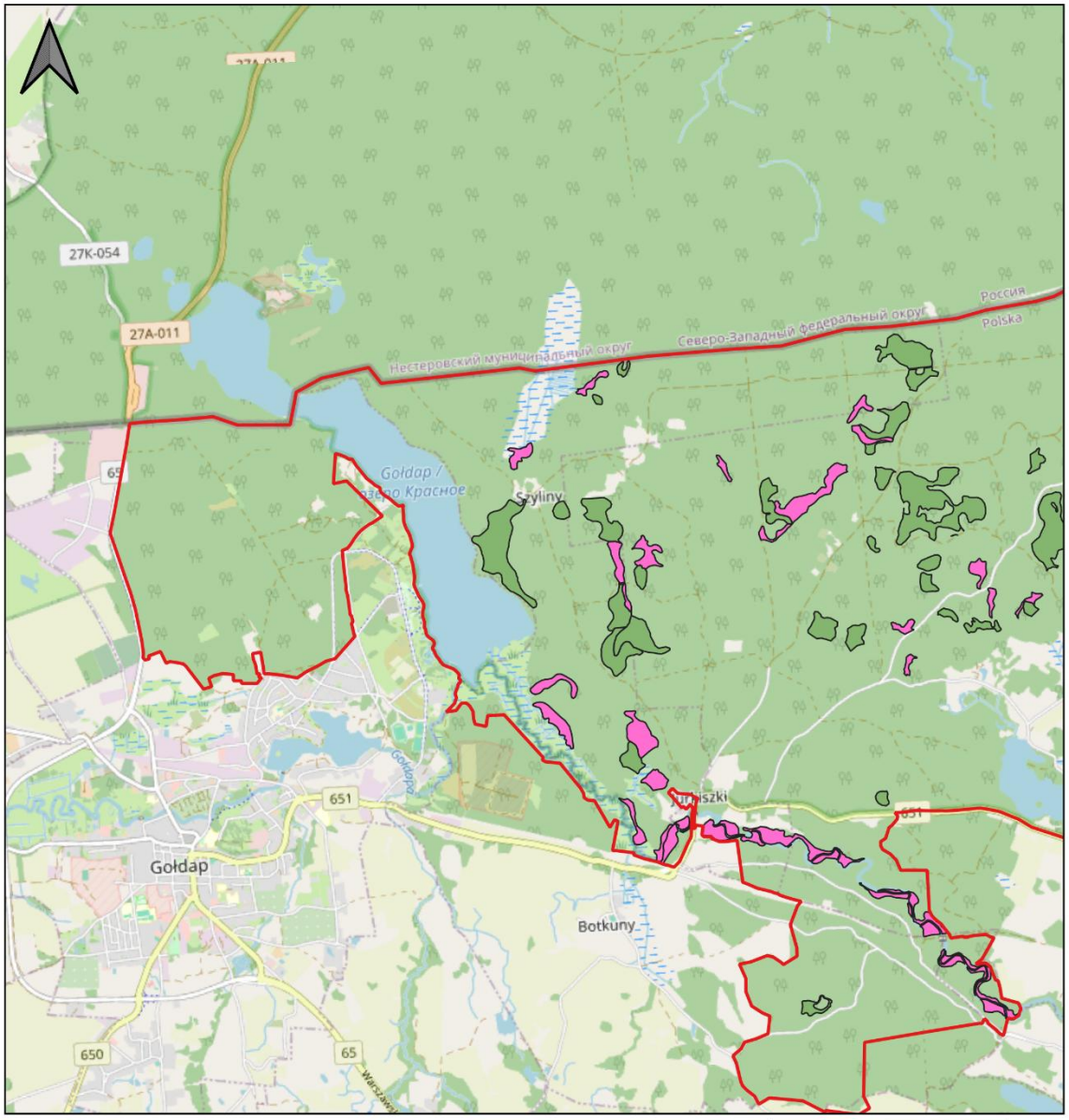
granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny

- Działanie 8
- Działanie 9
- Działanie 10
- Działanie 11
- Działanie 12
- Działanie 13

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

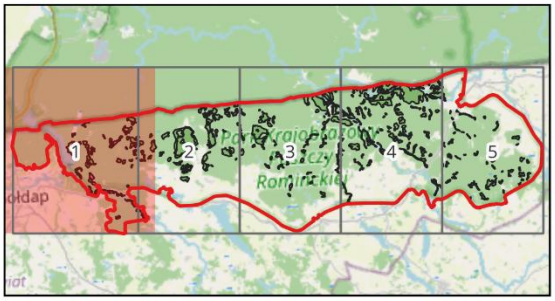
Objaśnienia

granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

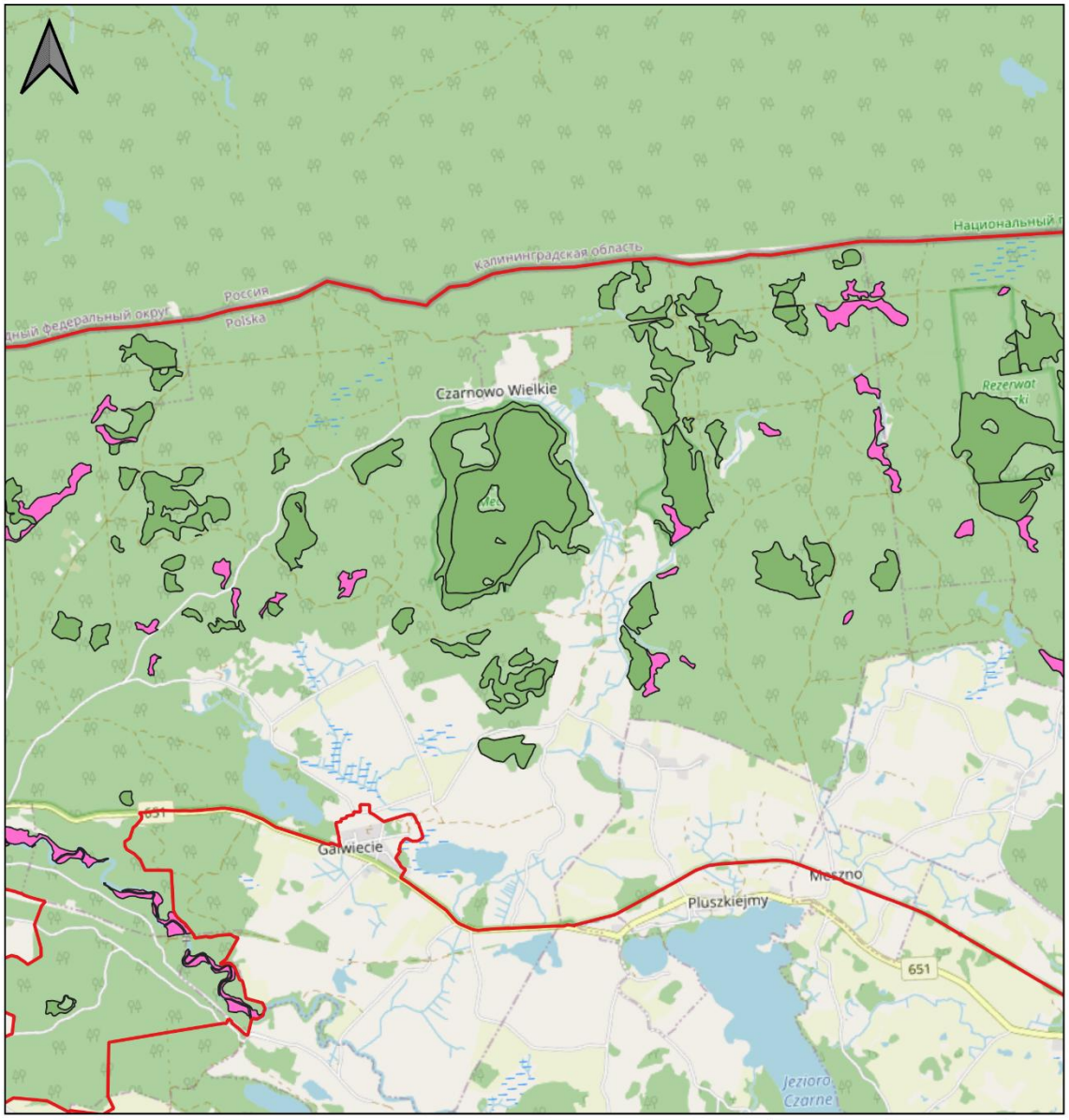
Działania 14 i 15

91D0 Bory i lasy bagienne

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

0 1 2 km

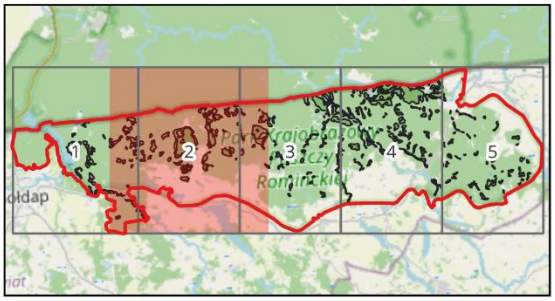
Objaśnienia

granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

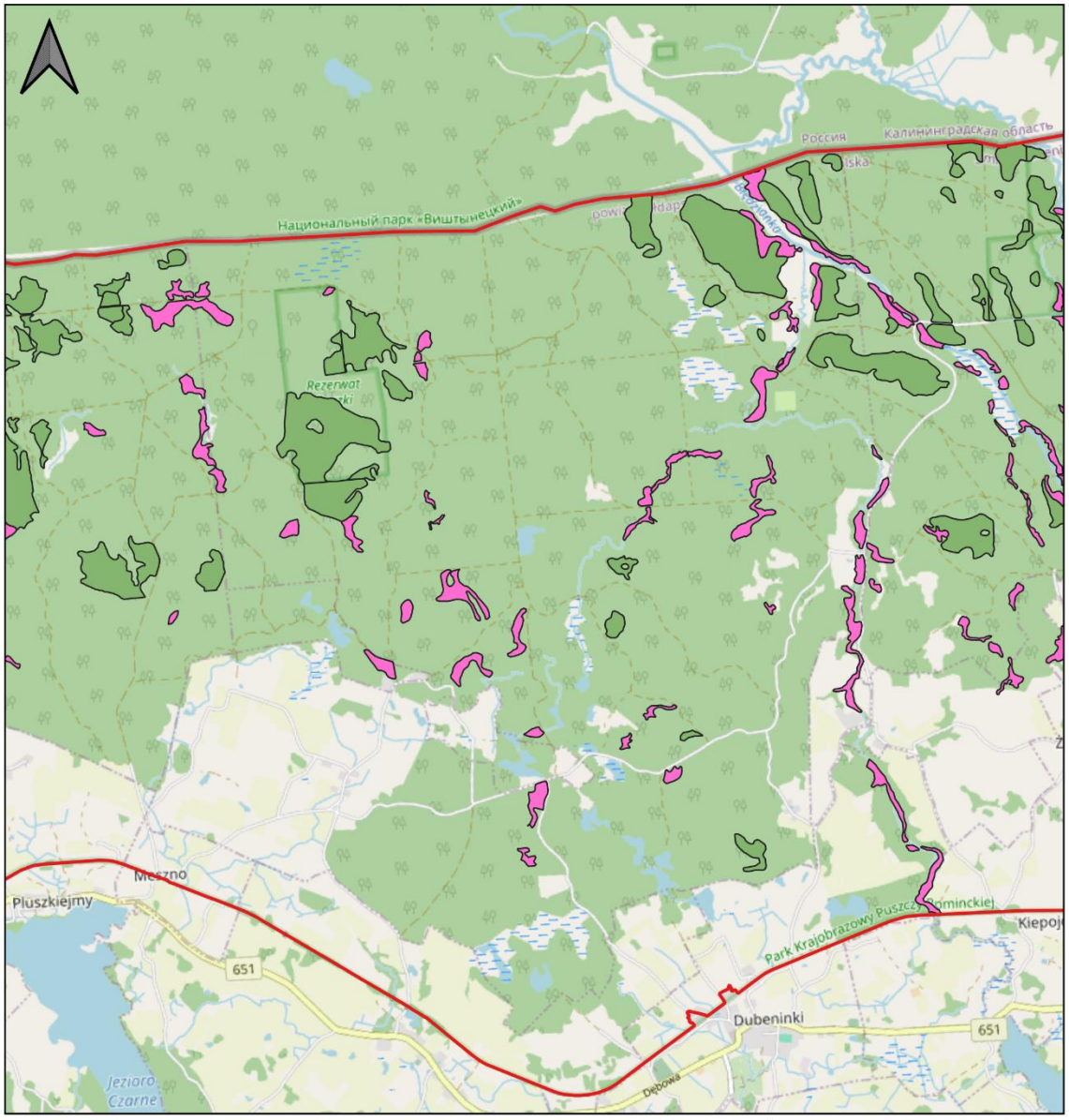
Działania 14 i 15

91D0 Bory i lasy bagienne

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

0 1 2 km

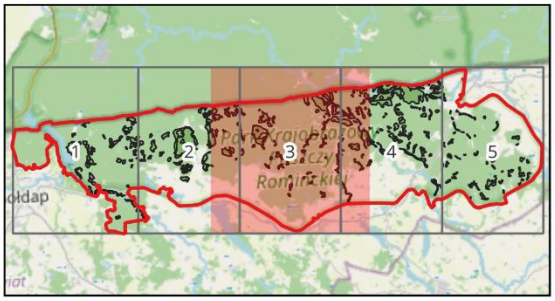
Objaśnienia

granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

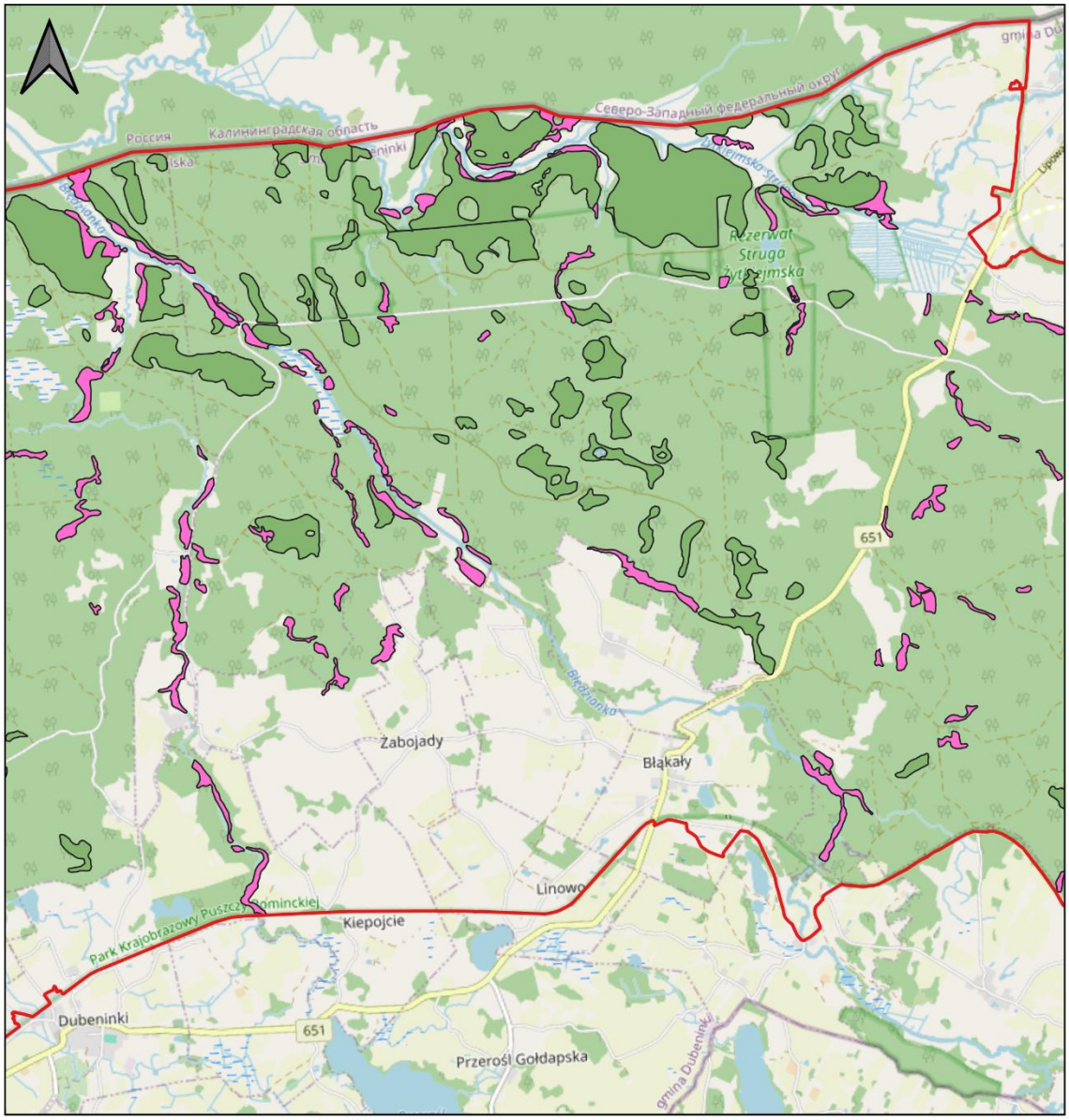
Działania 14 i 15

91D0 Bory i lasy bagienne

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

0 1 2 km

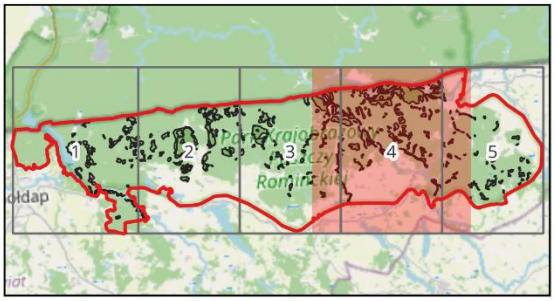
Objaśnienia

granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

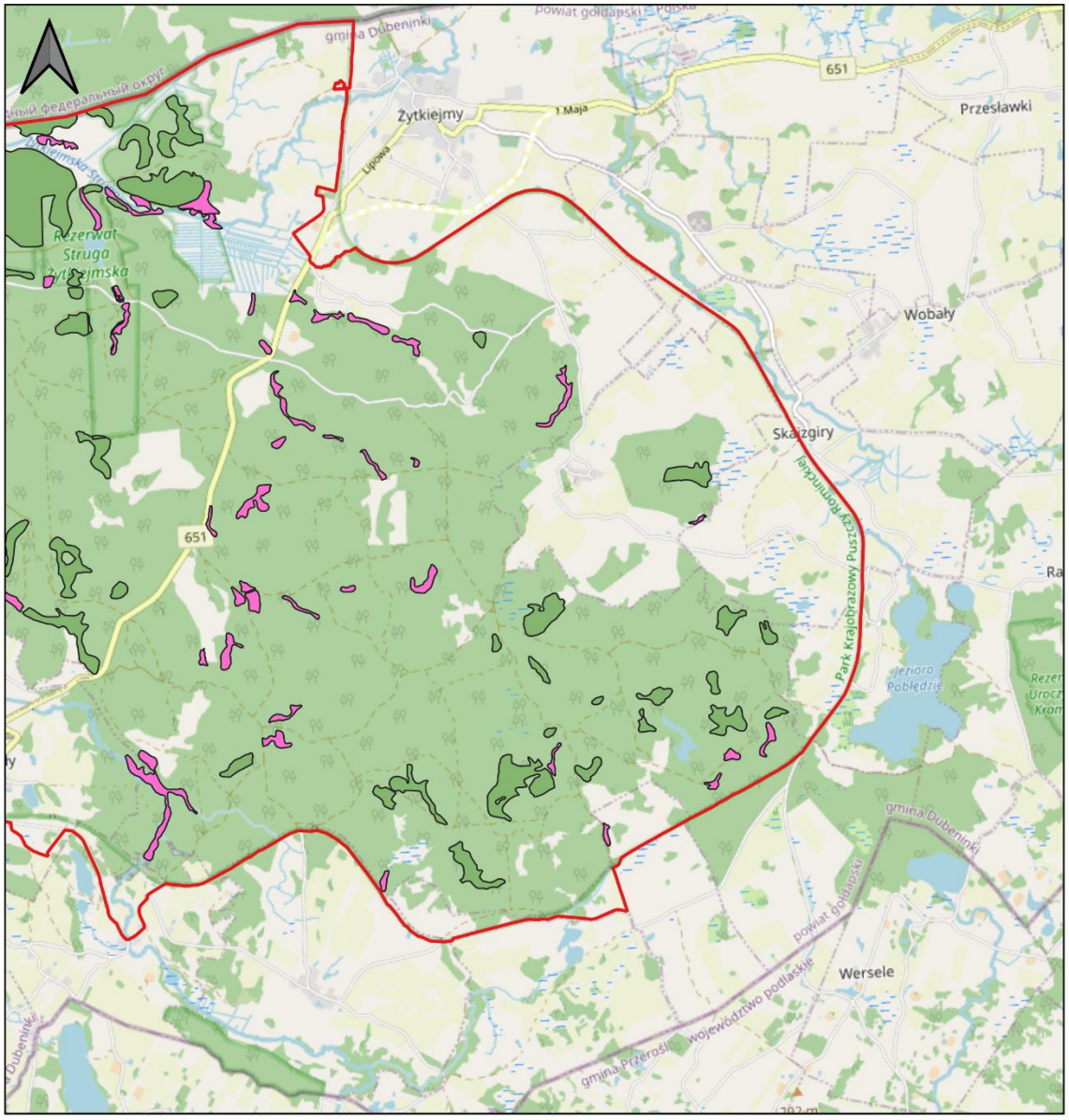
Działania 14 i 15

91D0 Bory i lasy bagienne

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

0 1 2 km

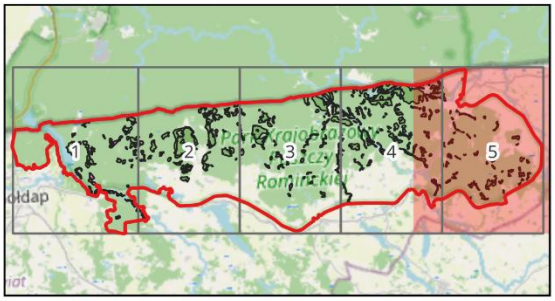
Objaśnienia

granice specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005

Działania 14 i 15

91D0 Bory i lasy bagienne

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Układ współrzędnych PL-1992
Dane topograficzne: autorzy OpenStreenMap (29.10.2026)
Przygotowanie mapy: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

UZASADNIENIE

Specjalny obszar ochrony siedlisk Puszcza Romincka PLH280005 został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Puszcza Romincka (PLH280005) (Dz. U. z 2022 r. poz. 400).

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), zwanej dalej „ustawą OOŚ", do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody". W związku z powyższym, regionalny dyrektor ochrony środowiska, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia planu zadań ochronnych, o którym mowa w regulacji art. 28 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej jego ochrony, czyli podjęcie stosownych środków ochrony mających na celu utrzymanie (jeżeli jest właściwy) lub przywrócenie (jeżeli jest niezadawalający lub zły) właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru. Obowiązek osiągnięcia tak sformułowanego celu działań ochronnych na gruntach o różnej strukturze własności, w tym w szczególności stanowiących własność prywatną, wymogła na ustawodawcy decyzje o nadaniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 statusu normy prawnej ustanawianej w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego.

Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024, poz. 99).

Plan zadań ochronnych sporządzono dla całego obszaru Natura 2000, ponieważ ustalono, iż nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody.

Przy opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru kierowano się także oprócz aktów prawa, wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1 w wersji z 2019 r.

Opracowanie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru rozpoczęte zostało w 2019 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOŚ, w dniu 15 października 2019 r. podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru oraz o założeniach do planu. Informację zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Olsztynie, stronie

internetowej RDOŚ w Olsztynie, na tablicy ogłoszeń właściwych urzędów gmin oraz w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu. Na tym etapie nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

Podczas prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dokonano następujących czynności:

1) Opisano granice obszaru Natura 2000 w formie wektorowej warstwy informacyjnej w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, który jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1542).
2) Zweryfikowano istniejące informacje o obszarze Natura 2000, ustalając w szczególności że:
   a) przedmiotami ochrony na dzień rozpoczęcia prac, ujętymi w Standardowym Formularzu Danych, były siedliska przyrodnicze: 6430 ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne *Adenostylion alliariae, Convolvuletalia sepium*; 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe); 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*); 91D0 bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne); 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe); 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*); gatunki zwierząt: 1308 mopek (*Barbastella barbastellus*); 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*; 1352 wilk *Canis lupus*; 1337 bóbr europejski *Castor fiber*; 1355 wydra *Lutra lutra*; 1361 ryś *Lynx lynx*; 1014 poczwarówka zwężona *Vertigo angustior* oraz gatunki roślin: 6216 haczykowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus*; 1939 rzepik szczeciniasty *Agrimonia pilosa*;
   b) zidentyfikowano przesłanki do wyłączenia z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 siedlisk przyrodniczych typu: 6430 i 91F0 oraz rzepika szczeciniastego, a także do włączenia do tego katalogu siedlisk: 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*; 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*; 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*); 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*); 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; gatunków zwierząt: 1308 mopek (populacja zimująca); 1013 poczwarówka Geyera *Vertigo geyeri*; 1016 poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*; 1032 skójka gruboskorupowa *Unio crassus*; 1920 ponurek Szneidera *Boros shneideri*, a także gatunków roślin: 1386 bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*; 1528 skalica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*; 1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*;
   c) stwierdzono przesłanki do włączenia do obszaru Natura 2000 terenu obejmującego dolinę rzeki Jarki, której część jest rzeką włosienicznikową (3260) otoczoną łęgami (91E0) i grądami (9170) oraz kompleksem torfowisk wysokich (7110) i przejściowych (7140) i lasu Kumiecie będącym siedliskiem mopka (1308); nie stwierdzono przy tym przesłanek do wyłączenia z zakresu sporządzania planu zadań ochronnych żadnego fragmentu obszaru Natura 2000.

W toku prac planistycznych dokonano również identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla przedmiotów ochrony danego obszaru Natura 2000, uwzględniając ich charakter i dziedzinę gospodarki lub aktywności, której dotyczą. Zdecydowana większość zagrożeń ma charakter

antropogeniczny: E01.03 zabudowa rozproszona, E01.02 nieciągła miejska zabudowa, G01 sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, A03.02 intensywne koszenie, A03.03 zaniechanie koszenia, J02.05 modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie. Część to zagrożenia biotyczne, m.in.: K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja), I02 problematyczne gatunki rodzime.

Dla przedmiotów ochrony określono cele ochrony, odnoszące się do parametrów i wskaźników stanu ochrony, odrębnych dla każdego siedliska przyrodniczego i gatunku. Zestawione zostały w załączniku nr 4 do zarządzenia.

W celu poprawy bądź utrzymania stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 sformułowano szereg działań ochronnych. Są to działania:

- charakterze ochrony czynnej – m.in. wykonanie dodatkowych przegród na rowach odwadniających płaty siedlisk 7110 i 91D0; redukcja krzewów i drzew z powierzchni płatów siedlisk 7110 i 7140;
- dotyczące modyfikacji bądź utrzymania sposobów gospodarowania – m.in. poprzez modyfikację gospodarki leśnej polegającej na wyłączeniu z użytkowania rębnego siedlisk 91D0 i 91E0;
- monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz uzupełnienia stanu wiedzy.

Obszar Natura 2000 nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Po przeanalizowaniu dokumentów planistycznych oraz innych projektów i programów np. z zakresu ochrony środowiska, odnoszących się do obszaru Natura 2000, nie stwierdzono potrzeby wprowadzania do nich zmian. Nie stwierdzono także przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000, a plan zadań ochronnych będzie dokumentem wystarczającym do prawidłowego zarządzania ochroną obszaru.

Podstawowym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, mającego na celu zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu spotkań dyskusyjno-warsztatowych z kluczowymi z punktu widzenia ochrony obszaru grupami interesu oraz zainteresowanymi osobami. W pracach nad projektem PZO przewidziano 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) celem przedstawienia oraz przedyskutowania zagadnień dotyczących projektu PZO. Z powodu trwającego stanu epidemii spowodowanego wirusem SARS-CoV-2 wszystkie spotkania ZLW odbyły się w formule korespondencyjnej.

W skład Zespołu Lokalnej Współpracy obszaru Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005 weszli przedstawiciele:

- Klubu Przyrodników - wykonawcy projektu Planu
- Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej
- Nadleśnictwa Gołdap
- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku
- Urzędu Miejskiego w Gołdapi
- Urzędu Gminy Dubeninki
- Starostwa Powiatowego w Gołdapi
- Fundacji Natural Forest Foundation
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie.

W dniu 27 lipca 2021 r. członkom I ZLW przedłożono m.in. ogólne założenia tworzenia PZO, przedstawiono wstępnie informacje o obszarze Natura 2000. Ustalono także zasady dalszej współpracy i sposoby komunikowania się w trakcie procesu planistycznego pomiędzy koordynatorem PZO, RDOŚ

a ZLW.

Podczas II ZLW w dniu 10 listopada 2021 r. przekazano dokumentację PZO (wypełniony szablon dokumentacji) dla obszaru Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005, celem zapoznania członków ZLW z materiałem, który zostanie poddany konsultacjom społecznym. Na tym etapie uwagi przekazała RDLP w Białymstoku pismem ZP.7210.30.2021 z 2 grudnia 2021 r. Uwagi dotyczyły szeregu zagadnień opisanych w szablonie dokumentacji, w szczególności analizy zagrożeń, propozycji działań ochronnych oraz braku zgodności z SDF.

W dniu 13 stycznia 2022 r. w ramach III spotkania ZLW, przekazano jego członkom projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia PZO wraz z dokumentacją źródłową. Na tym etapie uwagi zgłosiły: Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej oraz Nadleśnictwo Gołdap. Dotyczyły zarówno głównych elementów dokumentacji pzo (modułów), tj.: zagrożeń, celów ochrony i działań ochronnych, ale także stanowiły uzupełnienie danych o rozmieszczeniu przedmiotów ochrony. Zebrane uwagi i udzielone odpowiedzi na tym etapie procesu planistycznego opisano w pkt 11 Szablonu dokumentacji pzo.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie zwrócił się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z wnioskiem znak WOPN.6323.2.12.2026.AB z 23 września 2026 r. (uzupełnionym 19 października 2026 r.) o akceptację zmiany Standardowego Formularza Danych, w zakresie odpowiadającym projektowi planu zadań ochronnych. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem znak DZP-WO.630.1.174.2026.IW z 21 października 2026 r. zaakceptował propozycję zmiany SDF.

Projekt planu zadań ochronnych został także zaopiniowany przez zespół z Wydziału ds. Planowania Ochrony, Departamentu Zarządzania Zasobami Przyrody, GDOŚ. Uwagi do projektu dokumentu planistycznego, które przekazano 29 października 2026 r. uwzględniono w projekcie zarządzenia.

W toku procedury ustanawiania projektu planu zadań ochronnych, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, obwieszczeniem znak … podał do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005. Informację o przystąpieniu do przeprowadzenia konsultacji społecznych w odniesieniu do ww. projektu planu zadań ochronnych zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Olsztynie, stronie internetowej RDOŚ w Olsztynie w zakładce „Obwieszczenia i zawiadomienia" https://www.gov.pl/web/rdos-olsztyn/obwieszczenia-i-zawiadomienia, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Gołdapi i Urzędy Gminy w Dubeninkach, a także w prasie – …

Osoby zainteresowane miały możliwość złożenia uwag i wniosków w formie pisemnej lub ustnej do protokołu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres e-mail: sekretariat@olsztyn.rdos.gov.pl w terminie 21 dni od daty wywieszenia obwieszczenia.

W okresie zapewnienia udziału społeczeństwa do projektu zarządzenia zgłoszono niżej opisane uwagi.

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak … z dnia … 2026 r.

Obowiązek wynikający z art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, o podaniu do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu tego zarządzenia i o możliwości zapoznania się z jego treścią został zapewniony poprzez:

- ogłoszenie w prasie obwieszczenia znak … z ... 2026 r. o przyjęciu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005,

- zamieszczenie ww. obwieszczenia oraz planu zadań ochronnych na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie w zakładce „Obwieszczenia i zawiadomienia” https://www.gov.pl/web/rdos-olsztyn/obwieszczenia-i-zawiadomienia.